

CHIP

GO DIGITAL!

2010/09 _ CHIPONLINE.HU

Mobil vagy PNA?
Ingyenes mobilsoftverek a drága navigációs eszközök helyett ▶ 64

Jobb, mint a Microsoft
CHIP szervizpak
Windows 7-hez

✓ 64 Bit ✓ USB 3.0

5 perc alatt telepíthető

Teljes verzió:
Biztonságban az összes jelszavunk

Windows-tippek bátraknak

▶ 26

Tuning a végsőig: ezzel gyorsabb lesz a számítógépe, mint az első napon!

Tesztelve: Google

Találati arány, adatbiztonság, algoritmus: mennyire jó valójában a keresőóriás ▶ 50

Így lesznek biztonságban az adatai

Top tárolóegység + megfelelő backup-stratégia = nincs több adatvesztés ▶ 72

3 hónap ingyen:
Tesztverzió csak a CHIP olvasóinak

Fotózás

7 oldalas extra:
hogyan szerkesztik a profik a fényképeket ▶ 96

7 teljes verzió a DVD-n

Exkluzív próbaverzió
Nero 10

Kedves Olvasó!

Harangozó Csongor
főszerkesztő

ÖRÖMMEL JELENTHETJÜK, HOGY A MAGAZIN ÚJ ROVATTAL BŐVÜLT: ezentúl olvasóink videoteszteteket is találnak majd a CHIP DVD-jén.

A célunk az volt, hogy 5-10 perces videotesztjeinkben minden eddiginél részletesebben, látványosabb formában mutassuk be a hónap legerdekesebb termékeit, jelen számunkban az Nvidia GTX 460-as kártyáját és a Synology hálózati adattárolóját. A felvételeket a szerkesztőségben és a CHIP tesztlaborban rögzítettük, a kamera elé pedig (némi gyözködés után) természetesen a CHIP szerkesztői, szakértői álltak, így önök is közelebbi ismeretségbe kerülhetnek velük. A „élő” adás előnyeit igyekeztünk a lehető legjobban kihasználni: a VGA kártya esetében önök is láthatják, mit tartalmaz a csomagolás, milyen hűtést terveztek a kártyára, milyen sebességgel futnak rajta a tesztprogramok. A Synology NAS esetében pedig: hogyan kell konfigurálni a szoftvert, milyen szolgáltatásokra képeses, ezek, hogyan működnek a valóságban. Fogadják szeretettel az első két videotesztünket!

Újdonság: videotesztek a DVD-n

AZ INFORMATIKA FEJLŐDÉSÉNEK KÖSZÖNHETŐEN folyamatosan tökéletesíteni tudjuk adatmentési stratégiánkat: egyre újabb hardvereket, szoftvereket és szolgáltatásokat használhatunk. Persze a legjobb módszer kiválasztása sok utánajárást igényel: a CHIP magazin most leveszi az ön válláról ezt a terhet. A ► **72.** oldalon kezdődő cikkünkben könnyedén kiválaszthatja, hogy önnek melyik a legideálisabb módszer, és kiderül az is, hogyan lehetnek biztonságban legtitkosabb adatai még extrém esetekben, betörés vagy lakástűz esetén is.

VÉGEZETÜL HADD AJÁNLJAM MÉG FIGYELMÉBE a CHIP első szerzőcsomagját a Windows 7-hez. Ahhoz, hogy ez a csomag elkészüljön, olvasóink segítségével kíméletlenül sorra vettük a Win7 hiányosságait, majd minden ilyen zavaró hibára megoldást kerestünk. A Microsoft csomagja még el sem készült, de a hírek alapján nyugodtan kijelenthetjük: a CHIP SP1 máris többet tud, mint a jövőben érkező hivatalos javítócsomag! Megoldjuk a biztonsági problémákat, a kezelőfelület hiányosságait, az USB 3.0-s eszközök csatlakozását, a tűzfal konfigurálását, a gyors böngészést. Érdemes tehát minden Win7-használónak átolvasnia ► **26.** oldalon kezdődő cikkünket és telepítenie DVD-mellékletünkről a hibajavításokat.

Kérem, hogy továbbra is ossza meg velem véleményét a magazinnal kapcsolatban:

Harangozó Csongor

csharangozo@motorpresse.hu

Szerkesztői ajánlat

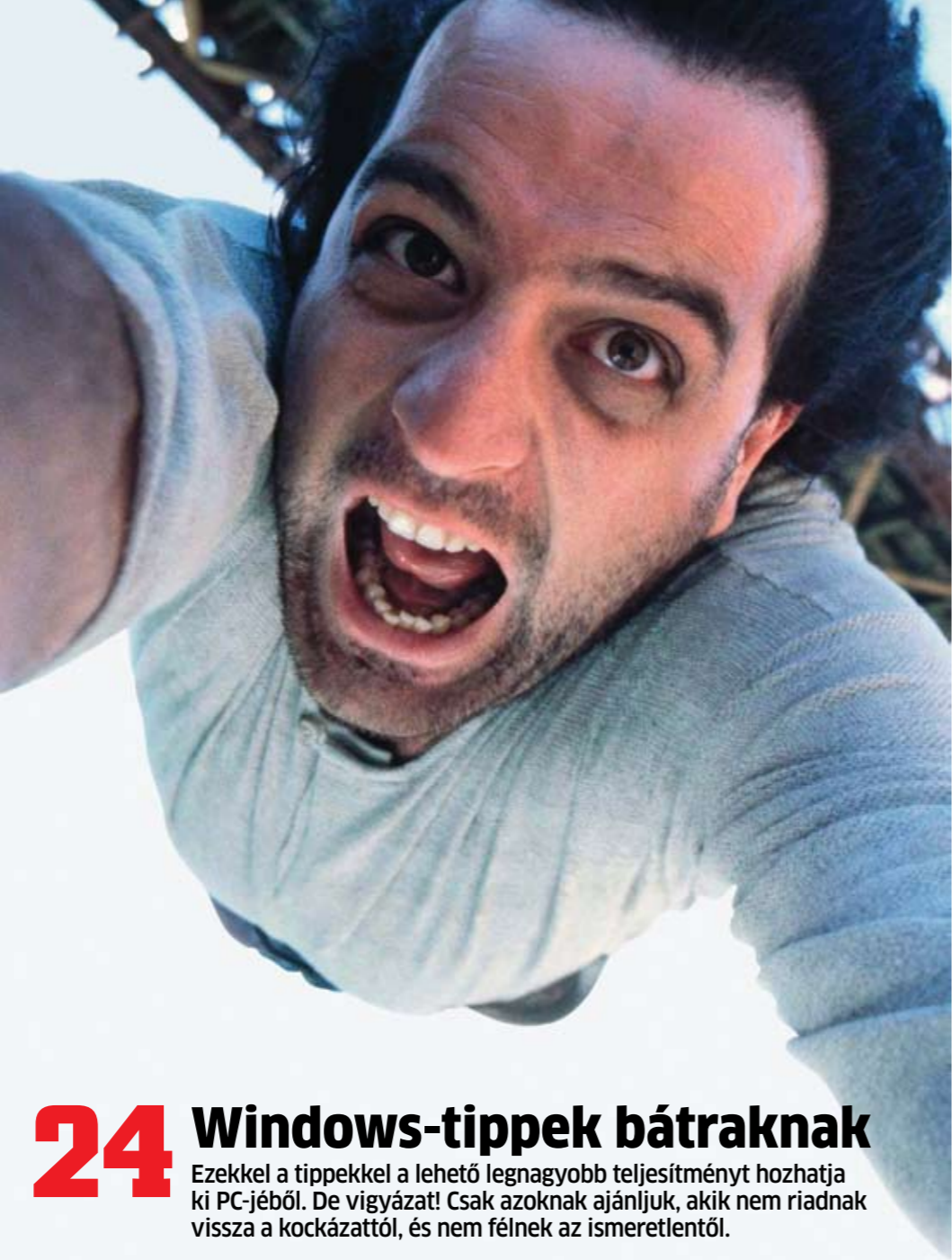
Videotesztek Amit most mindannyian megtanultunk: elsőre nem is olyan könnyű a kamerának elmondani a tapasztalatainkat

A Google a legjobb? A Microsoft szerint nem! Utánajártunk, hogy tényleg verhetetlen-e a Google keresője, szolgáltatásai

Mobil vagy PNA? Nehéz eldönteni, hogy melyiket szeressük, melyikben bízhatunk meg. Tesztünk után nem maradnak kérdései

CÍMLAPON

- 26 WINDOWS-TIPPEK BÁTRAKNAK**
Csak az igazán bátrak képesek teljesen kihasználni PC-jük képességeit. Kiválogattuk számukra a legmerészebb tuningtippeket, melyekkel a végtetekig kihajthatják a gépüket.
- AKTUÁLIS**
- 9 ELKÖSZÖN A NETBOOK?**
A táblagépek már 2012-ben lekörözhetik a nemrégiben még ünnepezt netbookokat
- 10 4x-ES HD FELBONTÁS**
Új osztály: a Toshiba 3D-s Cell tévéje 4000x2000 pixeles felbontásra képes
- 11 PC-KÉPERNYŐ A TÉVÉN**
A Wireless Display technológiával már vezeték nélkül jelenik meg a PC képe a tévén
- 12 SDXC MINDEN FÉNYKÉPEZŐBE**
Az új SD kártyák, akár 2 TB méretű tárhelyet is biztosíthatnak, WLAN kapcsolattal
- 15 ÉRTELMETLEN IT SZABÁLYOZÁS**
Azok az esetek, amikor a hozzá nem értés betarthatatlan szabályokat szül
- 18 KÉSZÜL A WINDOWS 8**
Az új Windows végre képes lesz arca alapján azonosítani a felhasználót
- 20 YOUTUBE, A SZUPERSTÁR**
Kétmilliárd videóletöltéssel a Youtube az internet harmadik legnépszerűbb oldala
- 22 MOBILOK LEHALLGATÁSA**
Már otthoni eszközökkel is le lehet hallgatni a hagyományos mobiltelefonokat
- 24 INGYEN VÍRUSIRTÓ A MICROSOFTTÓL**
Az új Security Essentials csomag már a böngészőben kiszűri a támadásokat
- 24 DULPA CSATLAKOZÓS SSD-K**
Praktikus: az Adata mini-USB 2.0-s csatlakozóval is ellátja legújabb SSD-it
- 25 AZT BESZÉLIK, HOGY...**
...egyre több digitális könyv fog, ingyen telefon jár minden MS alkalmazottnak

24 Windows-tippek bátraknak
Ezekkel a tippekkel a lehető legnagyobb teljesítményt hozhatja ki PC-jéből. De vigyázat! Csak azoknak ajánljuk, akik nem riadnak vissza a kockázattól, és nem félnek az ismeretlentől.

TÉMÁK

- 26 WINDOWS-TIPPEK BÁTRAKNAK**
Átadjuk a legmerészebb tuningtippeket, melyekkel a végtetekig kihajthatja PC-jét
- 32 KI KÍNÁL TÖBBET?**
20 darab 120 ezer Ft alatti netbookot teszteltünk: kiderül, melyik a legjobb
- 36 ÚJ BÖNGÉSZŐTECHNOLÓGIÁK**
Négy vadonatúj technológia tesztje, melyek a hardveres erőforrásokra támaszkodnak
- 38 SZERVIZCSOMAG A WINDOWSHOZ**
Ne várjon a Windows 7 hivatalos szervizcsomagjára: a CHIP SP1 már is többre képes
- 42 A LEGJOBB SZOFTVEREK**
Spóroljon 140 ezer forintot: összegyűjtöttük a legjobb ingyenes programokat
- 44 A ZOMBIK NYOMÁBAN**
Kiderül, hogyan működnek a botnet-hálózatok, és miként védekezhet ellenük

DVD-N SZEPTEMBERBEN

- ▶ **Exkluzív: CHIP videotesztek**
Szakértőink és a legjobb hardverek a képernyő előtt
- ▶ **CHIP Windows 7 SP1**
Ez a csomag már is jobb, mint a hivatalos javítás
- ▶ **Teljes változat: Codec Checker**
Nem lesz több gondja a videókkal!
- ▶ **Top eszközök - fizetős programok helyett**
140 ezer Ft-ot spórolhat ingyenes programjainkkal
- ▶ **Időtálló adatmentés**
Ingyenes backup, szinkronizáció, titkosítás
- ▶ **Teljes változat: Ad-Aware Total Security**
Elsőként a CHIP olvasóinak: 3 hónapos ingyenes teszt
- ▶ **32 friss magyar változat**
Firefox, uTorrent, System Explorer, PeaZip...

38 SP A WINDOWS7-HEZ
Javítócsomag a DVD-n

Nem kell várni a hivatalos Win7 SP1 megjelenéséig! A CHIP szervizcsomagja megérkezett, és már is sokkal többre képes: komplett biztonsági megoldás, gyors és biztonságos böngészés.

76 TERMÉK TESZTJE

HARDVER

- 3D-s monitor**
86 Acer GD245HQ
- 3D-s projektor**
85 Sharp PG-D2710X
- Alaplap**
81 Gigabyte X58A-UD9
- Fényképezőgép**
83 Panasonic Lumix DMC-TZ10
- Külső HDD**
84 Iomega eGo Desktop Hard Drive
- Memória**
82 Kingston HyperX KHX1800C9D3T1K3/6GX
- Mobiltelefon**
83 Vodafone 736
84 LG GD880 Mini
85 HTC Wildfire
86 Red Bull Mobile RBM2
86 Samsung Galaxy S
- Navigációs eszköz**
64 Apple iPhone 3GS és iGO My Way, Garmin Nüvi 1200T, Garmin nüvi1490T, Garmin Nüvi3790T, Navon n270 IGO8, Nokia E52 & Ovi Maps, Nokia X6 & Ovi Maps
- Netbook, notebook**
32 Acer Aspire 5732ZG, Acer Aspire One 532h-2DGB, ASUS 1215N, eMachines e725, Gigabyte Q1580M, HP Compaq 615, HP Mini 210-1020EH, Lenovo G550L, Lenovo IdeaPad U350, MSI Wind U135, MSI Wind U160, Packard Bell EasyNote TJ65, Packard Bell EasyNote TM81, Samsung N210, Samsung NB30, Sony Vaio W21M1E
- Notebook**
84 Acer Aspire Ethos 8943G

Nyomtató

- 82** Samsung SCX-4500W
- 83** OKI C330DN

SSD

- 81** Kingston V+ II 64 GB

VGA

- 80** ASUS Ares
- 82** ASUS GTX460-768

Webkamera

- 85** Microsoft HD-5000 webcam

SZOFTVER

DVD alkalmazás

- 88** Franzis DVD Creator
- 89** PowerDVD 10 Ultra 3D

Freeware programok

- 42** 7-Zip, CCleaner, FileZilla, FreeCommander, KeePass, MediaCoder, Paragon Backup & Recovery, Recuva, Songbird, TrueCrypt, Tweak Me, VLC Media Player

Ingyen program

- 68** DAA2ISO, Free Audio Editor, FreeFixer, FreeZ Online TV, GIGAtweaker, Google toolbar for Firefox, KMPlayer, MyPaint, Nero BurnLite 10, Software Informer, USB Safeguard, WinBubble, Windows Live Sync, ZipGenius

Képszerkesztő/kezelő

- 87** Magix Photo Premium 9 SE
- 89** ACDSee Photo Manager 12

Partíciókezelő

- 88** Paragon Hard Disk Manager 2010

PDF-eszköz

- 88** PDF Annotator 3

Videoszerkesztő

- 87** Magix Video deluxe 16 Premium SE

48 SZUPERSZÁMÍTÓGÉPEK TÖRTÉNELME

A világ első digitális számítógépétől napjaink leggyorsabb szuperszámítógépéig

50 A NAGY GOOGLE TESZT

Léteznek használható alternatívák, vagy a Google vitathatatlanul a legjobb kereső?

56 BEHÁLÓZOTT AUTÓK

Forradalom készülődik az autópárhazban: bemutatjuk az első kísérleti helyszínt

60 SPAMELTÁVOLÍTÁS

Az új biztonsági szoftverek igyekeznek mindig egy lépéssel a támadók előtt járni

64 MOBILTELEFON VAGY NAVIGÁCIÓ?

A CHIP kipróbálta, hogy mire képesek az okostelefonok a PNA-kkal szemben

68 INGYEN PROGRAMOK

A hónap legjobb freeware programjai + a legnépszerűbb webes alkalmazások

72 ÍGY HELYEZZE BIZTONSÁGBA ADATAIT

Bemutatjuk, hogyan készíthet időtálló mentést adatairól + programok a DVD-n

76 AZ ALMA KÉT OLDALA

Az Apple sikerének van egy árnyoldala is, amit minden PC-felhasználó érzékel

RÖVID TESZTEK

80 HARDVER- ÉS SZOFTVERTESZTEK

Rövid, de tartalmas bemutatók a legújabb hardverekről és szoftverekről

DVD-TARTALOM

90 KIEMELTJEINK A DVD-N

Az exkluzív csomagok és teljes változatok részletes bemutatása

96 A HÓNAP CSOMAGJA

CHIP exkluzív rovatunkban, melyhez különleges DVD csomagot is készítünk, ezúttal a Photoshop 20 éves történelmét mutatjuk be. Rengeteg érdekesség, elhíresült fotók - minden a Photoshopról.

TIPPEK & TRÜKKÖK

104 TIPPEK ÉS TRÜKKÖK

Hasznos tippjeink garantálják Önnek a gondtalan számítógép-használatot

116 SEGÍT A CHIP

Gondja van a PC-jével, egy-egy termékkel, szolgáltatással? A CHIP segít!

TESZTLABOR

120 CHIP TOP 10

Folyamatosan teszteljük a legjobb IT-termékeket, és rangsort közlünk róluk

126 CHIP CPU/GPU KALAUZ

A Magyarországon kapható összes GPU és CPU összevetése. Már mobil CPU-k is

128 VÁSÁRLÁSI TANÁCSADÓ

Minden hónapban bemutatjuk kilenc alkatrész árának eddigi és várható alakulását

ROVATOK

3 Vezércikk **6** Mailbox **130** Előzetes októberi számunkból, impresszum

50 A NAGY GOOGLE TESZT
Trükkös keresés

Mindenki használja, de sokakat megijeszt az általa gyűjtött hatalmas anyagmennyiség. Tényleg a Google a legjobb internetes kereső, vagy vannak használható alternatívák? Tesztünkéből kiderül.

96 20 ÉVES A PHOTOSHOP
Bemutató 7 oldalon

A képszerkesztő program első verziója két évtizeddel ezelőtt jelent meg. Cikkünkben bemutatjuk, hogy ez alatt az idő alatt hogyan változtatta meg a Photoshop a világot.

WLAN erősítő

Így készítsen WiFi antennát

Chip 03/2009 – 60. oldal

2009/03-as számunkban volt egy kis cikk arról, hogyan lehet WLAN router antennájára házilag fémfóliából + kartonból hatótávnyelőt készíteni. El tudnák nekem küldeni e-mailben a szabásmintát meg esetleg a cikket (a leírást az összeállításról)?

X VALAKI

Természetesen el tudjuk küldeni a két fájlt (bár a szabásminta még tömörítve is viszonylag nagydarab), el is küldtük őket. Azonban az utóbbi hónapokban többen is kérték ezt a cikket és leírást, így lehetséges, hogy a chiponline.hu-ra is feltöltjük a könnyebb elérés érdekében.

CHIP szerkesztőség

A hálózat csapdájában

Letöltések

download.chip.eu/hu

A letöltési oldalon Önök felé feltett kérdésem által minden adatom fent van az interneten. A nevem beütésével minden elérhetőségem látszik. Kérem ezt törölni.

B. György

A letöltési oldalunkról, mivel az központi, európai szerveren kap helyett, elég nehéz a hozzászólásokat törölni (mind jogilag, mind technikailag). A személyes adatok védelme érdekében természetesen most elintéztük a hozzászólás átalakítását, ám a kérdés régi, így a keresőoldal adatbázisába is felkerült, azaz jelen pillanatban is hozzáférhető. Éppen ezért szoktuk felhívni olvasóink és látogatóink

AZ OLVASÁS JÖVŐJE

„Nagyon érdekes és alapos körkép volt a témáról”
P. Katalin

figyelmét, hogy személyes adatot (csak akkor tegyenek közzé az oldalainkon, vagy bárhol a neten, ha a céljuk az, hogy az még évekig megtalálható legyen bárki által.

CHIP szerkesztőség

Naprakész vírusvédelem

DVD-tartalom

CHIP 8/2010 – 90. oldal

A számítógépekre jelenleg az ESET Smart Security 4.0.442.0 verziója van feltelve. Milyen módon tudok a 4.2-es verzióra frissíteni, ill. áttérni? A 4.2-es telepítőt már letöltöttem.

1. Elindítom a 4.2-es verzió (ess_nt32_hun) telepítőjét, és így frissíthető a régebbi, vagy:
2. Előbb uninstallálom a korábbi verziót, és utána telepítem a 4.2-es újabb verziót.

T. Tamás

Olyan esetekben, amikor a netről nem frissül automatikusan a program verziója, legjobb és legbéké-

sebb megoldás a 2., azaz előbb eltávolítani a programot, és utána frissíteni. Sok program elég intelligens ahhoz, hogy a beállításait megőrizze, így ezzel nem lesz gond. Annak sem kell aggódnia, aki felültelepítéssel oldotta meg a frissítést, legtöbb telepítő erre is gond nélkül képes – vagy jelzi, hogy ezt a módszert nem ajánlja.

CHIP szerkesztőség

Photostop

Letöltések

download.chip.eu/hu

Miért van az, hogy a képszerkesztőm egy ideig működik, majd abba hagyja, és nem csinál semmit? A nyíl helyett az a kéz jelenik meg, és nem csinál semmit.

Nickibaba

Az ilyen bonyolultabb diagnosztikai kérdéseket nehéz elintézni a letöltési oldal kommunikációs kereketei között. A hibát okozhatja, hogy a program összeakad valami-

vel, vagy túl sok rendszer-erőforrást igényel. És ha esetleg kalózpéldányról van szó, az önmagában is okozhatja a problémát.

CHIP Szerkesztőség

Összeillő programok

Letöltések

download.chip.eu/hu

Szeretném az a-squared-et letölteni, nagyon tetszik a leírásból, de egyvalamit nem tudok, az állandó vírusölőm, az AVG mellett lehet használni az a-squared-et, nem akadnak össze?

Péter

Nemcsak hogy lehet, de kifejezetten ajánlott. Az ingyenes AVG ugyanis egy állandóan működő (rezidens) vírusvédő, ami a kémprogramok ellen is véd, de azok sokszínűsége miatt érdemes néha lefuttatni egy másik, nem rezidens kémprogramkereső vizsgálatát is, és erre tökéletes az a-squared is.

CHIP szerkesztőség

INFO _ GYAKRAN ISMÉTELT KÉRDÉSEK

▶ **Mit tegyek, ha olvashatatlan a DVD/CD melléklet?**

Írjon az itelofizetes@motorpresse.hu címre.

▶ **Mit tegyek, ha sérült az újság?**

Írjon az itelofizetes@motorpresse.hu címre.

▶ **Ha nem érkezett meg az előfizetett újság?**

Írjon az itelofizetes@motorpresse.hu címre.

▶ **Hogyan vehetem igénybe az előfizetésemhez járó pdf-archívumot?**

A lemez melléklet felületén olvasható kódot írja be (regisztráció és bejelentkezés után) a chiponline.hu weboldalon a Személyes/Profil szerkesztése/Előfizetés menüpontban.

▶ **Hogyan fizethetek elő az újságra?**

Írjon az itelofizetes@motorpresse.hu címre egy levelet, vagy látogasson el a www.itmediabolt.hu weboldalra, illetve hívja az 577-2631-et.

▶ **Hogyan kommentálhatom a cikkeket?**

Hozzászólásait, véleményüket várjuk a chip@motorpresse.hu címen.

▶ **Hardveres, illetve szoftveres problémámmal hová fordulhatok?**

A leveleslada@chiponline.hu címre érkező leveleket szakújságíróink válaszolják meg.

▶ **A DVD/CD melléklet tartalmával kapcsolatban hol tehetem fel a kérdésem?**

A lemez melléklet@chiponline.hu címen.

▶ **Miért csak egy DVD, illetve CD van az újságban, hol a másik lemez?**

Kiadványunk két variációban vásárolható meg: CD-melléklettel vagy DVD-melléklettel, mellékletük egy darab CD vagy DVD.

▶ **Hol találok további információt a szerkesztőségéről?**

További elérhetőségeink megtalálhatók az impresszumban, a 130. oldalon.

MEGJELENT!

KERESD AZ ÚJSÁGÁRUSOKNÁL!

Libretto W100
Gyártó: Toshiba
Tájékoztató ár: 1100 euró
Info: www.toshiba.com

WeTab
Gyártó: Neofonie
Tájékoztató ár: 450 eurótól
Info: www.neofonie.de

SmartPad
Gyártó: 1&1
Tájékoztató ár: 0 euró (szerződéssel)
Info: www.1und1.de

Cius
Gyártó: Cisco
Tájékoztató ár: még kérdéses
Info: www.cisco.hu

Medion E-Reader Digitális könyv

A Medion még 2010-ben megjelenik a piacon egy tömegpiacra szánt e-book olvasóval. A készülék 6 hüvelykes E-Ink képernyőt kínál 16 szürkeárnyalattal, valamint egy kevésbé kényes érintőképernyővel. A tartalmakat egy jövőbeli Medionstore-ból szerzi be WLAN-on keresztül. Az MP3-lejátszó és különböző web appok sem hiányoznak a repertoárjából.
TÁJÉKOZTATÓ ÁR: 200 euró
MEGJELENÉS: 2010. szeptembertől

LG GW910 Windows Phone

Az egyik első Windows Phone 7-es mobiltelefon az LG GW910 lesz. A készülék 3,5 hüvelykes AMOLED érintőképernyővel és oldalra kihúzható QWERTY billentyűzettel kezelhető. Van egy 5 megapixeles kamera, 720p-s videofelvételi képességgel, és 1 GHz-es processzorának köszönhetően gyorsan kell működnie. Természetesen nem hiányoznak a kötelező extrák: a HSDPA, a WLAN, az A-GPS, valamint a gyorsulásérzékelők is megtalálhatók benne.
TÁJÉKOZTATÓ ÁR: még kérdés
MEGJELENÉS: 2010. 4. negyedévtől

SlateBook
Gyártó: MSI
Tájékoztató ár: még kérdéses
Info: hu.msi.com

TABLETEK Rés lezárva

Ha az Apple és a Morgan Stanley elemzőinek lesz igazuk, akkor a táblaszámítógépek már a közeli jövőben leváltják a netbookot, és átveszik a helyét a notebookok és az okostelefonok közötti szegmensben. A tabletek már 2012-ben jobban eladhatók lehetnek, mint a nemrégiben még ünnepelt netbookok. Hogy az eljövendő milliárdos piacból profitáljanak, a gyártók már tömegével kínálják készülékeiket – a legolcsóbb modellektől kezdve a Toshiba csúcstechnikás, dupla kijelzős gépéig, a Libretto W100-ig. A Microsoft és partnerei számos, Windows 7-et használó táblagépet jelentettek be, de a telekommunikációs óriás Cisco is bemutatott egy ilyen masinát, a Cius-t, amely az üzleti kategóriájú felhasználókat célozza meg. Különlegessége, hogy egy telefonszerű állomásnak és a frontoldali kamerának köszönhetően videotelefonként használható vállalati környezetben.

Szeptemberben végre a korábban már júliusra ígért iPad-konkurensnek, a Neofonie WeTabnek is végre kaphatónak kell lennie. Az okostelefonnál alig nagyobb tábla alacsony gyártási költségeinek köszönhetően akár széles körben is elterjedhet. A Google a jövőben olyan országokban is el akar adni Androidra épülő készülékeket, mint Kína és India – és ezzel az ott abszolút vezető Nokiával versenybe szállni a piaci részesedésért. Utóbbi mostanában még az első, az Intellel közösen fejlesztett MeeGo-ra épülő telefonját barkácsolja, de már most hallani egy Nokia táblagépről, amely a karácsonyi piacra készülhet. A táblaőrület a klasszikus e-könyv olvasók kárára megy, amelyeknek a forgalmazói csökkentett árral próbálják megtalálni a maguk piaci rését. Az Amazon például 200 dollárral kevesebbet kér a feljavított Kindle-ért, mint az első kiadásért. →

IFA 2010

Mindenütt 3D, tévé-web és persze a táblagépek: ezeket az izgalmas újdonságokat hozza az IFA.

Az idei IFA teljes mértékben a tabletek, a 3D és a webtvzés jegyében zajlik. Az iPad sikere után a gyártók a legkülönbözőbb táblagépváltozatokat dobják piacra. Az egészen olcsó modellektől, amelyeket remélhetőleg ingyenesen osztogatnak majd a mobilnet-szerződéseken, a szokatlan dupla kijelzős gépekig bezárólag a vásárló egyre nagyobb választékkal találja szemben magát. Mindközben a 3D-funkciók nemcsak a tévékészülékekben és Blu-ray lejátszóknak terjednek, hanem a fényképezőgépek, webkamerák és videokamerák is egyre nagyobb számban készítenek háromdimenziós felvételeket, a már piacon lévő új készülékeket pedig firmware-cserével teszik 3D-képesé. Az internetelérés

már szintén régen nem csak PC-kre és notebookokra korlátozódik. Fényképezőgépek és tévévevők ugyanúgy kijárást biztosítanak a World Wide Webre, egyre több gyártó tülkedik a piacon az IPTV-ért. Az első tévéket webtv-csatlakozással a Google-tévén, a keresőóriás video-platformján keresztül már beharangozták. A helyi vezeték nélküli hálózaton keresztül teremtenek kapcsolatot a gyártók az okostelefonok és a házi szórakoztató-elektronikai készülékek között – egy app segítségével az iPhone és társai így sokoldalú távirányítóvá válnak.

Lenovo IdeaPad Y560d Hordozható 3D

A Lenovo az IdeaPad Y560d-vel egy 3D-képes notebookot kínál. A 15,6 hüvelykes késszűlék polarizációs technikával dolgozik, amelyhez olcsó passzív 3D-szemüvegek is jók. A hozzá adott TriDef 3D-szoftverrel 2D-fotókat és filmeket is háromdimenziósan lehet lejátszani. A készülékben Core i7 processzor, Radeon HD5730 grafikus kártya és JBL hangszórók vannak – az utóbbiaknak köszönhetően a Dolby Home Theater Sound specifikációknak is megfelel. **TÁJÉKOZTATÓ ÁR: 1200 dollár ELÉRHETŐSÉG: azonnal**

T-Mobile Entertain 3D Streamelhető 3D

Az első szolgáltatók között indít el a német T-Mobile IPTV-kínálatában egy 3D-s tévéadót 720p-s formátumban. A tervek szerint az IFA-ra már legalább öt filmnek készen kell állnia, ráadásul egy Bundesliga-visszavágó közvetítését is tervezik 3D-ben – ezt további meccsek követhetik. Jó, hogy a jelenlegi vevőkészülék továbbra is használható, csak egy 3D-tévé kell hozzá. **TÁJÉKOZTATÓ ÁR: még kérdéses MEGJELÉNÉS: 2010. szeptembertől**

MSI Wind Top AE2420 3D Megfogható 3D

Az MSI új egybegépe full HD-s képernyővel és 3D-vel is fel van szerelve. A 3D-hatáshoz aktív szemüveget használhatunk (a szemüveg a készülékhez gyári tartozék). További extra, hogy a 24 hüvelykes LED-es képernyő ráadásul érintéssel is vezérelhető. A készüléket választhatóan Core i5 vagy Core i7 processzor hajtja meg, a Radeon HD 5730 pedig elegendő grafikai teljesítményt ad hozzá – és már az USB 3.0 is a fedélzeten van. **TÁJÉKOZTATÓ ÁR: még kérdéses MEGJELÉNÉS: szintén kérdéses**

Cinema 21:9 3D
Gyártó: Philips
Tájékoztató ár: még kérdéses
Info: www.philips.hu

3D Vision Surround
Gyártó: nVidia
Tájékoztató ár: ingyenes (illesztőprogram)
Info: www.nvidia.com

Cell TV
Gyártó: Toshiba
Tájékoztató ár: még kérdéses
Info: www.toshiba.com

3D-S MEGJELENÍTÉS

Új látásmód

A 3D-ről már egyetlen tévégyártó sem mondhat le. A Philips a Cinema 21:9 utódját, valamint 8000-es és 9000-es sorozatát egészítette ki 3D-s megjelenítéssel, a Toshiba pedig a Cell TV-jét ugyancsak 3D-vel dobja piacra. A Cell TV eredetileg egy egészen új osztályt kellene, hogy bevezessen – a 4K-tévéket, amelyek 4000x2000 pixeles, vagyis a teljes HD felbontáshoz képest négyszeres felbontásra képesek. Jelenleg azonban még hiányoznak a tartalmak, bár a YouTube már engedélyezte a 4K videókat. Főleg ezért szállítja a Toshiba a Cell TV-t csak 1080p-s panellel. A 3D-s tartalmak viszont elérhető közelségbe kerültek: az interneten keresztül elérhető térhatású műsorokat egy későbbi, 3D-s képességekkel felruházott Flash-verzióval nézhetjük meg. Ősztől a Sony is támogatni akarja a PlayStation 3-mal a 3D-s

Blu-ray korongokat, fotókat, de még a háromdimenziós YouTube-videókat is. A kezdéshez sok 3D-tévé – mint a Toshiba Cell TV-je – kínál 3D-s konverziót is a ma még túlnyomórészt 2D-s anyagokhoz. A PC-játékosok ezzel szemben elég anyaggal rendelkeznek – szinte minden aktuális játék 3D-képes. Ez a célcsoport az nVidia 3D Visionnek köszönhetően három monitoron hatalmas 3D-képet élvezhet. A tévékészülékeknek egyre gyakrabban többféle vételi lehetőséget is biztosítanak, az olyan tévék, mint a Toshiba VL748-sorozata, a DVB-T és -C mellett digitális műholdvevő tunert is kínálnak. A HD+ is egyre gyakrabban támogatott: az Astra üzemeltetője szerint kerek egymillió vevőkártyát szállított ki a kereskedőknek, 2009 novembere óta 220 000, az új szabványnak megfelelő vevőkészüléket adtak el.

Inspiron R
Gyártó: Dell
Tájékoztató ár: 450 dollártól
Info: www.dell.com

HMX-S15
Gyártó: Samsung
Tájékoztató ár: 1050 euró
Info: www.samsung.hu

RÁDIÓFREKVENCIÁS HÁLÓZATOK

WLAN minden(ki)hez

A laptopoknál a vezeték nélküli hálózat már évek óta szabvány – de most a szórakoztató-elektronikánál is bevezetik a WiFi-t. Így például egyre több tévékészülékhez van WLAN-adapter, amelyen keresztül a filmeket és fotókat vezeték nélkül tudják a képernyőre vinni. A Mitsubishi még Bluetooth-kapcsolatot is integrál Unisen Immersive Sound LED tévéibe – ideális képek és videoklipek telefonról tévére küldéséhez. A Samsung HMX-S15 videokamera-ja végre a másik oldalon is kínálja ezt a funkciót: vezeték nélkül át lehet róla játszani a videókat kompatibilis tévékészülékekre, vagy a tévéről tallózható a tartalma. De a WLAN-t már nem csupán adatátvitelre használják: a Philips például a Wi-Fi MediaConnect szoftvert adja tévéi mellé, amely a PC-képernyő tartalmát vezeték nélkül átküldi a tévére. Az Intel új Core i3- és Core i5 processzorait és Intel WLAN

chipsetet tartalmazó laptopok ugyancsak a Wireless Display technika segítségével tudják a képernyőtartalmat vezeték nélkül megjeleníteni a tévére – elméletileg mindegyiken. Jelenleg azonban a tévékészüléken még szükség van egy adapterre, ritka, hogy a technika, mint például a Dell Inspiron R sorozatánál, már be van építve a készülékbe. Adaptert a legújabb rádiófrekvenciás technológia, a TransferJet is igényel, amellyel 375 Mbit/s sebességű adatátvitelre van lehetőség két olyan eszköz között, amelyek érintkeznek egymással. A webelérés is gyorsabb lesz a mobilokon: az UMTS-t követő LTE-nek sokkal nagyobb adatátviteli sebességről kell gondoskodnia. A telefon addigra igazi mindentudó lesz: például a DLNA-kompatibilis készülékeket a helyi hálózatban a Toshiba iTMC appjével iPhone-ról lehet vezérelni. →

I-O-Data USB2-TJC Biztonságos rövidhullám

Legfeljebb három centiméteres szakaszon 375 Mbit/s sebességgel forgalmaz a még fiatal TransferJet rádiós szabvány. Az i-O-Data USB adaptere például a kompatibilis Sony kamerától fogad adatokat vezeték és macerás csatlakoztatás nélkül, és küldi azokat minden fékezés nélkül USB 2.0-n keresztül a PC-re vagy laptopra. **TÁJÉKOZTATÓ ÁR: 90 euró MEGJELÉNÉS: még kérdéses**

T-Mobile LTE DSL-sebesség rádió keresztül

A T-Mobile Németországban már felgyorsítja a mobil adatátvitelt. A lassabb 800 Mhz-es sávon a cég kezdetben kiépíti a nem megfelelően lefedett vidéki területeket az UMTS-utód LTE-vel. 2011 második negyedében ezt a városokban történő kiépítés követi 100 Mbit/s-ig terjedő sebességgel az 1600 Mhz-es sávon. Az árat a mai kábelhez kötött hálózatok színvonalán ígéri megszabni. **TÁJÉKOZTATÓ ÁR: még kérdéses MEGJELÉNÉS: 2011. első negyedévtől**

Toshiba iTMC Távirányítás 2.0

A Toshiba Media Controller most az iPod touch-hoz és az iPhone-hoz is rendelkezésre áll ingyenes letöltésként. Az iTMC-re keresztelt app a készülékeket speciális távirányítónak alakítja át, amelyek átkutatnak minden DLNA-kompatibilis készüléket a hálózaton, majd a filmeket, zenét és fotókat a kívánt lejátszókészülékre tudják húzni és ott lejátszani. **TÁJÉKOZTATÓ ÁR: ingyenes ELÉRHETŐSÉG: azonnal**

Toshiba WLAN SD kártya WLAN-fotócsere

A Toshiba új tárolókártyája integrált WLAN-chippel van felszerelve. Az ismert Eye-Fi kártyától eltérően az új megoldásnak fogadnia is kell tudni fotókat. JPEG-et és RAW-fotókat támogat. Az SDHC-kártyát először nyolc Gbajttal fogják szállítani, rádiós adaptere pedig az új g-szabvány szerint működik. A Toshiba a kártyával nyílt szabványt akar létrehozni.

TÁJÉKOZTATÓ ÁR: még kérdéses
MEGJELENÉS: még kérdéses

Sony Cyber-shot DSC-TX9 Fotók 3D-ben

A Sony új ultrakompakt Cyber-shot DSC-TX9-e 12,2 megapixeles szenzort és négyszeres zoomot kínál. Maximum 100 külön fotóból összeállított háromdimenziós panorámaképek készítésére is képes (ez a Sweep Panorama). A Sweep Multi Angle módban mozgatva egy objektum körül az adott tárgy térbeli képét kapjuk - egy 3D-nézet összeállításához 15 felvételre van szükség.

TÁJÉKOZTATÓ ÁR: 400 euró
MEGJELENÉS: 2010. szeptember

Canon Legria HF M32 Rengeteg hely

IA full HD-s Legria HF M32 videofelvétőbe a Canon integrálja az SDXC kártyák támogatását. Ezek két terabájtig kínálnak tárhelyet - ez majdnem 800 órányi vagy több mint 30 napnyi videóhoz. A kamera 64 gigabájtnyi belső flash memóriát, 15x-ös zoomot, egy külső mikrofonbemenetet és az azonnal webes feltöltéshez az Eye-Fi kártyák támogatását kínálja.

TÁJÉKOZTATÓ ÁR: 1000 euró
MEGJELENÉS: 2010. szeptember

AG-AF100
Gyártó: Panasonic
Tájékoztató ár: nem ismert
Info: www.panasonic.hu

NEX-VG10
Gyártó: Sony
Tájékoztató ár: 2000 euró
Info: www.sony.hu

CSERÉLHETŐ OBJEKTÍVES KAMERÁK

Egy készülék, sok lencse

Igényes filmek között az új DSLR-ek nagyon trendik, hiszen lehetővé teszik többek között a kis mélységélességű filmzést, amelyekről a normál videofelvétők használói csak álmodhatnak. Logikusan következik, hogy a videokamerák gyártói most az ismert rendszerkamerák cserélhető objektívjeivel kínálnak videokamerákat. A Panasonic AG-AF100 például egy profi készülék, amely MFT-objektíveket támogat - kár, hogy a Micro Four Thirds rendszer továbbra sem tud igazán elterjedni. A Samsung és a Sony után most a Nikon is saját cserélhető objektíves rendszert fejleszt fényképezőgépeikhez - az első készüléket még 2010-re ígérik. A Sony a kameráknál is külön úton jár: a NEX-VG10 is cserélhető objektíveket kínál a csúcskategóriában. A Sony NEX-3 és NEX-5 fényképezőgépeinek cserélhető objektívjei mellett adap-

terrel az Alpha és a régebbi Konica-Minolta objektívek is használhatók lesznek a most fejlesztett készülékekkel. A NEX készülékekhez egyébként olyan firmware-frissítést kínálnak a japánok, amellyel 3D-panorámákat lehet fényképezni. A jövőben egyre több fényképezőgép lesz már eleve ellátva ezzel a technikával, az egyik első a Sony kompakt DSC-TX9-e. Még nagyobb felvételi kapacitásról gondoskodik az SDXC-kártyák támogatása, amelyek akár két terabájt méretű tárhelyet is biztosíthatnak. A Canon és a Panasonic az első megfelelő videokamerákat kínálja. Az új SD kártya szabvány egy további előnnyel szolgálhat, amelyet a Toshiba épp most fejleszt: az adatok átvitele WLAN-on keresztül. Ellentétben az ismert Eye-Fi kártyákkal, az új SD-kártyáknak fogadniuk is kell tudni adatokat.

40PFL9705K

Gyártó: Philips
Tájékoztató ár: még kérdéses
Info: www.philips.hu

Videoweb 600S
Gyártó: Videoweb
Tájékoztató ár: 300 euró
Info: www.videoweb.de

Revue
Gyártó: Logitech
Tájékoztató ár: még kérdéses
Info: www.logitech.hu

Internet TV
Gyártó: Sony
Tájékoztató ár: még kérdéses
Info: www.sony.hu

INTERNETTÉVÉ

Tévénézés méretre

A hagyományos tévétől lassan elbúcsúztatunk - ideje lejárt, szerepét pedig átveszik az olyan szolgáltatások, mint a Google TV. Ez a technológia, amely hozzáférést is kínál egy online videokölcsönző kínálatához, vagy egy külön set-top-box segítségével (például Logitech Revue) vagy a televízióba már eleve beépített adapterrel (ilyen van a Sony Internet TV-jében) működik. Az Apple hasonló szolgáltatást tervez, és a Philips sem akar lemaradni. Az általuk beindítani kívánt szolgáltatás a Videoload névre hallgat, és kezdetben 500 film közül válogathat az, aki csatlakozik hozzá egy megfelelő tévékészülék segítségével. A filmkölcsönzés mellett a cég a Teletext utódjával is foglalkozik, amelyen keresztül elérhető lennének a műsorral kapcsolatos információk.

A Panasonic a Viera-Casttal kompatibilis televíziók tulajdonosainak az Acetrax nevű online szolgáltatáshoz kínál hozzáférést, míg a Sony a Pro7SAT médiatárhoz ad hozzáférést azon ügyfeleinek, akik internetkapcsolatra képes televíziót vásároltak. Egy BD-Live alapon működő szolgáltatás minden mai BD-lejátszóval elérhető, csak a megfelelő kliensre van szükség hozzá - ezt a Toshiba már most kínálja.

Hasonló szolgáltatásokhoz való hozzáférést lehetőséget várhatunk el a legújabb set-top-boxoktól is, ráadásul már a YouTube képességei között is megjelent pár olyan új funkció, amivel a netes videomegosztó oldal is a tévézők igényeinek kielégítésével próbálkozik. Ezek közé tartozik a személyre szabott műsorok összeállítását lehetővé tevő Leanback.

Hulu Plus

Sorozatfüggőknek

A Hulu nevű online videószoftár fizetős csomagok bevezetését tervezi a tévésorozatok rajongói számára. Adott havi díjért cserébe egy egész évadot tölthetünk majd le HD minőségben. A kliensprogram nemcsak PC-n, hanem Xbox 360-on, PS3-on, iPhone-on, iPaden, valamint Sony és Samsung tévéken, illetve Blu-ray lejátszókon is használható lesz.

TÁJÉKOZTATÓ ÁR: 10 dollár/hónap
MEGJELENÉS: később várható (USA)

Samsung C8900-S

3D-s felvétel

A C8900-S felvételével a Samsung igazi univerzális eszközt alkotott: a DVB-S2 kompatibilis műholdvevő képes a beépített 500 GB-os merevlemezre vagy írható Blu-ray korongokra 3D-s tartalmakat rögzíteni. Ezenfelül segítségével WiFi hálózaton keresztül is lejátszhatunk tartalmakat DLNA-kompatibilis forrásokról és az internetről (például a YouTube-ról).

TÁJÉKOZTATÓ ÁR: 700 euró
MEGJELENÉS: később várható

IPTV a kábeltévén

Webes televízió

A Magyar Telekom a Ciscóval és a Microsofttal együttműködve az eddig használt DSL és optikai hálózat mellett a kábeltévé-hálózaton is elindítja IPTV-szolgáltatását, amely így már 1,5 millió háztartásban lesz elérhető. Az EuroDOCSIS 3.0 technológiát használó rendszer az egyik első ilyen lehet a kontinensen.

TÁJÉKOZTATÓ ÁR: még kérdéses
BEVEZETÉS: hamarosan

Logitech

Új G-sorozatú mikrofonos fejhallgató, egér és billentyűzet

A Logitech bemutatta három új G-sorozatú játék-kiegészítőjét. A Wireless Gaming Headset G930 headset a 7.1 csatornás Dolby térhangzás segítségével olyan virtuális teret varázsol felhasználója köré, amiben hallani lehet az ellenfelek érkezését, még mielőtt azok láthatóvá válnának. A Wireless Gaming Mouse G700-at kifejezetten MMO játékokhoz tervezték, de FPS-ekben is megállja a helyét. A 13 különböző vezérlőgombot be-

programozhatjuk egyszerű funkciók vagy összetett makróparancsok végrehajtására is.

A Logitech Gaming Keyboard G510 billentyűzeten 18 darab programozható G-gomb található, amiket három különböző üzemmódba kapcsolhatunk, így 54 makróparancsot használhatunk játékonként. A középen elhelyezett GamePanel LCD kijelző valós idejű információkat közvetít a játékból és a számítógép teljesítményéről.

Corsair Padlock: USB kulcs számmal

A Corsair bemutatta legújabb USB kulcsát, a Padlock 2 16 GB-os változatát, amely többek között egy számmár segítségével védi a rábizott adatokat. A meghajtó oldalán egy apró számbillentyűzet kapott helyett, ezen egy 4-10 jegyű kódszámot bebillentyűzve „nyithatjuk” és „zárhatjuk” a meghajtót – akárcsak a pár évtizede rendkívül népszerű számmárás aktatásaknál. Ha elfelejtjük a kódot, akkor alaphelyzetbe állíthatjuk a meghajtót, de ekkor minden adatot töröl.

Cooler Master V6GT

V6, biturbo, mi kell még?

A Cooler Master egy nagyteljesítményű processzorhűtővel jelentkezett, ami nemcsak a hűtési képességek, hanem a megjelenés terén is igyekszik kilógni a sorból.

A V6GT elnevezés utal a hat darab, 6 mm átmérőjű, rézből készült hőcsőre, amik a processzortól terelik a felgyülemlett meleget az 55 db, aszimmetrikusan kialakított lammella felé. A bordán két 12 cm-es, PWM szabályzású DynaLoop ventilátort találunk, ezek fordulat-

száma 800 és 2200 rpm között változhat, 15-38 dBA zajtermelés mellett. A hűtő a manapság szokásos Intel LGA 1366/1156/775

és AMD AM2/AM2+/AM3 foglalatokra szerelhető fel.

A legbrutálisabb szolgáltatást hagytuk a végére: a hűtő tezején található egy olajsapkát imitáló kapcsoló, aminek elforgatásával lehet szabályozni, hogy a beépített LED-ek kék, piros vagy lila színnel világítsanak...

Koktélok az ESET víruslaboratóriumból

Nincs még egy olyan hasznos funkció, mint a Windows automatikus futtatása! Legalábbis az Aurum számára, ami hónapok óta a magyarországi víruslisták állandó szereplője.

Mivel az Aurum automatikusan elindítja önmagát, amint egy külső eszközt csatlakoztatunk a számítógéphez, a koktél receptje jó adag Red Bull tartalmaz, amittől te sem bírod abbahagyni a bulizást. Az Aurum terjedését egyébként elősegíti, hogy szinte minden külső eszközön jól érzi magát, így előszeretettel tanyázik MP3 lejátszókon és USB kulcsokon.

A koktél elkészítéséhez nyissunk ki egy doboz lehűtött Red Bullt, és töltjük ki egy long drinkes (ha nincs, akkor vizes) pohárba. A mélyhűtőből vegyünk elő a Jáger Mestert (Jägermeister), és töltjük ki egy röviditalos (shots) pohárba. A kisebbik poharat ezek után próbáljuk meg lecsúsztatni a Red Bull aljára. Ha sikerült, már csak annyi a dolgunk, hogy egy mesteri mozdulattal egyszerre hörpintsük fel az italokat. Vigyázat, a sietség megbosszulja magát!

Típus: long drink
Hozzávalók: 1 doboz Red Bull, 4 cl Jägermeister

Az ital receptjét Morafcsik Péter, a Bols Mixer Akadémia vezetője alkotta meg, az Aurum elleni védekezéshez az ESET biztosítja az antivírus szoftvert.

A koktél sorozat támogatója az ESET, az ESET Smart Security és az ESET NOD32 Antivirus gyártója. Számítógéped megfelelő vírusvédelméhez használj jogtiszt, frissített internetbiztonsági programcsomagot, melyhez jár terméktámogatás is. www.eset.hu

10+1 értelmetlen IT szabályozás: leselkedés, tiltás, adóztatás

Az IT világában meglepően kreatívak az ügyvédek. Nem ritka, hogy a hozzá nem értés vagy a túlbuzgóság értelmetlen és **betarthatatlan szabályokat** szül.

Adatgyűjtés

A terrorizmus elleni küzdelem egyik fontos eszköze az információgyűjtés: telefonbeszélgetések, e-mailek, chat rögzítése. Ezek segítségével megelőzhetők a támadások, ugyanakkor a magánszemély szabadsága is csorbul.

Kalózkodászat

A kalózkodást manapság a legtöbben a „The Pirate Bay” (TPB) torrentkereső weboldallal kötik össze. A weboldalt és üzemeltetőit már számtalanszor megpróbálták lekapcsolni, börtönbe zárni, működésüket ellehetetleníteni, de a legtöbb, amit eddig elértek, az a maximum fél-egynapos szolgáltatáskiesés volt.

Internetes cenzúra

Az IT szakértők sok esetben önkényesen döntenek: DNS szűréssel (stb.) elérhetetlenné teszik a kétes tartalmú weboldalakat. Ezek a korlátozások azonban megkerülhetők, éppen ezért a szakértők a teljes törlést preferálják az olyan esetekben, mint például a gyerekpornográfia.

Adathordozók sápjá

Komoly gond Magyarországon, hogy minden állampolgárt tolvajként kezelnek a digitális adattárolás kérdéskörében. Minden eszköz után jogdíjat kell fizetnünk. Ez a díj olykor meglepően magas, de egyszerű DVD lemezeknél sem elhanyagolható.

Hackereszközök tiltása

A tiltás ellenére több rendszeradminisztrátor és programozó is használ teszteléshez vagy hibakereséshez hackerek által közkedvelt segédprogramokat.

Elektronikus TB kártya

Rengeteg előny származhatna az elektronikus TB kártyából. Azonnal azonosíthatóak lennének, és teljes körtörténetünk egy központi adatbankban tárolódna. Ugyanakkor sokan félnék ettől, mert a privát adatok rossz kezébe kerülve komoly fegyvernek számíthatnak.

1
2
3
4

Állami tévé és rádió támogatása

Egészen 2002-ig minden állampolgárnak fizetnie kellett a „tévédadás vételére alkalmas készülék” után egy úgynevezett „üzemben tartási díjat”, amit aztán az állami Magyar Televízió, Magyar Rádió és a Duna TV kaptak. Ezt a díjat a vendéglátóhelyeknek és szállodáknak ma is meg kell fizetniük. Ha elfogadják a nemrég benyújtott javaslatot, a magyar kormány a jövőben átvállalja ezt az összeget a vendéglátósoktól.

E-mailek megfigyelése

Az állam már évek óta megfigyeli az e-maileket. Ehhez komoly infrastruktúra kell, és a teljes elektronikus levelezésből ténylegesen csak elenyésző mennyiségűt emelnek ki.

5
6
7

YouTube-gondok

A YouTube-on nem csupán vicces házi videók és ártatlan rövidfilmek láthatók, hanem olyan jogvédelemmel rendelkező tartalmak is, mint például a videoklipek. Eppen emiatt került már többször is bajba a YouTube, mert például a Viacom, a Music Television tulajdonosa számtalanszor vetetett le komoly mennyiségű tartalmat a videómegosztóról.

Online házkutatás

A hatóságok távolról is átkutathatják azon felhasználók gépeit, akik veszélyesek a társadalomra nézve. Egyelőre nem került nyilvánosságra olyan eset, ahol ezt alkalmazták volna, de lehet, hogy éppen a titokban tartás volt a cél.

8
9

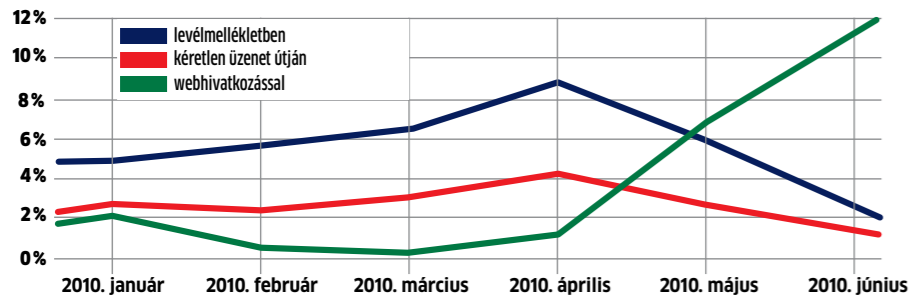
+1 A közösségi hálózatok ereje

A közösségi portálokra saját magunk, önszántunkból adjuk meg személyes adatainkat, majd elérhetőségüket megpróbáljuk korlátozni. A Facebook az elmúlt időben csökkentette privát adataink feletti kontrollunkat, így rengeteg olyan információ is teljesen nyilvánossá vált, amit eddig csak néhány barátunk számára tettünk elérhetővé. Szerencsére a tiltakozások hatására újfent nagyobb a hatalmunk saját adataink felett.

10

VÍRUSOK: ÍGY FERTŐZIK MEG A PC-KET A HACKEREK

Kezdetben főként levélmellékletekben terjedtek a vírusok, ma viszont már elsősorban webhivatkozásokon keresztül jutnak el a számítógépünkre.

Which? fertőző mobilok

A mobiltelefonok jóval piszkosabbak lehetnek a vécélehetőknél a Which? brit fogyasztóvédelmi csoport kutatása szerint. Összesen 30 mobil készüléket vizsgáltak meg, és bizony ezek közül akadt olyan is, amelytől bárki súlyos bélfertőzést kaphat. Hét készülék volt baktériumokban túlzottan bővelkedő, a megengedett határértéket jócskán meghaladóan. A Which? azt tanácsolja, hogy alkoholos törülközővel rendszeresen tisztogassa meg mindenki a készülékét.

INFO: [which.co.uk](http://www.which.co.uk)

Firefox-plugin: kémkedés a böngészőből

Két Firefox-bedolgozó veszélyeire hívta fel a figyelmet a fejlesztő Mozilla. A Mozilla Sniffer nevű kiegészítő telepítése után minden bejelentkezési műveletet rögzít, beleértve a meglátogatott weboldalak címét is. Ráadásul az összegyűjtött adatokat egy külföldi kiszolgálóra továbbítja. A programot a Mozilla letöltőoldalán való június eleji megjelenése óta 1800-szor töltötték le, mielőtt a fejlesztőcég törölte azt a listáról. A másik veszélyes Firefox-bedolgozó a CoolPreviews névre hallgat, s eredeti funkciója fotók kisméretű nézőképének és webcímének a megjelenítése. Agyafúrt hackerok azonban a rendszerhez való hozzáférést megvalósító JavaScript kódot helyeztek el a 3.0.1-es verzióban, így a program komoly veszélyt jelent gépünkre.

A 3.1.0625-ös változat már mentes a kódtól, és a Mozilla azt ígéri, a jövőben jobban szemmel tartja a bedolgozókat.

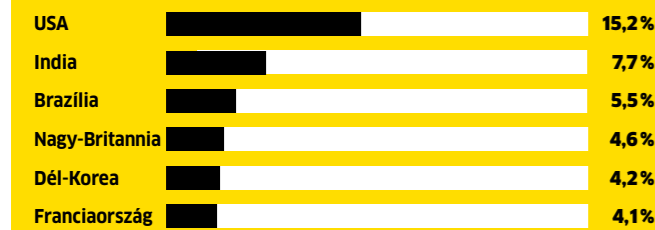
INFO: [mozilla.org](http://www.mozilla.org)

Rések a böngészőben Firefox-bedolgozók kémkednek utánunk, és adatokat küldenek a hackereknek

A SPAMNEMZETEK

Továbbra is az Egyesült Államokból terjesztik a legtöbb levélszemetet a Sophos adatai szerint.

Forrás: Sophos

ÚJ BIZTONSÁGI KOCKÁZATOK

YOUTUBE

A portál videókhöz írt megjegyzéseket tartalmazó részébe a hackerok átszkriptelést lehetővé tevő kódot telepítettek, melynek segítségével megszerezték áldozataik hitelesítési sűtijeit.

MEGOLDÁS | A videómegosztót üzemeltető Google először elrejtette a megjegyzéseket, s kijavította a hibát, majd arra kérte a felhasználókat, hogy lépjenek ki a szolgáltatásból, és jelentkezzenek be újra.
Info: www.youtube.com

WINDOWS HELP CENTER

Egy, a szolgáltatás programjában lévő igen súlyos sebezhetőség kihasználásával rosszindulatú kód futtatására nyílik lehetőség a Help Center meglátogató felhasználók számítógépén.

MEGOLDÁS | A Microsoft javítást adott ki a sérülékenységre megszüntetésére, azonban csupán a hiba nyilvánosságra kerülése után mintegy 90 nappal.
Info: www.microsoft.com

ADOBE ACROBAT ÉS READER

Újabb 17 olyan kritikus sebezhetőséget fedeztek fel az Adobe-féle, széles körben használt PDF-programokban, amelyek lehetővé teszik rosszindulatú kód telepítését a felhasználók számítógépére.

MEGOLDÁS | Frissítsünk a Reader 9.3.3-as és az Acrobat 8.2.3-as verziójára.
Info: www.adobe.com

VESZÉLY-ELŐREJELZÉS KÖZEPES KOCKÁZAT

Hamis visszaigazolások tartalmazó kéretlen levelekkel támadják a hackerok az Amazon online áruház vásárlóit.

ADATVÉDELEM Közösségi portálok: betörőknek adatbánya

A közösségi portálok jelentik a betörők legfontosabb információszerszói forrását. A közösségi hálózatokon a felhasználók többsége a következőkbe bele sem gondolva teszi publikussá lakcímét és aktuális tartózkodási helyét.

Symantec: veszélyes Storm

A MessageLabs adatai szerint a Storm botnet felelős a legtöbb, rövidített hivatkozást tartalmazó levélszeméért.

A spampalettán a közelmúltban feltűnt Storm az egyetlen olyan botnet, amely nagyobb számban használ valós domaint, mint egy-szer használatos. A botálózat 65 százalékban használ törvényes domaint, míg az egyszerű használatos megoldások átlagosan 50 százalékba 9 napon belül elévül.

INFO: [symantec.hu](http://www.symantec.hu)

Eset:gyorsabb keresés

Továbbfejlesztette programjainak közös motorját az Eset, ezáltal a Nod32 Antivirus és az Eset Smart Security egyes feladatokat akár 50 százalékkal gyorsabban hajt végre. A sebességnövekedésnek köszönhetően az eddig átlagosan 4-5 percig tartó víruskeresés az esetek jelentős részében 1 perc alatt lezajlik. A felhasználók az 5187-es számú frissítéssel automatikusan megkapták a fejlesztéseket.

INFO: [eset.hu](http://www.eset.hu)

Meggazdagodás iTunes-számlák feltörésével

Egymillió euró körüli összeget kaszált egy hacker, akinek sikerült hozzáférnie pár száz iTunes-számlához.

Első ízben zárt ki egy fejlesztőt köreiből az Apple: a vietnami programozó Thuat Nguyen felforgatta az iTunes népszerűségi listáit, s ezzel rengeteg pénzt keresett. Egy sikeres iPhone-alkalmazással egy fejlesztő család nélkül is gyorsan meggazdagodhat, így például a népszerű Doodle Jump készítője több mint 1,6 millió eurót keresett. Nguyen nem írt kiemelkedő alkalmazást, energiáit inkább ügyeskedésre használta.

Mindenekelőtt fejlesztőként regisztrálta magát az Apple-nél és 50 manga képregényt helyezett el az iBook áruházban, amelyekért darabonként 4,99 eurót kért. Néhány nappal később művei megjelentek az iTunes 50-es könnyvnepszerűségi listáján, ahol nem kevesebb mint 40 helyet foglaltak el. Csupáncsak a 9. helyen tanyázó könyvet naponta 100-szor adta el Nguyen. A probléma mindössze annyi, hogy a könyveket megvásárlók a vételről mit sem tudtak. A „vásárlások” hátterében ugyanis az állt, hogy Nguyen adathalászati módszerek alkalmazásával ellenőrzést szerzett az áldozatok iTunes-számlájára felett, s valójában ő generálta a szóban forgó könyvek megvételét. A vizsgálatok szerint több mint 400 iTunes-használó számlájához szerzett hozzáférést a vietnami informatikai bűnöző. Ez a 150 milli-

Átverve Egy hacker feltört iTunes-számlák tulajdonosaival vásároltatta meg e-könyveit

ónyi számla mindössze 0,0003 százaléka, de ezzel a korlátozottnak mondható akcióval is jelentős bevételre tudott szert tenni.

Nem kielégítő védelem: hezitál az Apple

Arról egyelőre nincs hír, hogy az Apple megtéríti-e a pórujt járt iTunes-használók kárát. Ami pedig a többiek jogos aggodalmait illeti, az almás cég csupán azt tudja ajánlani nekik, hogy erős jelszót alkalmazzanak, és gyakorlata változtassák meg azt. A vietnami csalót és műveit mindenesetre kizárták a kereskedésből.

INFO: www.apple.com

AVG: támad az Eleonore

Minden tizedik számítógép veszélyben van, állítja az AVG Technologies biztonsági cég, amely két hónapig tartó vizsgálata során 1,2 millió kártékony szoftverrel fertőzött PC-t talált. Az Eleonore elnevezésű - elsősorban az Internet Explorer (IE) korábbi kiadásainak

biztonsági réseit kihasználó - rosszindulatú programot a hackerok a személyiséglopáshoz szükséges információk, valamint bankkártyaadatok eltulajdonítására használják. Az AVG szakemberei 165 Eleonore-ral fertőzött oldalt figyeltek, amelyeket két hónap alatt több mint 12 millióan látogatták meg, és az esetek 10 százalékában sikeres volt a támadás. A fertőzött gépek egyharmadánál az IE 6-os változatának hibája tette lehetővé a behatolást, míg az Apple-féle Safari-val böngészőknek csupán 2,78 százalékát érte fertőzés. Az Eleonore az Adobe Acrobat és a Sun Javascript szoftvernek keresztül is számottevő mennyiségű fertőzést okozott.

INFO: www.avg.com

Mozilla: emeli a tétet

Minél előbb szeretné megszabadítani programjait a súlyos problémákat okozó biztonsági réséktől a Mozilla, ezért hatszorosára emelte a termékeiben sérülékenységet találóknak fizetett jutalmát. Mostantól ha valaki sebezhetőséget fedez fel a Firefoxban vagy a Firefox Mobile böngészőben, illetve a Thunderbird levelezőprogramban, már nem kevesebb mint 3 ezer dollár boldog tulajdonosa lehet. Az is igaz, hogy a jutalomban csak a fejlesztő által kritikusnak vagy fontosnak (a minősítési rendszer két felső kategóriájában lévőknek) ítélt sérülékenységek felfedezői részesülhetnek. A Google ennek az összegnek csupán a hatodát fizeti a Chrome böngészőben biztonsági rést találóknak.

INFO: www.mozilla.org

MP3: 15 éve kezdődött a zenei forradalom

1995. július 14-én született meg a Fraunhofer-nél a zeneipart gyökeresen átalakító MP3 szabvány. Az MP3 kiszűri a zenéből az alig hallható részleteket, ezáltal jelentősen mérsékli az adatmennyiséget. 2005 óta csökken az MP3-lejátszók forgalma: szerepüket átveszik a multimédiás mobilok. **INFO: iis.fraunhofer.de**

Beharangozó

Étvágycsináló a Windows 8-hoz

Gyorsabb, biztonságosabb, mobilabb: bevált Apple-recept alapján készül a Microsoft új operációs rendszere.

Nincs több törölt személyes állomány, villámgyors elindulás és a számítógép előtt ülő felhasználó automatikus felismerése: három azok közül a fontos újdonságok közül, amelyeket a 2012-ben esedékes Windows 8 ígér. Egy nemrégiben nyilvánosságra került Microsoft-dokumentum szerint a jövőbeli operációs rendszert az Apple-nél megismert elemekkel javítják fel.

A Windows 7 első szervizcsomagja nem tartalmaz eget rengető újításokat: ezeket a Windows 8-ra tartogat-

ják. A legjelentősebb közöttük a reset (intelligens újratelepítés) funkció. A jövőben a reset funkciónak köszönhetően legalább abban biztosak lehetünk, hogy újratelepítés esetén személyes állományaink, beállításaink és programjaink nem vesznek el.

Egy további újdonság – amit a Microsoft már a kezdetektől fogva emlegetett –, hogy a Windows App online áruházból korábban megvásárolt alkalmazások a resetelés után gond nélkül újratelepíthetők.

További hasonlóság az Apple rend-

szérével a betöltési folyamat felgyorsulása. Mi több, az operációs rendszer a hordozható eszközökön, így a manapság egyre népszerűbb táblagépeken is futni fog.

A Microsoft együttműködik az Intellel annak érdekében, hogy a mobil processzorokon jelentős teljesítményjavulást érjenek el. Különlegesség lesz a Windows 8-ban az arcfelismerésen alapuló bejelentkezés, illetve a számítógép elhagyásakor történő automatikus kijelentkezés.

INFO: www.msftkitchen.com

Közelít a félmilliárdhoz a kínai nettábor

Június végére elérte a 420 milliót a kínai internetezők száma: a tavaly decemberi adatokkal összehasonlítva fél év alatt 36 millióval többen lettek a kínai felhasználók. Ami a netezők összlakosságához viszonyított arányát illeti, 2009-ben ez 28,9 százalék volt, ma pedig 31,8 százalékot tesz ki. A jelentés szerint a gyors növekedést a mobiltelefonon keresztül szűrőfűk számának jelentős, az idén eddig 43 százalékot meghaladó mértékű emelkedése idézte elő.

Fogyasztóvédelem

Lehet jó az olcsó: nem létező kategória a szürkeimport

Ki ne szeretne egy egyébként márkás, jó minőségű terméket a lehető legolcsóbban megvásárolni? De vajon van-e garancia? A Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség álláspontja szerint a nagy cégek az árverseny vállalása helyett előszeretettel nevezik szürkeimportnak az olcsóbb termékeket, és garanciális problémákkal riogatják a vevőket. Mivel a garancia a hazánkban forgalomba hozott valamennyi termékre egyformán kötelező, a vevőknek a népszerű, importból származó műszaki termékek esetében sem kell hátránnyal számolniuk. Ha valaki a terméket külföldön legalisan vásárolta meg, Magyarországra legalisan hozta be, tehát minden vámkezelési, adózási és

egyéb jogszabálynak megfelelt, akkor a portéka legalisan forgalmazható Magyarországon. A garancia mögött álló jogszabályok egyértelműen ugyanazok, mint ha más csatornán, márkaképviseleteknél, szakáruházban vásároltunk volna. Ha egy ilyen termék meghibásodik, ugyanazok a jótállási, szavatossági szabályok kell, hogy érvényesek legyenek, mint bármilyen más termék esetében. A probléma hazánk Unióhoz való csatlakozásakor kezdődött, amikor a vámhatárok megszűnésével a kereskedők saját nyugati beszerzési forrásokból egyes termékeket a hivatalos magyarországi forgalmazók áránál olcsóbban kezdtek kínálni. **INFO: www.nfh.hu**

Twitter

20 milliárd üzenet négy év alatt

Mérföldkőhöz érkezett a Twitter: megszületett a húszmilliárdodik üzenet, szerzője egy japán baseballrajongó volt. Az első 10 milliárd bejegyzés eléréséhez négy évre volt szükség, a második tízmilliárdhoz azonban csak öt hónap kellett. Nem véletlen, hogy japán lett a bejegyzés. A távolkeleti szigetország lakói különösen buzgó „csiripelők”: napi 8 millió üzenettel a világ tweetforgalmának 12 százalékát adják, a második legnagyobb hányadot az Egyesült Államok után.

INFO: www.twitter.com

Apple Mac Pro

Akár négy félvezető-alapú meghajtóval is rendelhető

Megújult az Apple-féle Mac Pro gépcsalád, amely a legfrissebb négy- és hatmagos Intel Xeon processzorokkal, valamint vadonatúj ATI grafikus lapkákkal igyekszik a korábbiakat lényegesen meghaladó teljesítményt nyújtani a nagy számítási igényű alkalmazásokhoz. Tovább növeli a teljesítményt a nagyobb memória-sávszélesség és csökkentett válaszidőt biztosító integrált memória-vezérlő, a processzorok sebességét dinamikusan akár 3,6 gigahertzre megnövelő Turbo Boost technológia, valamint a 24 virtuális processzormag létrehozására képes Hyper-Threading eljárás. Az új Mac Pro-kban 1 gigabájtos tárral ellátott ATI Radeon HD 5770-es vagy HD 5870-es vi-

deokártya gondoskodik a megjelenítésről. Most első ízben 512 gigabájt kapacitású SSD meghajtóval is rendelhető a modellek. A PC-ket két Mini DisplayPort kimenettel és egy Dual-Link DVI porttal szerel-

ték fel. Az előbbieket lehetővé teszi, hogy két LED Cinema Display képernyő csatlakozzon a géphez, míg az utóbbi révén a régebbi típusú, DVI-alapú, maximálisan 2560x1600 képpontos felbontású képernyők csatlakoztathatók.

INFO: www.apple.hu

Már sok helyen átvehető a megrendelt áru

A vásárlást segítő új eszközökkel rukkolt elő az Árukereső: az androidos alkalmazás lehetővé teszi a vonalkódalapú árellenőrzést, friss információk tölthetők le az adott termékről, és azonnal elérhetők a legjobb ár-ajánlatok. A Pick Pack Pont szolgáltatás bevezetésével pedig újabban kérhető a személyes csomagátvétel, ami az ország 87 városában lévő 228 Inmedio és Relay hír-lapüzletben történhet. Így kényelmesebb a vásárlás, ráadásul a személyes átvétel díjtalan vagy jóval alacsonyabb költségű.

INFO: www.apple.hu

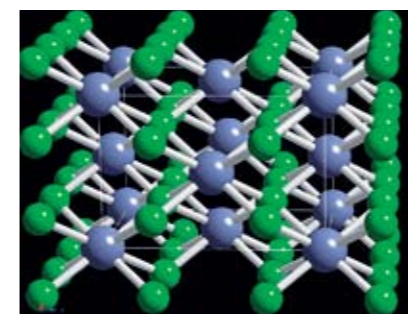

LifeVonal

Anonim tudakozó

Telefonos egészségügyi tudakozót indított a LifeNetwork televíziós csatorna: a LifeVonal 30 napig tesztjelleggel működik, a visszajelzések, tapasztalatok alapján döntenek a jövőjéről. A tanácsadás anonim, így kínos problémákra is rákérdezhetnek az érdeklődők. A panaszokkal a vonal másik végén belgyógyászok, háziorvosok, szakemberek foglalkoznak. A hívásokat mindig élő hang válaszolja meg. A gyakori témák közé tartozik az egészségmegőrzés, a helyes táplálkozás, a tapasztalt tünetek lehetséges okai, a vizsgálati leletek értelmezése, valamint a hozzáférés az egészségügyi rendszer szintjeihez.

INFO: www.lifenetwork.hu

Nagy nyomás alatt

Szuper akku nemesgázból

Ideális áramforrás lehet elektromos autókhoz az a szuper akkumulátor, amelyet Choong-Shik Yoo vegyész fejlesztett ki. A kutatók xeon-difluorid (XeF₂) nemesgázvegyületet egy úgynevezett gyémántüllőcellába préseltek 100 gigapascal nyomással (ez egymilliószorosa a légköri nyomásnak). Az eredmény egy háromdimenziós hálózat: ebben az az energiamennyiség tárolódik, amellyel a nagy nyomást előidéztek. Azt egyelőre nem tudják a kutatók, miképpen lehet ezt a hatalmas energiát a szuper akkumulátorból kinyerni.

INFO: www.chem.wsu.edu

Egyre népszerűbbek hazánkban a webshopok

Százból hetvennyolc magyar internetező vett már valamit a világhálón, ami azt jelzi, hogy Magyarországon is egyre nagyobb dolog online vásárolni, olvashatjuk az ACNielsen kutatásában. Európai viszonylatban a fenti érték nyolcvanöt, ami azt mutatja, hogy hazánk közelít a nemzetközi szinthez. A legkeresettebb termék a könyv: Európában a válaszadók 44 százaléka, míg Magyarországon 40 százalékuk szándékozik könyvet vásárolni, világviszonylatban ugyanez az érték szintén 44 százalék.

INFO: www.nielsen.com

Okostelefonok

Kihasztnátlan funkciók

Emelkednek az okostelefon-eladások, de az eddigi hazai tapasztalatok azt mutatják, hogy a tulajdonosok többsége nem használja ki a készülékek tudását. Elsősorban továbbra is csak telefonálásra és sms-ezésre használják a telefonokat, derül ki a BellResearch piackutató cég magyar vállalatvezetői, valamint informatikai szakértői körében végzett felméréséből. Az elektronikus levelezési és a nap-tár funkciók használata terén látható előrelépés, az egyéb alkalmazásokat viszont szinte teljesen figyelmen kívül hagyják a készülékek tulajdonosai. Ennek egyik magyarázata az lehet, hogy a vállalatvezetők egyelőre nem látják az okostelefonok helyét cégük infokommunikációs rendszerében. A kihasztnátlan-ság másik oka valószínűleg az, hogy a felhasználóknak egyszerűen nincs idejük a szinte átte-

kinthetetlen funkciógazdagságú okostelefonok szolgáltatásainak használatbavételére. Hasonló a helyzet, mint az egyre nagyobbra hízó irodai programcsomagok esetében, amelyeknél régóta ismert, hogy a legtöbben csak a rendelkezésre álló funkciók töredékét használják.

YOUTUBE, A SZUPERSZTÁR

A YouTube az utóbbi évek legnagyobb start-up sikertörténete. Napi kétmilliárd videóletöltésével ez a portál jelenleg a harmadik legnépszerűbb oldal az interneten.

21 országnak már jó ideje „saját” YouTube oldala van – természetesen az eredeti, amerikai mellett. Sőt, a futball-világbajnokság tiszteletére felvették huszonharmadiknak Dél-Afrikát – és a vb idejére vuvuzela-háttérzajgenerátort adtak a videókhoz, sokak öröme. Az átlagos YouTube-felhasználó naponta 15 percet tölt a videómegosztó oldalon. Itt ugyanis a felhasználók nem csupán az internet második legnagyobb keresőmotorjának szolgáltatásait használhatják, de egyben a legnépszerűbb YouTube videókat is megtekinthetik. A népszerűségi versenyt jelenleg Lady Gaga Bad Romance című száma vezeti, közel 250 millió megtekintéssel.

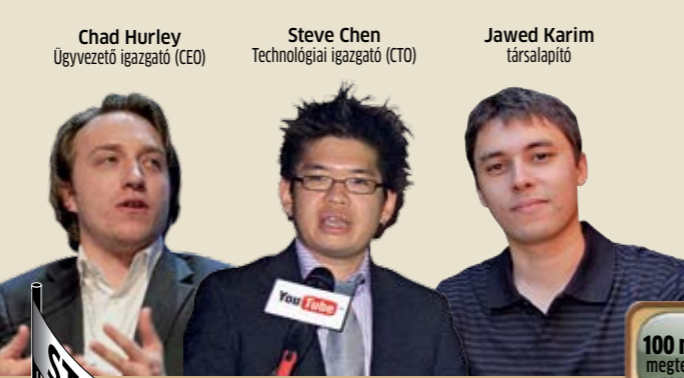
20 százalék a YouTube-ra feltöltött anyagoknak a „Zene” kategóriába tartozik. A második és harmadik helyezett a „Szórakozás” 15 százalékkal és az „Emberek és blogok” 14 százalékkal. De népszerű kategória még a „Humor” (13 százalék), a „Sport” (7 százalék), az „Oktatás” (6 százalék), valamint az „Autók és más járművek” és a „Film és animáció” (egyenként 5 százalékkal). A YouTube-ra küldött videók átlagos játékidéje 2 perc 46 másodperc. A legtöbb videót magánfelhasználók töltik fel, nagyjából a filmek 80 százaléka tőlük származik. A profi csatornákhöz (például a PCGuruOnline-hoz) tartozó filmek nagyjából 15 százalékot tesznek ki, a maradék 5 százalékat pedig reklámok alkotják. A legtöbb videót természetesen Amerikából töltik fel, az itteni felhasználók felelősek a tartalom több mint egyharmad részéért. Pontos számot nem tudni, de becslések szerint a feltöltött anyagok 12 százaléka sérti a szerzői jogi törvényeket.

19 másodperc – ennyi volt a játékidéje a YouTube-ra feltöltött első videónak. A film 2005 áprilisa óta megtekinthető, a San Diego-i állatkertben játszódik, és címe „En az állatkertben”; főszereplője pedig Jawed Karim, a YouTube alapítóinak egyike. Nem mintha bármi érdekes lenne a kisfilmben. Karim az elefántok kifutója előtt áll, és csodálattal adózik az ormányuk méretének. A videót ennek ellenére már 3 194 030 alkalommal „játszotta le” az oldal. Karim az internetes fizetéssel foglalkozó PayPal-nél dolgozott, ahogy a másik két alapító, Chad Hurley és Steve Chen is. A három fiatalnak az az örült ötlete támadt, hogy egy portált kéne indítani, ahova bárki feltöltheti az általa készített videókat – és elindult a YouTube. Az eredetileg nagyjából 11,5 milliós kockázatitőke-befektetésből induló oldalra a fél év bétatesztet követő közel egyévnnyi ugrásszerű növekedés után lecsapott a Google, 1,65 milliárd dollárért.

AGYMENŐK: AZ ALAPÍTÓK

2005 elején az az ötletük támadt, hogy indítsanak egy videóportált, ahova a felhasználók szabadon feltölthetik saját készítésű videóikat. 2006 novemberében a már befutott oldalt 1,65 milliárd dollárért vásárolta meg tőlük a Google.

2005
Február: Az alapítók bejegyzik az oldalnevet, és elkezdnek dolgozni a YouTube-on
Április 23.: Feltöltik az első videót
Május: Elindul az oldal béta változata
December: Hivatalos indulás 2006 (100 millió megtekintés naponta)

2006
Március: A szűrővel egyszerűbbé válik a keresés
Július: Napi 100 millió oldalmegtekintés és 65 000 videófeltöltés
Augusztus: Az első reklámlehetőségek
Október: A Google felvásárolja a YouTube-ot 1,65 milliárd dollárért

100 millió megtekintés naponta

Az európai megkérdezettek több mint fele néz netes videókat többé-kevésbé rendszeresen.

Az amerikai videóportál-piacon a YouTube előnye behozhatatlannak tűnik.

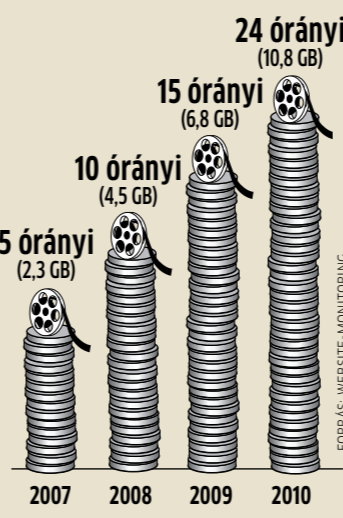
De úgy tűnik, a hazai felhasználók körében még népszerűbb a YouTube.

Amikor csak lehetséges, a felhasználók többsége menekül a reklámok elől.

FRISS VIDEO-ANYAGOK

Ennyi videót töltenek fel percenként a YouTube-ra

A YOUTUBE LEGENDÁS VIDEÓI

Úgyan egyes profi videoklipek népszerűbbek a felsorolt amatőr kisfilmeknél, ám ezek a videók is milliókat szórakoztattak, sőt, popkulturális ikonná válhattak a róluk készült másolatoknak és paródiáknak köszönhetően.

Charly bit my finger A legnépszerűbb videó, 211 millió megtekintéssel és hollywoodi filmeket megszégyenítő történet-szövésével.	
David After Dentist Megkapó történet a fiatalkori drogfogyasztás és a videokamerás, vicces apukák veszélyeiről.	
Diet Coke + Mentos A jól ismert „robbantásos” kísérlet, ez alkalommal azonban 101 éves nagyzenekarra hangszerezve.	
Numa Numa A Britney-imádó Chris Crockerrel ellentétben Gary Brolsma szándékosan csinált bolondot magából.	
Hahaha 100 másodperc színtiszta cukisággal a YouTube egyik friss sztárja, emléjük, nem jár úgy, mint Lindsay Lohan.	
Dramatic Chipmunk A drámai szerepe miatt már többször díjazott mókus legújabb alakítása is tökéletesen hiteles és megrázó.	
Will it Blend? Úgyan reklámfilm, de hamar kultikus sorozat státuszba került – természetesen a vad pusztítás miatt.	
Trololo Az Orosz Eduard Khil dalát eredetileg a „RickRoll”-ellenes szuperégyvernek szánták. Nem vált be.	
Where's Matt? A legújabb változatban Matt 14 hónap alatt 42 országban „táncolt” át. Ez alkalommal sokszor rajongóival együtt.	

10 százalék a teljes webes forgalomból a YouTube-ot illeti

25 százalék a Google kereséseknek YouTube videókra irányul

1700 évnnyi videoanyag található jelenleg a YouTube-on

A LEGLÁTOGATOTTABB YOUTUBE CSATORNÁK

A leggyakrabban látogatott csatorna a Vevo. Indulása óta már több mint 18 milliárdszor tekintették meg.

A legtöbb feliratkozója a NigaHiga komikus-csapat csatornájának van. Több mint kétmillió felhasználó követi minden mozdulatukat.

1.	Vevo: 18 852 123 283 megtekintés www.youtube.com/user/VEVO
2.	expertvillage: 1 272 957 546 megtekintés www.youtube.com/user/expertvillage
3.	machinima: 1 262 284 788 megtekintés www.youtube.com/user/machinima

1.	NigaHiga: 2 481 191 feliratkozó www.youtube.com/user/nigahiga
2.	Fred: 1 862 144 feliratkozó www.youtube.com/user/Fred
3.	ShaneDawson TV: TV 1 734 050 feliratkozó www.youtube.com/user/ShaneDawsonTV

FORRÁS: YOUTUBE

Facebook-csalások

Így védekezhetünk a hackerek ellen

Az alábbi óvintézkedésekkel megvédhetjük magunkat az egyre veszélyesebbé váló Facebook közösségi portálon.

Már meghaladja az 500 milliót a Facebookot használók száma, így nem csoda, hogy ez a hatalmas közösség az informatikai bűnözők legfőbb célpontja lett. Szerencsére az Eset által összegyűjtött óvintézkedések betartásával egyszerűen elkerülhetjük, hogy a hackerek áldozataivá váljunk.

Mindenekelőtt fontos, hogy rendszeresen tájékozódjunk a www.facebook.com/biztonsag oldalon, ahol az Eset szakértői hívják fel a figyelmet az aktuális veszélyekre. Vegyük igénybe a Facebook által kínált adatvédelmi beállításokat: csak megbízható ismerőseinknek engedélyezzük a teljes adatlaphoz való hozzáférést, és minima-

lizáljuk a nyilvánosan megtekinthető információkat. A Facebookon beállítható, hogy az egyes felületekhez mely személyek (csoportok) férhetnek hozzá. Csakúgy, mint más weboldalakon, a közösségi portálon is kerülnünk a gyanús hivatkozásokra való kattintást.

Ne fogadjuk el ismeretlenek jelölését, s ne engedélyezzük ismeretleneknek a hozzáférést. Különösen legyünk óvatosak, ha egy csoporthoz csatlakozunk, így ugyanis személyes adataink rengeteg ember számára válhatnak egy csapásra elérhetővé. Ráadásul a csoport nevét bármikor megváltoztathatják, s így olyan kezdeményezés rajongójává válha-

tunk, amit nem szeretnénk. Legyünk tudatában annak is, hogy az egyszer feltett adat vagy kép örökre a világhálón marad. Hiába töröljük ugyanis, korábban azt bárki letölthette. Ne telepítsük elhamarkodottan a vonzónak tűnő alkalmazásokat, ezek ugyanis származhatnak hackerektől is. Használatbavétel előtt tájékozódjunk a programról a neten. Még a Tetszik gomb megnyomása is veszélyekkel járhat: létezik egy féreg, amely ennek hatására minden ismerősünknek kéretlen levelet küld a nevünkben, ezért csak megbízható gépről használjuk a Facebookot.

INFO: www.facebook.com

Körültekintően vásárolnak a magyarok

Honfitársaink 34 százaléka csak akkor vásárolna gyógyszert online, ha előtte tájékozódik róla a webben, míg az európai átlag e tekintetben 15 százalék, derül ki a Nielsen piacutató felméréséből. Élelmiszert a magyarok fele nem rendelne online előzetes tájékozódás nélkül, Európában ez az arány mindössze 10 százalék. A fenti termékek közül a magyarok leginkább a testápolószerek, a kozmetikumok és a repülőjegyek online vásárlása előtt néznek utána a termékeknek.

INFO: nielsen.com

Fujitsu

Energiatakarékos LED-es világítású kijelzők dinamikus kontraszttal

Két sorozatot dobott piacra ultra nagy kontrasztú LED-es kijelzőkből a Fujitsu. Az SL sorozatú modellek dupla HDMI csatlakozással támogatják az optimális nagy felbontású digitális megjelenítést, és energiatakarékos ECO üzemmódban is használhatók. Az L sorozat beépített hangszórókkal és 16 nyelvű, képernyőn megjelenő (OSD) menüvel rendelkezik, amit a prémium szintű SL sorozat HDMI 5.1-es digitális hangkimenettel egészít ki a térbeli hanghatás eléréséhez. Emellett az SL kijelzőknél többféle opció segíti a kijelző finomhangolását az érintésérző OSD vezérlésen keresztül. A lapos képernyős kijelzők háttérvilágításánál a CCFL-technológiáról a LED-re történő átállás környezetvédelmi szempontból is előnyös. A LED-es háttérvilági-

tás energiatakarékosabb, akár 46 százalékkal is csökkentheti az áramfogyasztást, és lehetővé teszi, hogy a veszélyes higanyt teljes egészében kiiktassák a gyártási folyamatból. Ráadásul a vékonyabb kijelzők nyersanyagigénye is mintegy 25 százalékkal kevesebb, kisebb súlyuk és méretük miatt pedig szállításuk is egyszerűbb.

Jailbreak

iPhone-feltörés: szabad a pálya

Legálisan feltörhető az iOS4-es iPhone-ok, iPadek és iPod touchok: az iPhone tulajdonosok szoftverekhez való láncolását és bizonyos független fejlesztők kizárását egy amerikai bíróság ítélete tisztességtelennek mondja ki. A JailbreakMe rendszertörő alkalmazás a készülékek böngésző-programján keresztül tölthető le, telepítés után pedig nem csupán szabad szoftverteljesítményre nyílik lehetőség, hanem az Apple által jóvá nem hagyott alkalmazások is futtathatóvá válnak. Az Apple viszont arra figyelmezteti vásárlóit, hogy a törést alkalmazók elvesztik a készülékekre adott garanciát. A szoftver megbízhatatlanságát alátámasztva azonban néhányan arra panaszkodtak, hogy a törés után egyes alkalmazások nem működnek megfelelően.

Könnyen fertőzést okozhatnak a találatok

A biztonságtechnikai cég, a Symantec kutatásában 2010 februárja és májusa között három hónapon keresztül figyelték meg a 300 leggyakrabban használt keresőszót, és elemezték a találatokat. A témák igen széles skálán mozogtak, kezdve a sporteseményektől a dalszövegeken át egészen a rendőrségi hírekig. A három hónap alatt többször előfordult olyan nap, amikor a 300 kifejezésből 250 olyan oldalakra mutatott, amelyek több mint 10 százaléka fertőzött weboldalra irányított. A veszélyeztetettség kivédésére a cég az ingyenes Norton Safe Web Lite programot ajánlja.

INFO: symantec.com

GSM-veszélyek

Már otthoni eszközzel is lehetséges a mobilhallgatás

Ha nem okostelefont használunk, el kell fogadnunk azt a sajnálatos tény, hogy beszélgetéseinkbe mások is beleshallgathatnak. Egy mindössze 1500 dollárba kerülő berendezés segítségével a hackerek ugyanis ma már egyszerűen lehallgathatják a hagyományos mobilhívásokat. Chris Paget szakértő a Las Vegas-i DefCon biztonságtechnológiai konferencián mutatta be lehallgató eszközét, amelyet megfelelő szaktudással és az internetről rendelt alkatrészekből akár otthon is meg lehet építeni. Az előadó ezzel az egyszerű lehallgatóval próbálta meg felhívni a figyelmet az 1990-es évek óta használt mobilátviteli szabvány elavultságára, miközben néhány jó tanáccsal is szolgált arra vonatkozólag, hogy miként

védhető ki az ilyen jellegű támadások. Paget lehallgatója GSM-adótoronynak látszódnak képes becsapni a közelben működő mobiltelefonokat, miközben az ezekről indított vagy fogadott hívások minden adatát rögzíti. A készülék a felhasználók egyedi azonosító kódja, a nemzetközi mobiltelefon-azonosító (International Mobile Subscriber Identity) alapján az IMSI-csapda nevet kapta. Az ilyen típusú lehallgatók ma már kereskedelmi forgalomban is megtalálhatók. Az IMSI-csapda csak a második generációs GSM-hálózatokban működik. Az ilyen támadások ellen a 3G hálózatokon működő okostelefonok már védve vannak, mert ezeket a rendszereket fejlettebb adatvédelemmel látták el.

INFO: www.defcon.org

Apple iMac

Új processzorokkal és pozicionálóval

A megújult iMac legfeljebb 3,6 gigahertzes kétféle vagy 2,93 gigahertzes négymagos Intel CPU-jával, valamint Radeon HD5750-es grafikus lapkájával minden korábbi modellnél nagyobb teljesítményt nyújt. Az üvegből és alumíniumból készült új Magic Trackpad multi-touch vezérlést biztosít. Az iMac IPS-es kijelzője akár 178 fokos látószögű is jól látható. A modellek immár 256 gigabájtos, 215 megabájtos-os adatátviteli sebességű SSD meghajtóval is rendelhetők elsődleges vagy másodlagos tárolóként.

INFO: www.apple.hu

PANASONIC

3D-s videokamera és fényképezőgép

A Panasonic úgy döntött: lehetővé teszi a felhasználóknak, hogy a hivatalos 3D-s műsorok mellé saját térhatású filmeket is készíthessenek.

Komolyan gondolja a Panasonic a 3D-s kérdést, és a 21 ezer dolláros professzionális kamerája és az általunk is tesztelt 3D-s plazmatévéje után most egy lényegesen olcsóbb, így átlagos felhasználók számára is elérhető 3D-s videokamerát mutatott be.

Az igazat megvallva az HDC-SDT750 névre hallgató kamera esetén is egy előtétlencséről van szó, amelyet leszerelhetünk, és így egy kiváló minőségű, 3MOS rendszerű készüléket kapunk, amely 1920x1080p-s felvételek készítésére képes, 5.1-es hanggal. Objektívje 12x-es átfogású, rendelkezik optikai stabili-

zátorral (ami a 3D-s követelmények miatt már négytengelyes érzékelővel figyeli kezünk remegését), és a mérnökök állítása szerint a korábbi modellekhez képest a képzajon is sikerült 40 százalékat csökkenteni. A kamera 2D-s képességei tehát kiválóak, ezt egészíti ki a tartóként érkező VW-CLT1 konverziós előtét, amely két objektívrellel rendelkezik, így az SDT750 tulajdonképpen két képet lát, amelyeket aztán a beépített elektronika kombinál úgy, hogy megfelelő megjelenítést 3D-s hatást keltsen. A kamerát mi is kipróbáltuk, és a rendszer valóban kiválóan működik, még úgy is, hogy a felbontás valójában feleződik -

ráadásul az előtét megoldás lehetővé teszi, hogy később egyszerű firmware-cserével más, esetleg olcsóbb 2D-s kamerákat is 3D-képesé tegyen a cég (ilyen irányú terveiket kérdésünkre a Panasonic Europe elnök-vezérigazgatója, Laurent Abadie sem cáfolta). Az SDT750 bolti megjelenése idén októberben várható, ára pedig Európában 1500 euró alatt lesz majd.

A VW-CLT1-hez teljesen hasonló módon működik a Lumix G szériához passzoló előtétlencse, aminek fejlesztéséről szintén szó esett - erről azonban jóval kevesebbet tudunk, mint a kamerás változatról, így sem az árról, sem a megjelenés dátumáról nem árultak el többet, mint ahogy azt sem tudjuk, hogy állókép mellett videóra is használható lesz-e.

INFO: panasonic.hu

Windows-tippek bátraknak

Csak az igazán bátrak képesek teljesen kihasználni PC-jüket, akik vállalják a kockázatot, és nem riadnak vissza az ismeretlentől. Kiválogattuk számukra a **legmerészebb tuningtippeket**, amikkel a végtelékig kihajthatják gépüket.

Soha nem érzi elég gyorsnak a gépét? Sebességmámorban szenved, és hajlandó némi kockázatot is bevállalni a siker érdekében? Nos, akkor jó helyen jár: összegyűjtöttük a legjobb tuningtippeket az egyszerűektől a komplikáltakig, amikkel garantáltan csúcsra járathatja számítógépét, és kihozhatja Windowsából a maximumot. A szükséges eszközöket mind megtalálja lemez mellékletünkön. És hogy mekkora kockázatot hajlandó bevállalni? Bal oldali grafikonunkból megtudhatja, melyik tuningtipp milyen veszélyességi fokkal jár.

Figyelem! Addig ne kezdünk hozzá semmilyen változtatáshoz vagy felpörgetéshez, amíg nem készítettünk biztonsági mentést rendszerünkről és adatainkról. A teendőket megtalálja az ► 28. oldalunkon lévő keretes részben.

1 A helyi menü kipucolása

Mielőtt belemerülnénk az extrém Windows- és hardver-tuningolás

rejtelseibe, nézzünk néhány bemelegítő gyakorlatot. Számtalan program nyúl bele a jobb egérgombbal előhívható helyi menübe, ahová különböző hasznos és kevésbé hasznos parancsokat helyeznek el – megkeresésünk nélkül. A ShellExView segítségével néhány kattintás a helyi menü kitakarítása.

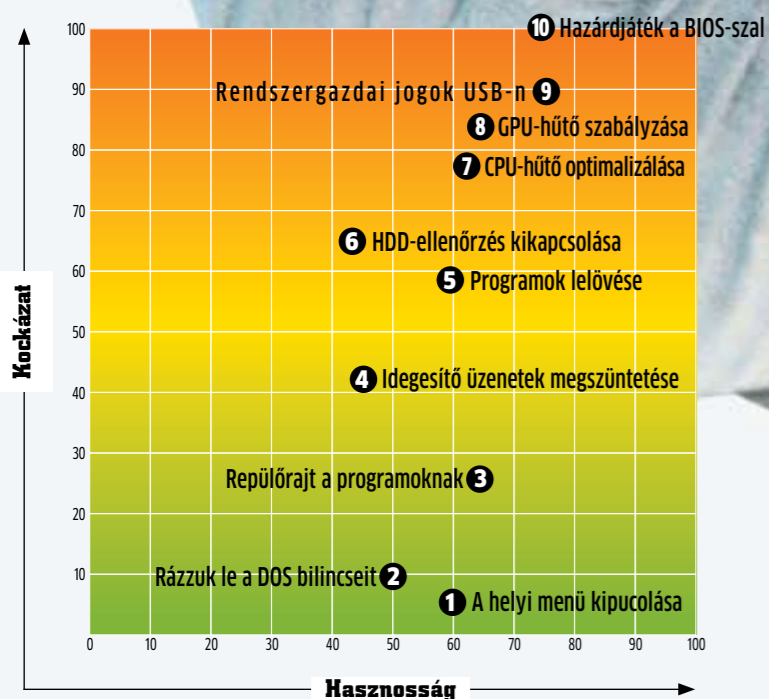
ÍGY KELL EZT CSINÁLNI: A programban rendezzük a *Type* oszlop szerint a listát. A *Context Menu* bejegyzések közül válasszuk ki, majd az F7 lenyomásával kapcsoljuk le a feleslegeseket.

KOCKÁZAT: Ha teljesen kitörlünk egyébként fontos bejegyzéseket, csak nehézkesen tudjuk majd ezeket visszaállítani.

2 Rázzuk le a DOS bilincseit

Még a Windows 7-ben is vannak elavult részek, amik visszafogják a rendszert – ilyen a DOS. A DOS gondja, hogy csak kerülő úton képes a hosszú (nem 8+3-as) fájlnevek kezelésére, és a rendszernek minden egyes fájlműveletnél gondoskodnia kell a megfelelő fájlnev-kompatibilitásról. A megoldás egyszerű: romboljuk le ezt a hidat, ezzel is gyorsítva valamelyest a lemezműveleteket.

ÍGY KELL EZT CSINÁLNI: A registry-szerkesztőben (regedit indítása rendszergazdai jogokkal) keressük meg a *HKEY_LOCAL_MACHINE\SYSTEM\CurrentControlSet\Control\FileSystem* bejegyzést és az *NtfsDisable8dot3NameCreation* bejegyzés értékét váltsuk át 1-re. Ha még tovább szeretnénk gyorsítani a fájlkezelést, tiltsuk le azt a dátumké- →

MERÉSZ TRÜKKÖK VESZÉLYESSÉGI MUTATÓI

- Magas veszélyszint: Bungee jumping
- Közepes veszélyszint: Fedett pályás falmászás
- Alacsony veszélyszint: gyalogos

DVD

Lemez mellékletünkön megtalálja a tippjeinknél felhasznált összes segédprogramot, továbbá egy megbízható rendszermentő szoftvert is.

cserébe kikapcsolja a driverek digitális aláírásának ellenőrzését, ami biztonsági kockázatot jelent.

9 Rendszergazdai jogok USB-n

A legtöbb USB-s flash alapú tárolót (USB kulcsot) még mindig FAT fájlrendszerre formázva árulják. Ez elavult, nem biztonságos, lassú, és a korlátai is szűkösek. Vegyük kezünkbe az irányítást, maximalizáljuk a sebességet, és szabaduljunk meg a bosszantó biztonsági korlátozásoktól.

ÍGY KELL EZT CSINÁLNI: Először is mentjük le minden adatunkat az USB tárolóról. A Lemezkezelőben láthatjuk az összes, Windows által felismert meghajtót és partíciót. Válasszuk ki USB kulcsunkat, majd a helyi menüből indítsuk a *Formázás* parancsot. Fájlrendszernek az NTFS-t válasszuk, és formátáljuk le az adattárolót. Ezt követően navigáljunk az Eszközkezelőbe és a *Házirendek* fülön válasszuk a *Jobb teljesítményt*.

KOCKÁZAT: Ha a másolás befejezése előtt távolítjuk el rendszerünkben az USB-s tárolót, teljes adatvesztés fog bekövetkezni. Éppen ezért a beállítások után kiemelten figyeljünk rá, hogy csakis a Windows biztonságos eltávolítását használjuk az USB-eszköz lecsatlakoztatására. Ha pedig lefagy a PC-nk, vagy programhiba miatt újraindul,

BIOS-védelem Egyre több alaplapon alkalmaznak 2 BIOS chipet. Az egyik a fő BIOS-t tartalmazza, a másik pedig hardveresen elkülönítve egy biztonsági mentést

semmi sem menti meg az éppen másolás alatt lévő adatainkat.

10 Hazárdjáték a BIOS-szal

Házilag összeszerelt PC-k esetében általános a fejlett, sok tuningbeállítást kínáló BIOS, azonban gyárilag készre szerelt PC-kenél leltik ezeket az opciókat. Ha csak a gyártó nem mellékelte windows tuning programot, az egyetlen megoldás ilyen esetekben a BIOS felülírása, hiszen ezekben a gépekben is általában egy-egy ismert gyártó ismert modelljét találjuk lebutított BIOS-szal. Komoly

hazárdjáték azonban a BIOS felülírása: ha sikerül, rengeteg új opciót kapunk, amikkel akár 20-50%-os gyorsulást is elérhetünk, ha azonban kudarcba fullad a frissítés, az egész alaplap használhatatlanná válik, és ezt garanciálisan nem fogják megjavítani.

ÍGY KELL EZT CSINÁLNI: A CPU-Z segédprogramban a *Mainboard* fülön ellenőrizzük alaplapunk típusát és a BIOS-verziót. A gyártó oldalán nézzük meg, van-e frissebb BIOS: elképzelhető, hogy egy egyszerű, hivatalos frissítéssel megkapjuk a szükséges plusz opciókat.

A weboldalon található BIOS-t, illetve BIOS-frissítő programot mentjük el USB kulcsra és/vagy CD lemezre is, hogy kudarc esetén még megpróbálhassuk visszatölteni az eredeti BIOS-t. Ehhez kiváló tanácsokat kapunk a www.biosman.com/biosrecovery.html weboldalon. Ha megvagyunk az előkészületekkel, a CPU-Z információi alapján keressük rá az interneten az alaplap azonosítójára – ez a legtöbb esetben azonnal el is vezet a gyártóhoz, aki minden bizonnyal kínál ilyen alaplapot teljes értékű BIOS-szal. Itt a letöltéseknél keressük meg a legfrissebb BIOS-t, mentjük ki egy bootolható USB kulcsra vagy CD-re, és erről indítva gépünket cseréljük le a limitált OEM BIOS-t.

KOCKÁZAT: Ha rossz BIOS-t választunk, vagy nem sikerül a BIOS-írás, szinte biztos, hogy véglegesen elrontjuk alaplapunkat, a javításra pedig kicsi az esély. ☹

DVD

CPU-Z minden fontos rendszerinformációt megmutat **Nero Multimedia Suite demó** könnyen használható rendszermentő **RightMark CPU Clock Utility** CPU-szabályzás néhány gombnyomással **ShellExView** a helyi menü kikapcsolásához **SpeedFan** a PC ventilátorainak szabályzásához **Tweak Me** Windows-beállítások egyszerű megváltoztatásához

Minden programot megtalál a **Windows tippek** menüpontban.

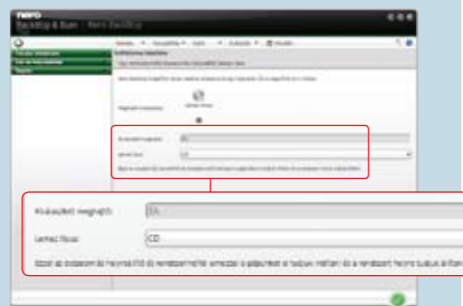
Rendszervédelem Nero 10-zel

A tuning alapjaiban változtatja meg a rendszert, így a katasztrófák elkerülése érdekében mindig készítsünk biztonsági másolatot, mielőtt rizikós vagy ismeretlen kimenetelű gépátalakításba vagy rendszertuningba fognánk.

Erre a célra ezúttal használjuk a lemez mellékletünkön is megtalálható Nero Multimedia Suite 10 kipróbálható változatát. Telepítéskor csakis a számunkra szükséges komponenseket választjuk ki: számunkra ezúttal két alkalmazás, a Nero Burning ROM és a Nero BackItUp lesz fontos.

ELKÉSZÍTÉS ÉS A KÉPFÁJL HASZNÁLATA:

A telepítés után indítsuk el a Nero BackItUp-ot, és ne fogadjuk el a program felajánlását a rendszeres biztonsági mentésre vonatkozólag. Kattintsunk az *Extras/Nero BackItUp/Eszközök/ImageTool lemez létrehozása* parancsra, ami elkészíti a katasztrófa esetén szükséges bootolható, rendszer-visszaállító CD-nket. Ezután a *Mentés* pont alatt készítsünk egy *Meghajtó mentést*. A visszaállításhoz indítsuk PC-nket a Neróval előzetesen elkészített bootolható

Live CD A bootolható Nero CD-vel könnyedén visszaállíthatja rendszerét vészhelyzet esetén

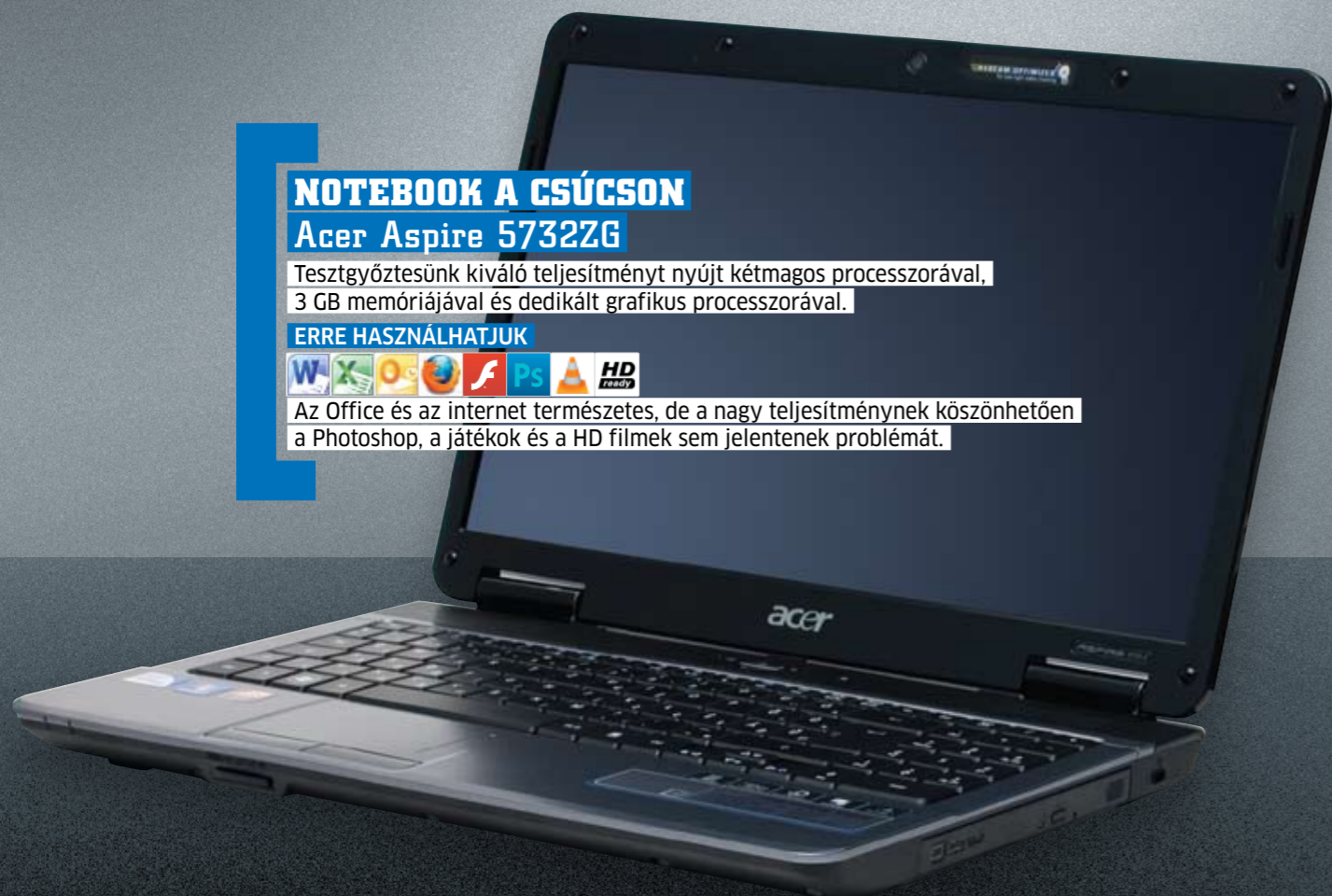
CD-vel, válasszuk a *Visszaállítás* opciót, és már csak a rendszer biztonsági mentését kell megmutatnunk, a többit a program automatikusan elvégzi.

CHIP-TIPP: Ez a Nero demó verzió csak 2010 októberéig telepíthető, és telepítés után csak 15 napig használható. Ugyanakkor mindez az időkorlát nem vonatkozik az addig elkészült biztonsági mentések visszaállíthatóságára, és a Live CD is teljes mértékben használható marad.

121 305 ingyenes program | 55 337 teszt | 1 599 734 felhasználó

download.chip.eu/hu

NOTEBOOK A CSÚCSON

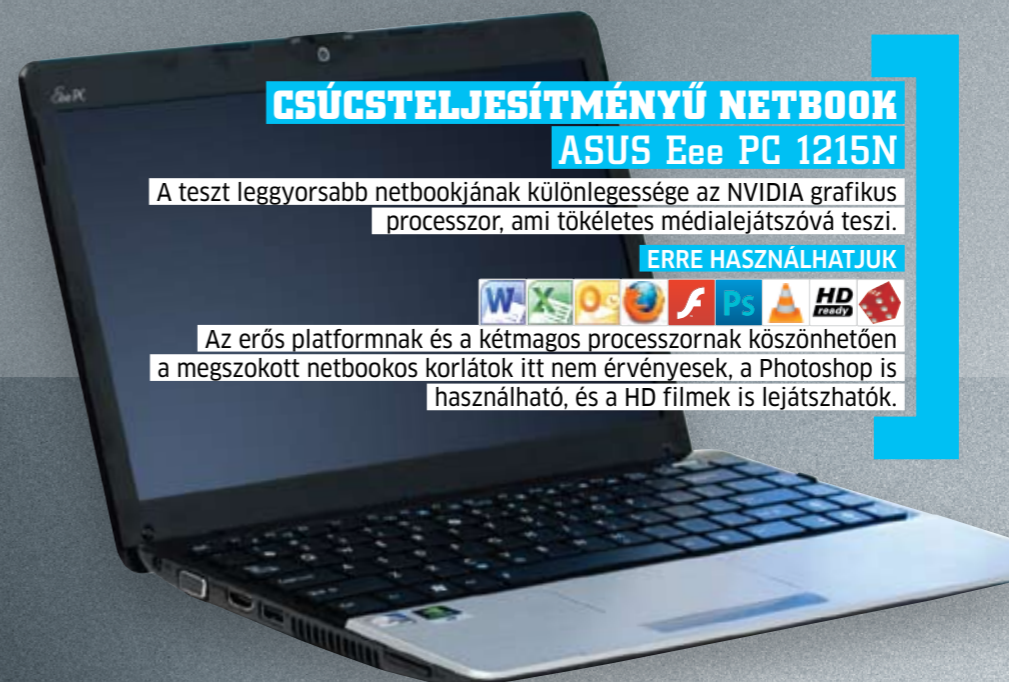
Acer Aspire 5732ZG

Tesztgyőztesünk kiváló teljesítményt nyújt kétféleges processzorával, 3 GB memóriájával és dedikált grafikus processzorával.

ERRE HASZNÁLHATJUK

Az Office és az internet természetes, de a nagy teljesítménynek köszönhetően a Photoshop, a játékok és a HD filmek sem jelentenek problémát.

CSÚCSTELJESÍTMÉNYŰ NETBOOK
ASUS Eee PC 1215N

A teszt leggyorsabb netbookjának különlegessége az NVIDIA grafikus processzor, ami tökéletes médialejátszóvá teszi.

ERRE HASZNÁLHATJUK

Az erős platformnak és a kétféleges processzornak köszönhetően a megszokott netbookos korlátok itt nem érvényesek, a Photoshop is használható, és a HD filmek is lejátszhatók.

Melyik szoftver használható az olcsó gépeken?

- **Office: MS Word** Valamennyi versenyzőnk képes az Office programokkal, így a Word-del is megbirkózni.
- **Office: MS Excel** Egyetlen netbooknak vagy notebooknak sem volt problémája a táblázatkezeléssel.
- **Office: MS Outlook** Az ismert levelező-kliens, az Outlook is tökéletesen használható valamennyi gépen.
- **Internet: Mozilla Firefox** A netbookok kis kijelzőjén sokat kell mozognunk szörfözés közben, ez pedig idegesítő.
- **Video: Adobe Flash Player** A Flash videók nem játszhatók le probléma nélkül az olcsóbb netbookokon.
- **Képszerkesztés: Adobe Photoshop** A Photoshop már 2 GB RAM-mal is használható, de gyenge CPU-val sokat fogunk várakozni.
- **Multimédia: VLC Media Player** Az ingyenes médialejátszóval szinte minden formátumot lejátszhatunk a netbookokon.
- **HD filmek** Legalább HD Ready felbontásra és megfelelően erős processzorra (vagy GPU-ra) van szükség a HD videók lejátszásához.
- **Játékok** Csak pár versenyző alkalmas játékokra – köszönhetően a gyors processzornak és a dedikált 3D-s grafikus kártyának.

Erő, akku és kijelző: Ki kínálja többet?

A netbookok olcsók, kicsik és könnyűek – de vajon teljesítményük elég-e ahhoz, hogy leváltsák az olcsóbb notebookokat? A CHIP 16 modell vizsgálatával kereste meg a választ erre a kérdésre.

Az elmúlt két év a netbookok éve volt, a lassuló noteszgépeladások miatt elvesztett pénzt a gyártók ezeknek a kis, olcsó és könnyű gépeknek köszönhetően tudták visszaszerezni. Ezeknek az apró számítógépeknek az eladásai azonban lassulnak – ahogy a vásárlók a divat helyett egyre inkább a gyakorlati szempontok alapján választanak mobil eszközt maguknak, úgy kezdik kitapogatni a netbookok határait. Sokan érzik úgy – és egyáltalán nem ok nélkül – hogy az Atom processzorra épülő platfor-

mok számítási teljesítménye túl alacsony a napi használathoz, és ez igaz a legújabb Pine Trailre is. Ráadásul a netbookok okozta árverseny a „valódi” noteszgépek árait is lenyomta, így egyre olcsóbban vehetünk rendes notebookot, amit minden vásárló örömmel fogad. Ez azonban nem tette a választást egyszerűbbé, hanem épp ellenkezőleg: még nehezebb eldönteni, hogy melyik kategóriában találhatjuk meg a nekünk való eszközt. Mostani tesztünkben a piacon elérhető olcsó notebookokat és pár új netbookot hasonlítottunk össze, hogy választ kapjunk

arra a kérdésre, hogy kinek érdemes netbookot és kinek notebookot vásárolni.

A két kategória közötti különbségek egyértelműek: a netbookok általában (még mindig) olcsóbbak, kisebbek és könnyebbek, a Pine Trailre épülő modellek pedig üzemi területén is jobbak az alsó kategóriás notebookoknál. Az utóbbiak mellett szól a kényelmesebb használat, az érezhetően nagyobb teljesítmény, ezért cserébe

azonban még mindig a valamivel magasabb árral és a sokkal rosszabb hordozhatósággal fizetünk. A netbookok megfelelőek lehetnek diákoknak és olyan felhasználóknak, akik főleg szabadidőben vagy vakációra hordják magukkal. A hordozhatóságért azonban a tudás területén kell fizetünk: a Windows 7 Starter kiadásából több fontos funkció is hiányzik, a billentyűzet pedig a rendszerint 10"-os kijelző korlátozza, így ergonómiából nem vizsgáznak jól. A számítási teljesítmény legfeljebb az internethez és az egyszerű irodai alkalmazásokhoz elég, multimédiához már nem.

Ezzel szemben a notebookok gyorsabbak, a nagyobb kijelzővel a munka is kényelmesebb, a teljesítmény pedig elég már a HD filmek lejátszására is. További extrát jelent az optikai meghajtó és az egyes modelleknél elérhető HDMI kimenet, amivel házimozikóként is használhatjuk őket. Sajnos minél több a szolgáltatás, rendszerint annál nehezebb is az adott gép – üzemi idejük pedig a legjobb esetben is fele-harmada a

netbookokénak, így az ilyen olcsó noteszgépeket elsősorban asztalon végzett munkához ajánljuk.

Mobilgépek 100 ezer forint alatt

A 100 ezer forintos határ alatti területet a netbookok birtokolják – csak ritkán találhatunk itt noteszgépet. A legjobban itt az Acer Aspire One 532h teljesít – de az egyes gépek közötti különbség annyira kicsi, hogy használat közben meg sem érezzük. Windows 7 Starter, kártyaolvasó és webkamera – ezzel nehéz külön pontokat szerezni, a második legkisebb tömeg és a második leghosszabb üzemi idő azonban azt jelenti, hogy akár egész nap netezhetünk vele. Akinek az Aspire One nem elég elegáns, annak a HP Mini 210-1020EH-t javasoljuk – ebben ráadásul 250 GB-os merevlemez van.

Felsőbb osztály 120 ezertől

Ha 100 ezer forintnál több pénzt tudunk hordozható számítógépekre költeni, akkor már választhatunk noteszgépek és →

ÖSSZEGZÉS

Akit nem zavar az alacsony teljesítmény és a kis kijelző, az jól jár az Acer Aspire One 532h-val – a gép olcsó, ár/érték aránya jó, ráadásul hordozhatósága is kiváló. Ha van legalább 135 ezer forintunk, válasszunk inkább a Acer Aspire 5732ZG-t, ami 2D-s és 3D-s feladatoknál is megállja a helyét. Az ASUS Eee PC 1215N érdekes kompromisszum a netbookok és a notebookok között, az előbbieket hordozhatóságával és az utóbbiak teljesítményével.

A legújabb böngésző-technológiák

A böngészők új generációjával **gyorsabb és biztonságosabb** lesz a szörfözés a neten. Kipróbáltunk négy vadonatúj technológiát, amik maximálisan kihasználják a fejlett hardveres erőforrásokat.

Egyáltalán nem biztos, hogy a weboldalak egy örökkévalóságig tartó betöltése miatt az internet-szolgáltató a hibás, különösen akkor nem, ha a Windows alapértelmezett, szánalmasan lassú böngészőjét használjuk. És ahogy azt a Net Applications nevű cég felmérése mutatja, bizony ez a felhasználók 85%-ára igaz: vagy Internet Explorert, vagy régi Firefoxot használnak. Ezek a szoftverek a böngészőharc sereghajtói, az ok pedig az elavult motor. Nem is csoda, hogy nő az alternatív böngészőket használók száma. Például a Google minimalista kinézetű, de villámsebességes Chrome böngészőjét már a netezők közel 10%-a használja. A Microsoft és a Mozilla még időben reagált a megváltozott igényekre, így mindkét cég már javában készül legújabb, alapoktól újraírt böngészőivel. A két legfontosabb szempont a sebesség és a biztonság.

Kiterjesztésvédelem: izolált folyamatok

Kezdetben a böngészők kiterjesztései a gazdafolyamattal együtt futottak. Ezáltal osztoztak az allokált memórián, és ha valamelyik kódban hiba volt (jó példa erre az Adobe Flash), azon keresztül az egész böngésző fertőzhetővé, vagy legalábbis lefagyaszthatóvá vált.

Elsőként a Google szüntette meg ezt a problémát, meghozta nemes egyszerűséggel: a böngészőtől elválasztva, külön folyamatként futtatta mindegyik böngészőfület és kiterjesztést. Ha az egyik lap túlzottan

sok erőforrást emészt fel, a felhasználó egyszerűen bezárhatja azt anélkül, hogy a többi weboldalt magával rántaná az összeomlásba a hibás lap. Emellett a Google a kiterjesztéseket is külön folyamatokra szedte, így az ezekben előforduló biztonsági rések nem veszélyeztetik a webböngésző központi modulját.

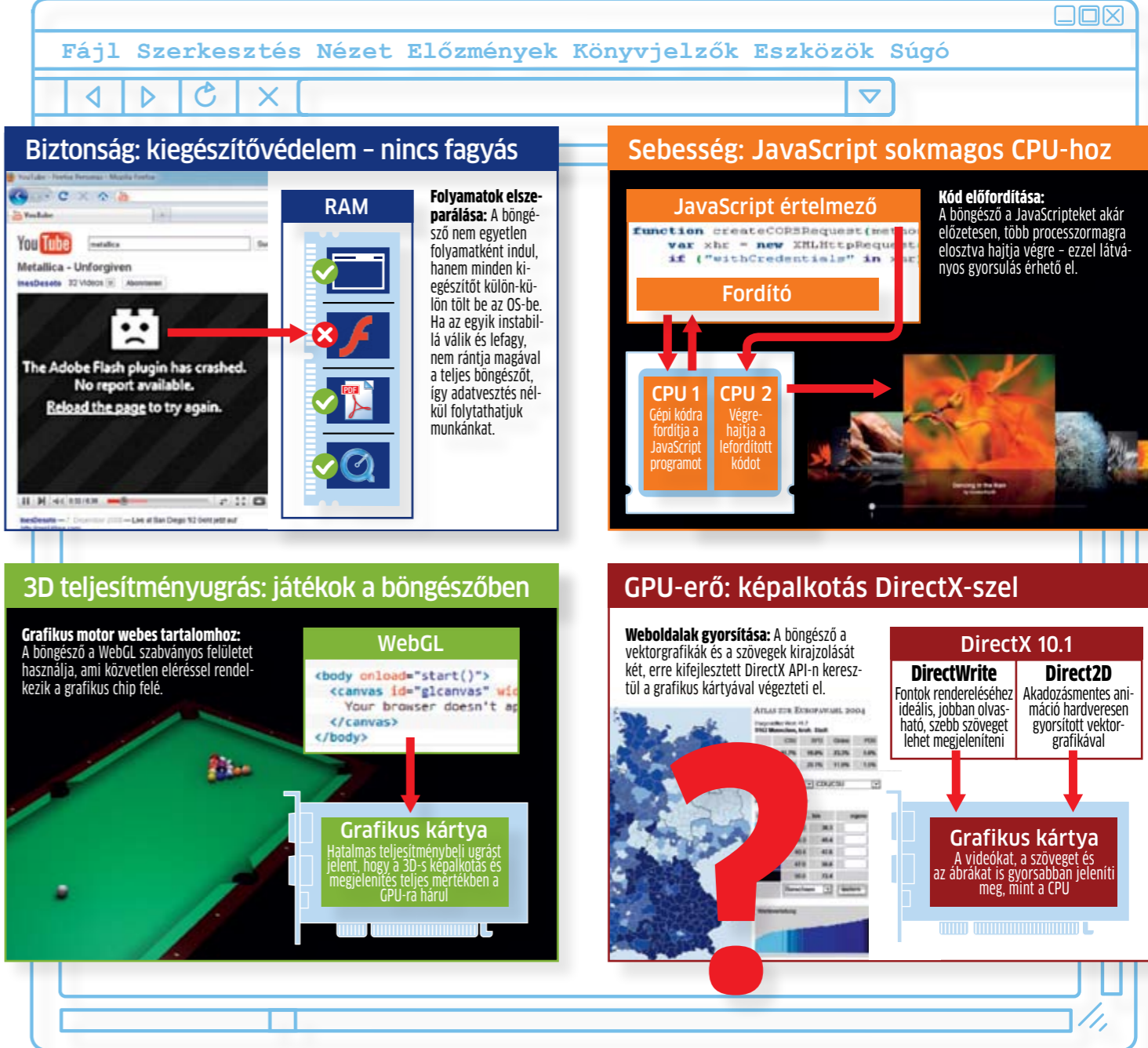
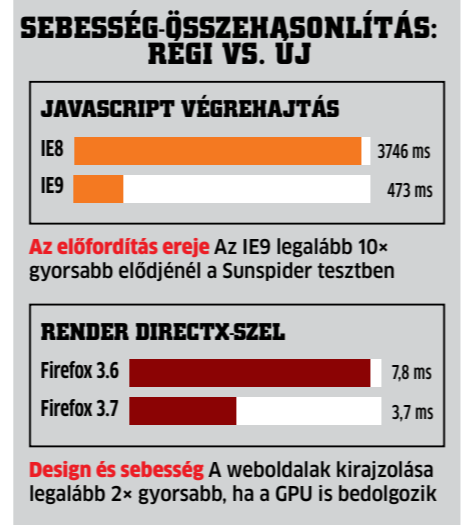
Az Apple is ezt a megoldást választotta, mégpedig a WebKit 2-es motorral. A Firefoxra sem kellett sokáig várni: a 3.64-es verziótól kezdve a plug-in-ek már külön folyamatokként futnak. A kommunikáció a böngésző motorja és mondjuk a Flash kiterjesztés között egy úgynevezett Plug-in API-n keresztül folyik. Ez védelmet nyújt az egyes kiterjesztésekben található hibáktól, ám a Firefoxnál továbbra sincsenek külön folyamatokra bontva az egyes füleket. Remélhetőleg a 4-es verziótól ezt is megoldják.

JavaScript: sokmagos CPU-ra optimalizálva

Minél több Web 2.0-s látványelemet, szolgáltatást és kezelőszervet integrálnak egy

weboldalba, annál több JavaScriptet kell a böngészőnek lefordítania és lokálisan futtatnia. Az értelmező elemzi a kódot, és meghatározza az elvégzendő feladatot. A megoldás előnye, hogy az értelmező saját szálon fut, ugyanakkor általában meglehetősen lassú is. Kiváló példa erre a fenti mérésekben is látható Internet Explorer 8.

Más böngészők úgy értek el látványos gyorsulást, hogy a gyakran használt, népszerű modulokat lefordították gépi kódra, sőt, ezek közül több már eleve betöltődik a rendszermemóriába, így amikor legközelebb meghívja őket egy általunk látogatott weboldal, nem kell várakozási idővel számolnunk. A Firefox a 3.1-es verziótól kezdve tartalmaz egy JIT fordítót (Just In Time), aminek segítségével jelentősen gyorsabban hajtja végre a JS kódokat, mint az IE8. A Chrome vagy az Opera legújabb motorjai még gyorsabbak tudnak lenni azáltal, hogy a parancsértelmező a teljes JavaScriptet feldolgozza és gépi kódba konvertálja. Ez persze csakis akkor jelent segítséget, ha legalább

dupla magos processzor dolgozik PC-nkben, akkor viszont nagyon sokat gyorsul a szkriptek végrehajtása. Ilyenkor az egyik mag az értelmező, a másikon pedig a lefordított gépi kód fut – amennyiben csak egyetlen magja van CPU-nknak, ez a trükk nem sokat segít. Megfelelő hardveren futtatva akár 2x-es gyorsulást is el lehet így érni, legyen szó bármelyik böngészőről. Az Internet Explorer 9-ben is hasonló JS végrehajtó mo-

dul lesz, így remélhetőleg végre a Microsoft böngészője is felzárkózhat az élmezőnyhöz.

GPU-erő: rajzolás villámsebessen
 Már csak egyetlen gyenge pontja maradt a mai böngészőknek, a GDI csatolófelület használata. A Graphics Device Interface segítségével egységesen XP, Vista és Win7 alatt kirajzolható minden szükséges grafikai elem, a szövegek, képek, videók. A kompatibilitásért cserébe a sebesség katasztrofális – a mai hardverek ennél sokkal többre képesek. Éppen ezért az új Direct2D és DirectWrite API-k már a videokártyán dolgozó GPU-kat is bevonják a munkába, cserébe azonban az XP kiesik a támogatott rendszerek sorából. A DirectX 9-es VGA csatolót és Vistát vagy Windows 7-et igénylő megoldás látványos gyorsulást hoz: a GPU segítségével több CPU-erőforrás marad a többi feladatra, a vo-

nalak, képek, animációk és szöveg kirajzolása pedig legalább 2x gyorsabb lesz.

Mostanáig mindössze két alfa változatú böngésző, az Internet Explorer 9 és a Firefox támogatja ezeket, de remélhetőleg hamarosan minden cég továbblép az elavult GDI-ről az újabb és jobb szabványokra.

A WebGL előtt is fényes jövő áll, noha a HTML5 árnyékában kevesebbet hallani róla. A minden platformon elérhető 3D-s API segítségével böngésző alatt is lehet olyan látványos játékokat, 3D-s animációkat megjeleníteni, mintha az külön programként futna. A WebGL-hez ráadásul elegendő egy OpenGL 2.0-t támogató VGA csatoló.

És a végén ne feledjük a HTML5-öt sem, amit sokan egyenesen a Web 3.0 szabványként emlegetnek: noha még gyerekcipőben jár, ha csak az ígéretek fele teljesül, már akkor is forradalomról beszélhetünk. ☑

	IE	Firefox	Chrome	Safari	Opera
Kiterjesztésvédelem	9.0-tól (2010. Q4)	3.64-től	0.3-től	A WebKit 2-vel lehetséges	Nincs tervben
JavaScript előfordítás	9.0 PP3-től	4.0-től (2010. Q4)	2.0-től	4.0-től	10.50-től
WebGL	Nincs tervben	3.7 Preview Alpha-tól	4.1-től	4.0-től	9.62-től
Direct2D és DirectWrite	9.0 PP3-től	3.7 Preview Alpha-tól	Tervben	Nincs tervben	Tervben

WINDOWSOS BIZTONSÁGI JAVÍTÁSOK

Szervizcsomag a Windows 7-hez

Nem kell várnia a hivatalos Windows 7 SP1 megérkezéséig! A CHIP szervizcsomagja megérkezett, és máris sokkal többre képes.

Meddig kell még várni, hogy végre megjelenjen az első javítócsomag a Win7-hez? „Valamikor idén” – hangzik a válasz a Microsofttól, de az már kimarad, hogy túl sokat várni az SP1-től nem érdemes. Többnyire az eddig megjelent hibajavítások, foltozások lesznek egy csokorba gyűjtve egy-két, átlagos felhasználás mellett felesleges újdonsággal megfűszerezve. A béta kipróbálása után saját szemünkkel láthattuk mi is mindezt: a fontosabb frissítések már eleve telepítve voltak, így a hivata-

los javítócsomag szinte semmit nem adott rendszerünkhöz. Milyen szomorú! Éppen ezért a CHIP összeállított egy saját szervizcsomagot a Windows 7-hez, ami az eddigi legjobb Windowst még tovább javítja mind szolgáltatások, mind biztonság és sebesség terén. Erre a csomagra pedig egyáltalán nem kell várni, hiszen megtalálható lemez mellékletünkön. A szervizcsomag összeállításakor olyasvalamit tettünk, amit a Microsoft ezúttal elfelejtett: megkérdeztük a felhasználókat és átolvastuk a fórumokat, hogy megtudjuk, ténylegesen mit hiányol-

nak a Windows 7-ből. A CHIP Windows 7 SP1-nek így része lett egy komplett biztonsági megoldás, egy biztonságosabb és gyorsabb böngésző, a kezelést segítő kiegészítések, rendszertuningoló szoftver, tűzfal-beállító segédprogram, USB driver és a kezelőfelületet átalakító egységcsomag.

Biztonság: nincs esélyük a hackereknek

A jelenlegi állás szerint mostanáig 53 biztonsági rést találtak a Windows 7 operációs rendszerben (lásd fent). Elmondjuk, hogyan foltozza be ezek nagy részét, és hogyan védje meg magát a többi fenyegetéstől.

BIZTONSÁGI RÉSEK BEFOLTOZÁSA: Az 53 hibából 48-at már befoltozott a Microsoft, ám vigyázzunk: ne hagyjuk magunkat becsapni olyan programok által, amik felkínálják mindezen hibák javítását saját felületükön. Kizárólag a beépített Windows Update menüpontot használjuk, amit egyszerűen elérhetünk a Műveletközpontból. A beépített Windows frissítője elsőként ellenőrzi gépünket, valójában mely javításokra van szükségünk, és csakis ezeket tölti le az MS központi szerveréről. A letöltéssel egy ellenőrző kód is jár, ami garantálja, hogy a frissítés nem tartalmaz semmiféle vírust. A Windows Update a letöltést követően gondoskodik a telepítésről, és szükség esetén gépünk újraindításáról is.

VÉDELEM A VÍRUSOK ELLEN: A frissítések után is marad néhány befoltozatlan biztonsági rés rendszerünkön: öt olyan, amiről tud a Microsoft és még ki tudja, mennyi felfedezetlen. Sajnos a Microsoft egy újabb per miatti félelmében nem mertte integrálni az SP1-be a Windows Security Essentialt, éppen ezért magunknak kell gondoskodni az extra védelemtől. Mindenképpen telepítenünk kell egy megbízható biztonsági csomagot, ami megvédi rendszerünket az esetleges vírus- és hackertámadások ellen. Olvasóink számára ingyenesen használható a nagy biztonságot nyújtó, komplett ESET Smart Security csomag, amit a havonta megújuló kóddal lehet aktiválni. Csomagunkban a Comodo Internet Security 32 és 64 bites változatát is megtalálják, ami teljesen ingyenes vírusirtót és tűzfalat ad rendszerünkhöz – itt nem kell figyelniük a havi rendszeres aktiválásra.

VÉDELEM A HACKEREK ELLEN: A Microsoftnak volt egy roppant hasznos alkalmazása, ami érthetetlen módon kimaradt a végleges Windows 7 operációs rendszer szolgáltatásaiból. A SteadyState képes elmenteni rendszerünk eredeti állapotát a használat megkez-

Az SP1-ből több fontos szolgáltatást kihagytak

dése előtt, majd újraindításkor ugyanezt visszaállítani. Ezáltal egész munkánk során egy virtuális rendszerben dolgozunk, aminek nem kell aggódnunk a vírustámadás miatt, hiszen újraindításnál ismét az érintetlen rendszert kapjuk vissza. Sajnos az MS az első szervizcsomagból is kihagyta ezt a szolgáltatást, ám a CHIP SP1-ben találnak olvasóink egy ingyenesen használható programot erre a célra. A Returnil Virtual System 2010 ráadásul többre képes, mint a Microsoft SteadyState-je: a virtuálisan futó rendszer kikapcsolásánál választhatunk, hogy alkalmazzuk-e a változtatásokat az eredeti rendszeren is.

A FELHASZNÁLÓI FELÜGYELET BEÁLLÍTÁSA: Míg a Vistában egy nyűg volt a Felhasználói fiókok felügyelete (UAC – User Account Control), addig a Windows 7-ben már egy hasznos biztonsági funkció. A védelem lényege, hogy amennyiben egy program rendszerfájlokhoz, rendszerkönyvtárhoz kíván hozzáférni, vagy magasabb, akár rendszergazdai szinten szeretne futni, a rendszer leállítja az indítást és engedélyt kér a felhasználótól. A kis figyelmeztető ablakban a program neve, elérési útja és a készítő cég neve is megtalálható. Mivel sok program használ vagy módosít rendszerfájlokat, könyvtárakat, az UAC-vel óvatosan kell bánni: a túlzott védelem bosszantóan sok figyelmeztető ablakkal jár, a kiiktatással pedig egy hasznos védelmi vonalat szüntetünk meg. Az UAC szintje a Windows 7-ben már állítható, és mivel az SP1 nem túl szigorú, saját kezűleg kell megváltoztatnunk az alapbeállításokat. A *Vezérlőpult/Felhasználói fiókok és családbiztonság/* →

DVD
A CHIP szervizcsomagja megtalálható lemez-mellékletünkön az SP1 menüpontban.

Tippek a Windows 7 és az USB 3.0 összeházasítására

Ugyan még drága, cserébe gépünk adatátviteli sebessége külső eszközöknél is hihetetlenül felgyorsul. Az újabb alaplapokon már alapszolgáltatás az USB 3.0, ám ahhoz, hogy az USB 2.0 sebességének 10x-esét élvezhessük, szükségünk lesz a megfelelő driverre is. Ez a Windows 7 SP1-ből kimaradt, de mi gondoltunk rá.

ALAPOS RÁNCFELVARRÁS

Régi PC-hez is érdemes USB 3.0-s vezérlőt adni. Az ASUS U3S6-tal két legyet ütünk egy csapásra: az USB 3.0 mellett SATA 6G RAID vezérlő is van a 10 ezer forintos kártyán. Ezt PCIe x4-es foglalatba kell helyezni, telepíteni a CHIP lemez mellékletén található USB 3.0 drivert, és megfelelő külső egységgel máris élvezhető az USB 3.0.

RÉGI PC FELÚJÍTÁSA

Sok alaplapon nem találunk PCIe x4-es foglalatot, de a PCIe x1 szinte már minden lapon adott. Az 5500 forintért beszerezhető MSI Star-USB3 kártya ilyen csatlakozást használ, cserébe pedig két darab hátlapi USB 3.0 portot ad, ám a gépen belül limitált sávszélesség (2,5 Gb/s) miatt az elméleti maximális sebesség nem lesz elérhető. Persze a látványos gyorsulás így sem marad el, és amíg nem SSD-t vagy komolyabb RAID kiépítésű tárolót kapcsolunk PC-nkre, nem fogjuk észlelni a limitet.

ÓVAKODJUNK A PCI-TŐL

Eszünkbe ne jusson PCI-os USB 3.0 kártyát venni – elképzelhető, hogy élelmes kínai gyártók elkészítik ezt, de a PCI szabvány 133 Mbajt/s-os sávszélessége elenyésző az USB 3.0 625 Mbajt/s-ához képest.

USB 3.0 ALAPSZOLGÁLTATÁSKÉNT

Már 20-25 ezer forintért lehet kapni alaplapot gyárilag integrált NEC USB 3.0 vezérlővel. Előny, hogy nem kell feláldoznunk egy kártyahelyet, és a hátlapi főpanelen megtaláljuk a két extra gyors csatlakozást.

EGY DRIVER MINDENHEZ

USB 3.0-s vezérlőt egyelőre kizárólag az NEC gyárt, ő is csupán egyetlenfélével, ezért a driverkérdés egyszerűen elintézhető. A CHIP lemez mellékletén megtalálják az elérhető legfrissebb drivert XP, Vista és Windows 7 alá.

Felhasználói fiókok/Felhasználói fiókok felügyelete beállításainak módosítása pontban az UAC csúszkáját emeljük egyvel feljebb, majd érvényesítjük a változtatásokat az OK gombbal. Ennek köszönhetően akkor is figyelmeztet a rendszer, ha a Windows beállításai valamilyen program a háttérben.

TÚZFAL OPTIMALIZÁLÁSA: Igaz, ami igaz, a Windows 7 beépített tűzfala egyáltalán nem rossz, de legalábbis sokkal jobb, mint elődei. Mégis, valami nagyon hiányzik, és minden jel arra mutat, hogy ezen a területen az SP1 nem hoz változást. A hiányzó elem a részletes beállító panel, amivel tökéletesre hangolhatjuk a védelmet. Ezt a hiányosságot most pótolhatjuk a CHIP Windows 7 SP1-es szervizcsomagjában található Windows 7 Firewall Controllal, aminek 32 és 64 bites változatát is mellékeljük. A program kezelése roppant egyszerű és magától értetődő, továbbá automatikusan riaszt, amint egy ismeretlen program vagy folyamat az internetre kíván kapcsolódni. Segítségével ideiglenesen is blokkolhatunk minden internetkapcsolatot, ami olyan esetekben hasznos, ha például vírustámadástól tartunk vagy vélhetően fertőzött külső adattárolót készülünk rendszerünkhöz csatlakoztatni. A teljes tiltáshoz kattintsunk a program tálcakonjára jobb egérgombbal, majd a helyi menüben a *Módot állítsuk át Normalról DisableAllra*.

Teljesítmény: az egérkattintásnál gyorsabban

A hivatalos javítócsomag semmiféle gyorsulást nem hoz a Windows 7-nél – ezt mi is tapasztaltuk az SP1 bétatesztjénél. A CHIP szervizcsomagjában azonban van néhány hasznos sebességnövelő alkalmazás. **GYORSABB BÖNGÉSZÉS:** A beépített Internet Explorer 8 nemcsak hogy komoly biztonsági kockázat, de egyben az egyik leglassabb böngésző is. Az IE9 nagy változást fog hozni ezen a téren, ám erre még fél évet kell várunk, így addig is cseréljük le az IE8-at

Ingyenes fejlesztés: nagyobb erő 64 biten

Két éve még sok probléma volt a 64 bites oprendszerekkel: driverhiány, kevés szoftver stb. Ma a 64 bit csak előnyökkel jár: nagyobb teljesítmény, jobb biztonság, hitelesített driverek.

Optimálisan kihasználja hardverét? Amennyiben friss PC-jén 32 bites operációs rendszer fut, a válasz: nem! Nem, mivel a mai hardverek erőforrásainak teljes kihasználásához a 64 bites operációs rend-

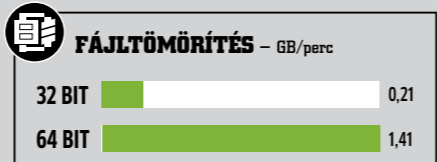
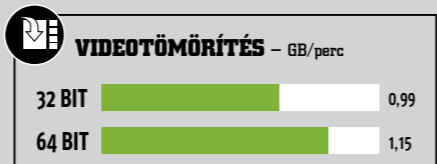
Csaló szoftvercsomag A 64 bites iTunes igazából csak 32 bites

szerekre van szükség, azon belül is a Windows 7-re vagy egy újabb Linux disztribúcióra. Ha továbbra is 32 bites rendszert használunk, az olyan, mintha Ferrarival „száguldoznánk” behűzött kézfékkal. Ha még nem váltott Windows 7-re, ez tökéletes alkalom, hogy bevásárlólistájáról kihúzza a 32 bites változatot, és mindenképpen a 64 biteshez ragaszkodjon. De mire is van szükség a 64 bites OS-hez, mi lesz másképp, mint 32 biten, és milyen előnyökkel jár ez? **Megfelelő hardver:** A 64 bites OS-hez fejlett, 64 bites üzemmódot támogató központi processzorra lesz szükségünk – ez ma már minden asztali CPU-ra igaz, és a legtöbb, nem Atom-alapú mobil processzorra is. A szoftvercsomagunkban található CPU-Z-vel ellenőrizhetjük is a támogatást: ha az Instructions sorban látjuk az AMD64 vagy az EM64T bejegyzést, CPU-nk támogatja a 64 bitet. **Megfelelő driver:** Az OS mellett a többi hardverelemhez is szükség lesz 64 bites driverre. Ez videokártyánál és integrált hangkártyánál, LAN csatlónál nem lesz gond: ezen eszközök több mint 90%-át a Windows 7 azonnal felismeri, és telepíti a megfelelő drivert.

Régebbi hangkártyák, modemek, tévétunerek esetében lehet gondunk, ezért ha ilyen hardvert szeretnénk használni új gépünkben, előtte tájékozódjunk a 64 bites támogatásról a gyártó weboldalán.

Megfelelő Windows: Dobozos verzióval könnyű a dolgunk: a boltban a 64 bites változatot tegyük a kosárba. OEM esetén érdemes megnézni, a gyártó milyen verziót telepített a gépre, illetve hogy a licenc átvihető-e 64 bites OS-re – általában némi plusz felárért cserébe ez megoldható.

Megfelelő szoftver: Ideális esetben az általunk használt szoftvernek már elkészült a natív 64 bites változata, így ilyenkor nincs más teendőnk, mint az eddig használt 32 bites helyett a 64-es változatot telepíteni. A legtöbbet zene-, kép- és videószerkesztő programoknál élvezhetünk a 64 bit előnyeiből, hiszen a 64 bites OS-nek és 64 bites programoknak sokkal fejlettebb és gyorsabb a memóriakezelésük. Sajnos olyan szoftver is van a piacon, ami 64 bitesnek hirdeti magát, ám telepítés után a Feladatkezelő lebuktatja: a szoftver igazából továbbra is 32 bites módban fut.

Teljesítményugrás A 64 bites Windows 7 a nyerő, különösen fájlműveleteknél

5 HALADÓ TIPP A GYORSABB MUNKÁHOZ

1. Gyorsabb indítás

Számítógépe akár egyetlen másodperc alatt is képes elindulni – nem hiszi? Aktiválja alaplapja BIOS-ában az S3-as Suspend módot, majd a Windows 7 tálcá kikapcsoló gombját módosítsa *Alvó állapotra*, így gépe az 1-2 wattot fogyasztó kénytelenből 1 másodperc alatt feléled. Különösen ajánljuk ezt net-és notebook-tulajdonosoknak.

2. Kijelzőváltás

Másodlagos kijelzőt, tévét, kivetítőt csatlakoztatna gépéhez? A Windows 7 oprendszer videokártyától és drivertől függetlenül azonnal felismeri és integrálja a rendszerbe az új kijelzőt. A Windows + [P] gombbal egyszerűen válthatunk a kijelzési módok között: klónozás, az asztal kiterjesztése vagy éppen a monitor/kivetítő lekapcsolása.

Új design A Talisman teljesen megváltoztatja a Windows 7 kezelőfelületét

valami gyorsabb, biztonságosabb megoldásra. A CHIP SP1 csomagban a Chrome böngészőt találják, ami jelenleg az egyik leggyorsabb alternatív böngésző, emellett biztonság és szolgáltatások terén is többre képes, mint az elavult IE8.

WINDOWS SZOLGÁLTATÁSOK JAVÍTÁSA:

A Microsoft hivatalos SP1-e tartalmaz némi ráncfelvarrást, ám ezek többnyire a motorháztető alatti, a felhasználó számára láthatatlan változtatások lesznek. A CHIP szervizcsomagjában olyan eszközöket találunk, amik a Windows 7 szolgáltatásainak teljesítményét és tudását is feljavítják. A Windows 7 Little Tweaker automatikusan véget vet a lefagyott programoknak, és még az ablakkezelés sebességét is tovább javítja.

OPTIMÁLIS MUNKAKÖRNYEZET: A Microsoft végzett ugyan kutatásokat arra nézve, hogy a felhasználók milyen szolgáltatásoknak örülnének a leginkább, a végén azonban ezeket nem ágyazta bele az SP1-be. A CHIP magára vállalja ezt a feladatot. A 7Tweak segédprogrammal aktiválhatunk néhány alapértelmezett leltett szolgáltatást, amiket a Microsoft nem reklámoz: ilyen például a

könyvtárakhoz rendelhető meghajtóbetűjel. Ehhez a programban a *Tools* pont alatt válasszuk a *Virtual Drives* opciót, jelöljük ki a megfelelő könyvtárat, majd adjunk egy betűjelet virtuális meghajtónknak. Amennyiben a *Permanent* opciót is aktiváljuk, újraindítás után a rendszer már automatikusan kiosztja a megfelelő könyvtárnak a betűjelet. A meghajtót a *Create* linke kattintva hozhatjuk létre. Ha többé már nincs szükségünk egy-egy virtuális meghajtóra, a *Virtual Drives Remover* pont alatt távolíthatjuk el a felesleges bejegyzéseket.

Design: az Aero kezelőfelület kiterjesztése

Az esély arra, hogy a Microsoft és az Apple összeáll, hogy elkészítsék a valaha volt legjobb kezelőfelületet (és OS-t), elhanyagolhatóan kicsi. A CHIP szervizcsomagjában található segédprogramokkal már ma átalakíthatja a Windows 7 Aero felületét.

TÁLCÁ ÚJ FUNKCIÓKKAL: OS X alatt a Stack opció gyors és kényelmes elérést biztosít a gyakran használt könyvtárakhoz. Elég egyet kattintani a tálcán, a kiemelt könyvtár tar-

talma azonnal elérhetővé válik, nem kell a Windows Intéző elindulására várni. Ami az OS X-ben alapértelmezett, azt még a Windows 7 SP1 sem tartalmazza. Nem úgy a CHIP szervizcsomagja, amiben megtalálják a 7stacks programot. Ezzel könnyedén beállíthatjuk ezt a roppant hasznos funkciót.

A program indítása után jelöljük ki a könyvtárat (*Folder to use for stack*), adjunk neki nevet (*Caption*) és igény szerint változtassuk meg az alapbeállításokat. Az SF gombra kattintva a Start menü bizonyos részeit vagy rendszerkönyvtárakat is kijelölhetünk. A beállítások végeztével a *Create Shortcut on Desktopra* kattintsunk, majd az Asztalról mozgassuk át az ikont a tálcára. A program beállító paneljét ezután be is zárhatjuk, mostantól könnyedén elérhetjük kiemelt könyvtáraink tartalmát.

DESIGNFRISSTÉS: A Windows 7 Aero kiválóan sikerült, de testreszabhatósága és variálhatósága nem éppen tökéletes. A csomagban található *Talisman Tool*, illetve a *Rainmeter* két olyan alkalmazás, amik képesek teljesen átváltoztatni Windowsunk kezelőfelületét. Érdemes kipróbálni őket, mert sok hasznos újdon-ságot rejtenek, és saját grafikus motorjuknak köszönhetően kelően gyorsak is.

DVD

- 7stacks** Könyvtárakat hozhatunk létre a szupertálcán
- 7Tweak** több hasznos szolgáltatással bővíthetjük új Windows 7 oprendszerünket
- Chrome** biztonságos és nagyon gyors, alternatív böngésző
- Comodo Internet Security** ingyenes tűzfal és vírusirtó
- EnhanceMySe7en** kiváló tuningcsomag kifejezetten kezdők igényeihez szabva
- ESET Smart Security** olvasóink számára ingyenes, kiváló biztonsági csomag
- Returnil** rögzíti a rendszer módosításait, és ha kell, visszaállítja az eredeti állapotot
- Talisman/Rainmeter** teljesen átalakíthatjuk Windowsunk Aero kezelőfelületét
- USB 3.0 driver** friss meghajtóprogram az NEC USB 3.0-s vezérlőkhöz
- Windows 7 Firewall Control** a beépített tűzfal roppant hasznos kiegészítése
- Windows 7 Little Tweaker** a legújabb Windows hasznos finomhangolója

Minden programot megtalál az **SP1** menüpontban

A legjobb szoftverek

AJÁNDÉK

Aki manapság szoftvert vesz, az kidobja a pénzét az ablakon. Ezek a programok jobbak, mint megvásárolható társaik – és összesen akár 140 ezer forintot is **spórolhatunk velük!**

Tömörítés 7-Zippel

Egyedi fájlok becsomagolásához, kicsomagolásához és titkosításához a 7-Zip a tökéletes partner – játszva helyettesíti valamennyi, pénzért kapható vetélytársát. A 7-Zip minden közkedvelt formátumot ismer, beleértve az erős tömörítésű 7z formátumot is. A freeware beépül a helyi menübe, így a fájl-tömörítést közvetlenül az Intézőből, egérgattintással indíthatjuk – kérésre akár jelszóvédelemmel is. www.7-zip.org

AMIT HELYETTESÍT: többek között a WinZip, WinRAR
MEGTAKARÍTÁS: 11-14 ezer Ft

Titkosítás TrueCrypttel

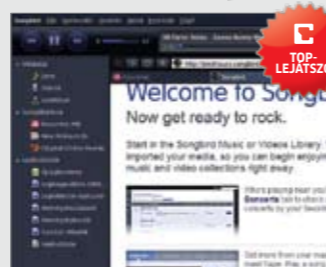
A szoftvergyártók titkosító programjaikkal teljes védelmet ígérnek az adattolvajok ellen – és ezt drágán meg is fizetik. Ugyanezt a védelmet ingyen is megkapjuk: a TrueCrypt jelszóval és kulcsfájllal védett meghajtókat hoz létre, amelyeken elhelyezhetjük fontos adatainkat. Ha a teljes merevlemez szeretnénk titkosítani, a True Crypt ezt is megoldja. A programmal pendrive-ot is titkosíthatunk. www.truecrypt.org

AMIT KIVÁLT: többek között az ArchiCrypt Live, Folder Lock
MEGTAKARÍTÁS: 11-14 ezer Ft

Songbird: Bővíthető minden lejátszó

Windows alatt rengeteg zenelejátszó létezik. A Songbirddel azonban elfelejthetjük a konkurenciát, mert ez a lejátszó többet kínál, mint az alapok. Néhány csúcspont: szinkronizálás, megjelenített előadó-információk, helyzetérzékeny fotogalériák és az éppen lejátszott együttes integrált YouTube-videói. A több mint 100 pluginnal saját ízlésünkre szabhatjuk a lejátszót, például koncertkereséssel, BitTorrent-klienssel, zeneboltokkal és Last.fm-integrációval.

Mivel a Songbird Firefoxra épül, teljesen általános böngészőként is működik – beleértve a lejátszólista generálását a weboldalakon megjelenő minden zenezámról. www.getsongbird.com

AMIT KIVÁLT: többek között a J.River Media Center
MEGTAKARÍTÁS: 8-10 ezer Ft

CCleaner: a legjobb tisztítóeszköz

A CCleaner klasszikusnak számít a takarítóprogramok között. Jogszerűen, a CHIP-tesztgyőztes minden fontos rendszertulajdonságot felkínál egy letisztult és könnyen érthető felhasználói felületen – ez olyan kombináció, amelyet a felhasználó gyakran a kereskedelemben kapható szoftverektől sem kap meg. A CCleaner többek között eltávolítja a sütiket, kipucolja a webürlapokat, valamint a böngésző gyorsítótárát, törli a fájlokat, és eltávolítja a programokat. Ehhez még automatikus

indítás bejegyzéseinket is optimalizálhatjuk, hogy a számítógép gyorsabban induljon, kisöpörhet-ez olyan kombináció, amelyet a felhasználó gyakran a kereskedelemben kapható szoftverektől sem kap meg. A CCleaner többek között eltávolítja a sütiket, kipucolja a webürlapokat, valamint a böngésző gyorsítótárát, törli a fájlokat, és eltávolítja a programokat. Ehhez még automatikus

DVD-N

Az összes freeware melyekkel megvédeni magát a drága, fizetős szoftverektől megtalálható a DVD mellékletünkön – csak kattintson a nyitóképernyőn a Top eszközök dobozra.

A VLC minden médiát lejátszik

A megvásárolható videolejátszó mára hatalmas csomagokká híztak, telepakolva számtalan funkcióval. Csakhogy ezekre a játékszerekre aligha van bárkinek szüksége. A VLC ezzel szemben karcsú, egyszerű felépítésű, és minden médiát lejátszik, amivel etetjük – még a ZIP-pel tömörített fájlokat is elfogadja anélkül, hogy előzőleg ki kellene csomagolni. Ezenkívül támogatja a webstreameket. www.videolan.org

AMIT KIVÁLT: többek között a PowerDVD Standard
MEGTAKARÍTÁS: 11-14 ezer Ft

Amihez érdemes szoftvert vásárolni

Ugyan sok területen léteznek a fizetős szoftverekkel azonos alternatívák – de nem mindegyiken. Ezekben a termékkategóriákban fizetnünk kell, hogy valóban a legjobbat kapjuk.

Biztonsági programcsomagok: Az ingyenes vírusvizsgálók – mint az AVG és az Avira ajánlata – ugyan megbízhatóak, de csak alapszintű védelmet nyújtanak. Nagyobb biztonságot kínálnak a megvásárolható szoftverek, mint például az ESET Smart Security csomagja (ráadásul a CHIP rendszeres olvasói az ESS-t szintén ingyenesen használhatják).

Képszerkesztés: Az ingyenes fotóprogramok vagy nem elég átfogóak, vagy túl bonyolult a kezelésük, eset-

leg elmaradnak az aktuális szabványok mögött. A fotósoknak azonban nem kell mindjárt a drága Adobe Photoshop után nyúlni: az olyan programok, mint a Corel Paint Shop Photo Pro X3 (kb. 25 ezer Ft) és a Serif PhotoPlus X3 (kb. 20 ezer Ft) a kezdőkhöz is barátságosak: egyszerűen kezelhetők, és mégis elegendő profi szolgáltatást nyújtanak.

Office-csomag: Nem kérdés, hogy az OpenOffice nagyon jó irodai szoftvercsomag. Mégis, ha nagy súlyt helyezünk a kényelemre és főleg a dokumentum-kompatibilitásra, a Microsoft Office még mindig pótolhatatlan. Az újonnan megjelent Office 2010 a Home and Student verzióban kb. 35 ezer Ft.

KeePass: széf minden jelszóhoz

Az Advanced Encryption Standard (AES) és a Twofish algoritmus közel feltörhetetlennek számít – a KeePass mindkettőt tartalmazza. Kiegészítésképpen jelszógenerátort is kínál, és támogatja a fájlok használatát hozzáférési kulcsként. A felülete egyszerű: a felhasználónak csak egy adatbázist kell létrehoznia a jelszavakhoz és egy nevet meadnia, mint például „Kulcskezelés”. Ezután minden hozzáférési jelszót eltárolhat a KeePassban. És a Firefox-

kiterjesztés KeeFox segítségével a böngésző automatikusan átvesz minden jelszót, amíg a széf nyitva van. Ennél nagyobb biztonságot és kényelmet megvásárolható programmal sem kapunk. www.keepass.info

AMIT KIVÁLT: pl. a Sticky Password
MEGTAKARÍTÁS: 5-7 ezer Ft

Rendszertuning Tweak Me-vel

Aki Tweak Me-t használ, annak már nincs szükség más tuningprogramra. A szoftver ugyanis egérgattintásra a legtöbb rendszerbeállítást megváltoztatja Windows XP, Vista és Windows 7 alatt. Felismeri a telepített operációs rendszert, és csak az azzal kompatibilis funkciókat jeleníti meg. Ezenkívül minden finomhangoláshoz rövid leírást és hasznos tippet kínál – nagyon felhasználóbarát és egyszerűen kezelhető. www.wecode.biz

AMIT KIVÁLT: pl. a Fix-It Utilities
MEGTAKARÍTÁS: 5-7 ezer Ft

Gyorsabban a Free-Commanderrel

A Microsoftnak a Windows 7 fájlkezelőjét sem sikerült rendesen kiépítenie. Maga az egyszerű, de nagyon praktikus kéttáblas nézet (Dual Panel) hiányzik a Windows Intézőből. A FreeCommander az igazi alternatíva minden felhasználónak, aki sokat dolgozik számítógépén. A programba a Dual Panel mellett tömörítőt, keresést, program- és fájlkezdveneket és még sok minden egyebet integráltak. www.freecommander.com

AMIT KIVÁLT: pl. SpeedCommander
MEGTAKARÍTÁS: 8-10 ezer Ft

FTP-hozzáférés FileZillával

A FileZilla minden felhasználónak tökéletes, aki egy honlapot, egy online tárterületet, saját szerverét vagy egyszerűen okostelefonja adattárát szeretné FTP-vel kezelni. A freeware automatikusan újabb folytatja a félbeszakadt letöltéseket, felismeri a dupla fájlokat, és támogatja az SSL-lel titkosított szervereket is. Jó ezenkívül a tabosítás, amellyel több feladatot lehet párhuzamosan végrehajtani. filezilla-project.org

AMIT KIVÁLT: pl. WS_FTP Pro
MEGTAKARÍTÁS: 8-10 ezer Ft

MediaCoder: zseniális minden konvertáló

A MediaCoder minden közkedvelt multimédia-formátumot felismer és konvertál. A 64 bites támogatásnak a Cuda-encodernek köszönhetően, amely a videokártyát használja az átalakításhoz, a CHIP-tesztgyőztes különösen gyorsan végzi el ezeket. Az eredmény is meggyőző: a képanyag minőségét például megfelelő beállításokkal és tárolóval alig különböztetik az eredetitől: aki filmeket és zenét szeretne automatikusan konvertálni, az „UI Plugins”

alatt egy sor kész profil is talál, például iPhone-hoz és PSP-hez. Ezzel szemben a profi módot az Options/GUIMode alatt kapcsoljuk be, hogy a legkisebb beállításokat is manuálisan rögzíthessük. www.mediacoderhq.com

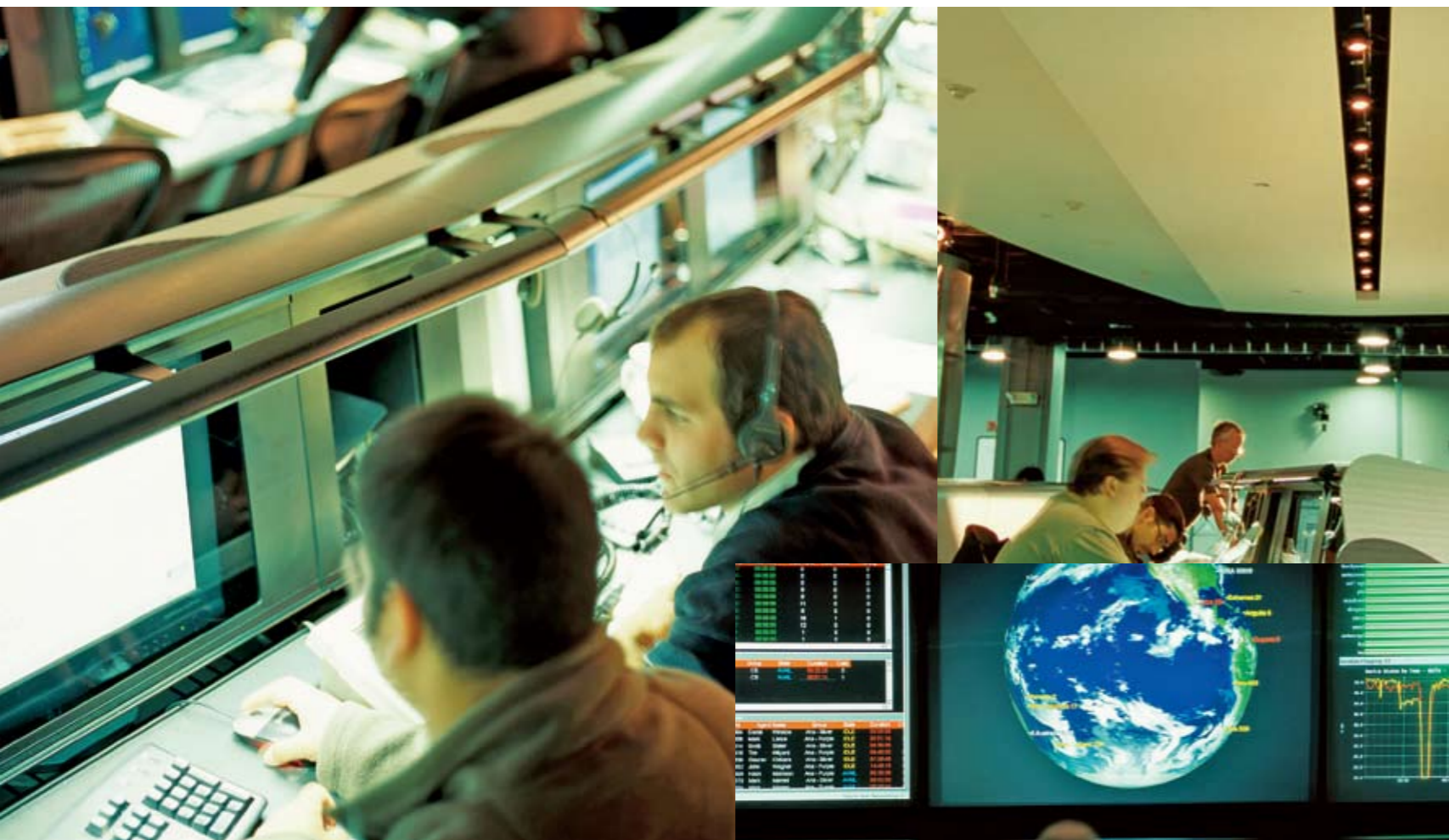
AMIT KIVÁLT: pl. AVS Video Converter
MEGTAKARÍTÁS: 11-14 ezer Ft

A Recuva megtalálja a törölt fájlokat

A véletlenül törölt adatokat gyakran csak sok munkával tudjuk visszaállítani. A Recuva teljesen automatikusan végzi a mentőmunkát. Ehhez csak a kívánt meghajtót kell kijelölnünk, és elindítani a szkennelést. Ezután a program minden fájlt táblázatban sorol fel. Az előkép funkcióval mindjárt láthatjuk is, hogy a fájl sértetlen-e. A Recuva merevlemezeket, memóriakártyákat és a legtöbb MP3-lejátszót támogatja. www.piriform.com

AMIT KIVÁLT: pl. SanDisk RescuePro
MEGTAKARÍTÁS: 11-14 ezer Ft

„A zombihálózatok kezelőinek célja: a pénzszerzés”

Jurij Namestnyikov, a Kaspersky Labs vírusszakértője

A zombik nyomában

A zombivá tett számítógépek az internet legnagyobb veszélyforrásai. Cikkünkben most bemutatjuk az ezekből felépülő botnetek működését, és azt is, hogy mit tehetünk ellenük.

Riadó! A karlsruhei adatközpontban egy kártevőre bukkantak – de nem ám egy kábeleket rágcsáló mókusra, hanem az internet legveszedelmesebb lakójára, egy zombiszámítógépre. Az ilyen gépekből álló úgynevezett botnetek, zombihálózatok elleni küzdelem egyik szakértője Thorsten Kraft, aki kollégáival a 1&1 nevű internetszolgáltatónál dolgozik – annál a cégnél, amelynek ügyfelei között a mostani zombigép egyelőre gyanútlan tulajdonosa is megtalálható. Egy gép önmagában persze még nem jelent

veszélyt, ám a hackerek által üzemeltetett és sok száz, ezer, sőt, akár több millió számítógépből (a spanyolországi Mariposa-botnet közel 13 millió zombigépből állt), node-ból álló hadseregek ereje azonban már hatalmas, az általuk generált adatforgalom pedig lelassítja a szolgáltatók hálózatát, nemcsak a szolgáltatóknak okozva bosszúságot, de veszélyeztetve a magán- és céges felhasználókat egyaránt.

A zombihálózatok elleni küzdelem ma nemzetközi szinten folyik. A harcosok között megtalálható a Panda Security, akiknek a ne-

MI TÖRTÉNIK EGY ZOMBITÁMADÁSKOR?

20 másodperc alatt zombi: ennyi idő alatt szerzi meg az irányítást gépünk felett a botnet üzemeltetője.

véhez fűződik a már említett Mariposa-botnet felderítése és lekapcsolása, vagy az ESET, ahol a szakértők folyamatosan dolgoznak az ilyen hálózatok felderítésén és a kliensgépek ártalmatlanításán. Lemez melléketünkön elhelyeztük ennek a folyamatos harcnak a segédeszközeit is – olyan programokat, amelyekkel az olvasók megvédehetik saját rendszerüket attól, hogy egy zombihálózat tagjává váljon.

A hálózatokat alkotó gépek megtalálására a kutatók úgynevezett mézesbödönöket (honeypotokat) használnak. Ezek tulajdonképpen egyszerű, mindenféle védelem nél-

küli rendszerek, amelyeket könnyű megfertőzni. A kártevők persze felismerik ezeket a sérülékeny gépeket, és megpróbálják zombivá változtatni őket – ezzel pedig lebuknak a tesztrendszer figyelő kutatók előtt.

Mézesbödön: zombi a csapdában

Pontosan ez történt a már említett karlsruhei adatközpontban, ahol a 1&1 által üzemeltetett mézesbödönrel sikerült lépéscsalni egy netes kártevőt. A sikeres csapdába ejtés után a szakértők első feladata a támadás vizsgálata: a kiindulási pont IP címének

és a támadás idejének analizálása. Mivel az 1&1 lakossági internet-szolgáltatással is foglalkozik, ha úgy találják, hogy a támadás egy ügyfelük gépéről érkezett, akkor levélben értesítik arról, hogy számítógépe fertőzött, valamint részletes leírást is mellékelnek a kártevő eltávolításához.

A 1&1 által használt csapdák a ZeuS Tracker szolgáltatáshoz kapcsolódnak (<https://zeustracker.abuse.ch/>), amely a ZeuS zombihálózat Command&Control szervereinek felderítésével és blokkolásával foglalkozik. A ZeuS (Zbot/WSNPOem) nem egyszerűen uralma →

alá hajtja gépünket, hanem képes ellopni különféle belépési adatainkat (Facebook, online bank stb.) ftp és e-mail jelszavainkat és így tovább.

Egy zombihálózatról további információkat az általa végrehajtott túlterheléses támadás (DDoS: Distributed Denial of Service) vizsgálatával lehet kideríteni. Egy ilyen támadás során a hálózatot alkotó valamennyi gép egyszerre bombázza kérésekkel a megcélzott szervert vagy szervereket – addig, amíg az össze nem omlik a terheléstől, vagy legalábbis képtelenné nem válik a többi felhasználótól érkező kérések kiszolgálására. Egy ilyen támadás analizálásával kideríthető, hogy hány számítógépből áll a zombihálózat, és általában az is, hogy milyen kliensprogram segítségével épül fel ez a rendszer.

A botneteket úgynevezett Command&Control szerverek irányítják, amelyeket a hálózat tulajdonosa például egy IRC csatornán keresztül utasíthat mondjuk hárommillió spamlevél elküldésére vagy egy nagyvállalat központi szerverének megbénítására.

Mariposa: háború a zombik ellen

Hosszabb távon a fertőzött gépek tulajdonosainak való levélküldözgetés nem old meg semmit, hiszen a zombihálózatok sokkal erősebbek annál, hogy pár lekapcsolt géptől megbénuljanak. Ehelyett a probléma gyökerét kell megtalálni és kivágni.

Ezzel foglalkoztak hosszú ideig a Panda Security szakértői is, amikor célba vették a Mariposa zombihálózatot. A hálózat tagjait alkotó gépeket megfertőző kliensről elneve-

Áttekintés A svájci abuse.ch nevű szolgáltatóval ellenőrizhetjük a ZeuS botnet Command&Control szervereinek fizikai helyét a Google Maps segítségével

zett botnet a legnagyobbak közé tartozott, és 190 országban több mint 800 ezer embertől „lopott el” érzékeny adatokat, illetve bénított meg kormányzati szervereket, egyetemeket és vállalatokat. A Mariposa üzemeltetésével három spanyol állampolgárt gyanúsítanak.

Egy felderített zombihálózat „kikapcsolásához” jogi okokból mindig igénybe kell venni a hatóságok segítségét – a Mariposa esetében a spanyol rendőrséget és az amerikai FBI-t. A megkeresés nyomán a rendőrség

több házat is átkutatott Balmasedában, Santiago de Compostelában és Molina de Segurában. A házkutatások során több bizonyítékot is találtak, amelyek segítettek a Mariposa kezelőinek elfogásában, az általuk használt számítógépek lefoglalásában. Az akció egyik nagy eredménye, hogy sikerült megszerezni a hálózat felépítésére és működésére vonatkozó dokumentumokat, amelyek alapján a www.defintel.com oldalon letehetővé tették a Mariposa részletes „tervrajzát”.

Pénzáramlás: zombigazdaság

A letartóztatások után mindig felmerül a kérdés: mi volt a bűnelkövetők motivációja? Mi értelme van egy zombihálózat használatának? A válasz egyértelmű – a pénz: a spammerek egyedül a kéretlen levelek küldésével 780 millió dollárt kerestek a múlt évben, a DDoS támadásokkal pedig körülbelül 20 millió dollárt tettek zsebre. További bevételük származott az ellopott személyes adatokból: egy EU-s állampolgár „profiljárt” 7 és 17 dollár közötti összeget kérhettek. Egy brazil kollégájuk a megszerzett banki adatok segítségével 4,74 millió dollárra tett szert – de a Google AdSense rendszerében megjelenő hirdetésekre való klikkeléssel is nyertek: az zombigépek által automatizált kattintásokkal körülbelül 33 millió dollárt kerestek.

A zombihálózatok üzemeltetői a kereset egy részére a hálózat képességeinek béreadásával tesznek szert – más részét viszont saját maguk keresik meg a botnet használatával. Így próbálták meg jövedelemhez jutni

Gyakorlat: zombivédelem három lépésben

Egyszerű felhasználóként egy zombihálózat tönkretételére vagy megbénítására nem lesz lehetőségünk, de azt megakadályozhatjuk, hogy gépünk egy ilyen rendszer részévé váljon. Ebben segítenek a lemezmelékleten található eszközök.

1. A KLIENSPROGRAM ELTÁVOLÍTÁSA

A Mariposa, a ZeuS és társaik mind-mind egy távolból irányítható kliensprogrammal működnek, amelyek egy trójaihoz hasonlóan kerülnek számítógépünkre. A lemezmelékletünkön található Dr. Web CureIT és a Radix Antirootkit segítségével távolítsuk el ezeket gépünkről.

2. A BIZTONSÁGI RÉSEK BEFOLTOZÁSA

Kapcsoljuk be a Windows automatikus frissítéseit, a lemezmelékletéről a Secunia Personal Software Inspector pedig segít a többi biztonsági rés betömésében. A Windows saját tűzfalprogramja (a Vista óta) vagy a DVD-n található három tűzfal bár-

melyike segít a kívülről érkező támadásokkal szemben.

Figyelem: Több tűzfal párhuzamos használata káros – egymást akadályozzák csak. Kapcsoljuk ki a felesleges hálózati szolgáltatásokat is, mivel ezek is plusz információval szolgálnak a hackereknek.

3. ELLENŐRIZZÜK A PC BIZTONSÁGÁT

Indítsuk el a Windows feladatkezelőjét, és menjünk a *Hálózat* fülre, hogy ellenőrizzük a védelem hatékonyságát. Zárjuk be a nettel kommunikáló programokat, mint a böngésző, levelező, a chatkliens és a hálózati médialejátszó. A Feladatkezelőben most nem szabad, hogy adatforgalom jelentezzen – és a processzor terhelésének is minimálisnak kell lennie. Ha nem ezt tapasztaljuk, lehet, hogy egy kártevő aktív a számítógépünkön – ha erre gyanakszunk, ellenőriztessük leg a rendszert egy víruskeresővel, és nézzük át a biztonsági beállításokat is.

INTERJÚ

„Akkor segítünk, ha egy PC fertőzött”

Thorsten Kraft, a 1&1 szolgáltató biztonsági mérnöke

Milyen veszélyesek a botnetek valójában?

Nagyon. A zombihálózatok küldik az internetre a rengeteg levélszemetet, törik fel a jelszavakat, lopják és csereberélik a banki adatokat, és meg is béníthatnak fontos rendszereket. Extrém esetekben még közületi és katonai szerverekre is veszélyesek lehetnek.

Hogyan védekezhetnek ellenük a szolgáltatók?

Nálunk több mint 40 ember dolgozik az ügyfelek biztonságán, olyan területekre szétosztva, mint csalások, levélszemét, IT biztonság és jogtalan használat. Szorosan együttműködünk a hatóságokkal, a rendőrséggel és más nyomozati szervekkel is. Ha szükséges, blokkoljuk a veszélyes weboldalakat (például adathalásztámadás esetén), ezen felül pedig felderítjük a

fertőzött PC-ket, segítünk a kártevők eltávolításában, és IT-s biztonságot is oktatónk.

Mit tegyünk, ha PC-nk megfertőződött?

Ellenőrizzük le a merevlemez egy friss vírusirtóval, és változtassuk meg valamennyi jelszavunkat, az e-mail fiókunktól kezdve az online bankig bezárólag.

Hogy kerülhetjük el az újrafertőződést?

Telepíteni kell egy rendes biztonsági csomagot, és rendszeresen frissíteni is. Ezenfelül telepítsük a gyakran használt programok és az operációs rendszer biztonsági frissítéseit. Mivel az USB kulcsok, médialejátszók és külső merevlemez is tartalmazhatnak vírust, ezek automatikus lejátszását tiltsuk le, és legyünk óvatosak használatukkor.

a Mariposa irányítói is – mondanunk sem kell, hogy teljesen adómentesen.

Jövő: merre tartanak a botnetek

Egyetlen kérdés maradt hátra: hogy szándékoznak pénzt keresni a botnetek irányítói a jövőben? A zombivadászok sejtik a választ: a harmadik világ folyamatos fejlődésének köszönhetően az internetes csatlakozó, védelem nélküli gépek száma rohamosan növekszik, hiszen ezekben az országokban a biztonságra való törekvés még nem tartozik a fontos feladatok közé. Ez pedig egyre komolyabb zombihálózatokat, és így egyre több levélszemetet és DDoS támadást jelent. Ami az utóbbit illeti, a motivációk változnak: mostanáig általában cégek közötti vetélkedésről volt szó, és ennek kapcsán próbálták meg egymás szervereit „kiiktatni”, ma viszont egyre inkább politikai, országok közötti vetélkedésről van szó. Ennek az átalakulásnak az első jeleit 2009 júliusában éreztettük, amikor dél-koreai és amerikai kormányzati szervereket ért súlyos DDoS támadás – e mögött a gyanú szerint Észak-Korea állt.

A jövőben a fertőzési források között is egyre nagyobb hangsúlyt kapnak a közösségi oldalak, mint a Facebook vagy az iWiW, de a Google Wave és a Twitter is fontos lehet a netes bűnözők számára. A feltört iPhone-ok, a rootolt androidos okostelefonok sem sokáig kerülnek el sorsukat: előbb-utóbb ezekből is kialakulhat egy hatalmas zombihálózat – az ezzel próbálkozó első kísérletet már 2009-ben regisztrálták a Kaspersky Labs szakemberei.

„Extrém esetekben közületi és katonai szerverekre is veszélyesek lehetnek.”

Thorsten Kraft, a 1&1 szolgáltató biztonsági mérnöke

újra a régi, megszokott szintre emelkedett. Ebből is látszik, hogy a botnetek leküzdéséhez nem elég lekapcsolni a szervereket: meg kell akadályozni a kliensgépek „létrejöttét”, ehhez pedig biztonsági szoftverek gyártói, a felhasználók, az internet-szolgáltatók és a hatóságok együttműködésére van szükség.

DVD

AVG Anti-Virus Free biztonsági lemez készítésére, amiről elindítva a gépet átvizsgálhatjuk azt
Dr. Web CureIT segít, ha fertőzésre gyanakodunk, de nem helyettesíti egy „rendes” víruskeresőt
Radix Antirootkit felderíti az ügyesen álcázott kártevőket, amelyeket a közösséges irtók nem tudnak eltávolítani
PC Tools Firewall Plus megvédi a számítógépet a külső támadásoktól, és kezeli a hálózati forgalmat
Comodo Firewall különféle hálózatokhoz különféle szabályokat állíthatunk be, és Sandbox funkciója is van
iSafer közvetlenül a Windows socket rétegéhez kapcsolódik, és beállíthatóvá teszi a szűrési szabályokat
Multi Router Traffic Grapher megmutatja, hogy milyen adatforgalom folyik routerünkön keresztül
Cacti lehetővé teszi a hálózatok részletes monitorozását, elsősorban professzionális felhasználóknak
Ntop hálózati kiszolgálónak álcázza magát, így lehetővé teszi a hálózati forgalom figyelését és vizsgálatát
PC Security Test 2009 hackertámadást szimulálva segít megkeresni rendszerünk biztonsági réseit
Secunia Personal Software Inspector a megfelelő biztonsági frissítések megtalálásában és letöltésében segít

Minden programot megtalál a **A zombik nyomában** menüpontban

1941 | **1943** | **1945** | **1946** | **1976** | **1997** | **2002** | **2005** | **2009** | **2010**

Zuse Z3 A világ első digitális számítógépének az volt a feladata, hogy a repülőgépek és bombák fejlesztésében segítsen – és végül egy légitámadás során, bombatalálatban semmisült meg

Turing „bomba” A második világháborúban a németek által az Enigma segítségével titkosított katonai üzenetek dekódolására használták az Alan Turing által készített számítógépeket

IBM Mielőtt az első atombombát felrobbantották volna, rengeteg számítást kellett elvégezni például a hasadóanyagot összenyomó robbanóanyag formájára vagy a láncreakció lefutására vonatkozóan. Fontos kérdés volt az is, hogy vajon képes-e az atomrobbanás begyűjtani a Föld légkörét?

ENIAC Az ENIAC (Electronic Numerical Integrator And Computer) első feladata a tüzérségi lövegek pályájának kiszámítása volt – a második pedig a hidrogénbomba kifejlesztésében való közreműködés

Cray 1 Az egyik első Cray 1-es számítógépet az amerikai Nemzeti Légköri Kutató Intézet (National Center for Atmospheric Research) szerezte be, ahol feladata az atmoszférával és az időjárással kapcsolatos modellek kiszámítása lett

Deep Blue Az IBM nem ijedt meg a sakkvilágbajnoktól, és párbajra hívta ki Garri Kaszparovot. Deep Blue nevű számítógépének sikerült is legyőzni a nagymestert, aki először csalásra gyanakodott, de nem sikerült visszavágnia a gépnek

Earth Simulator 2002-ben a leggyorsabb szuperszámítógépet Japánban találjuk. Ennek feladata a globális klímaváltozás hatásainak elemzése, szimulációja és a környezeti katasztrófák előrejelzése

Jaguar Mi történik, ha két olyan objektum, amelyet a modern fizika sem ért teljes egészében, összeütkezik? A Jaguar, több más feladat mellett, két fekete lyuk ütközését is képes szimulálni

Bull HPC-FF Franciaországban a tudósok szeretnék lemásolni a napot, és elkészíteni a világ első termonukleáris erőművét, amellyel a növekvő energiaigényt is csillapíthatnák. A szuperszámítógépek feladata a szükséges mágneses mező kiszámítása

A JÖVŐ Elosztott számítási rendszerek: Sony PlayStation konzolokból épített hálózatok dolgoznak a rák és az Alzheimer-kór gyógyszerjein a fehérjemolekulák viselkedésének szimulációjával, az interneten szerveződő csapatok pedig számítógépeik ki nem használt kapacitását összeadva idegen civilizációk nyomát kutatják a világűrbeli érkező rádióhullámok között. Ezen megoldások egyik legnagyobb előnye, hogy az így felépülő szuperszámítógépek nagyon olcsók.

Ha jobban belegondolunk, könnyen tűnhet úgy, hogy a szuperszámítógép az emberiség legveszélyesebb találmánya. Szinte alig van olyan háború, csata vagy ember okozta katasztrófa, amelyben ne vállalt volna alapvető szerepet egy ilyen masina. Az első valódi számítógép pont saját sikerének köszönheti pusztulását: Konrad Zuse a Henschel repülőgépgyárban számológépek segítségével próbált javítani a második világháborús bombák hatékonyságán. Igazi költői igazságszolgáltatásnak tekinthető, hogy a számolásban részt vevő fő eszköz, a Z3 éppen egy, a szövetségesek által végrehajtott légitámadásban semmisült meg. Na persze a Z3 még csak nagy jóindulattal volt szuperszámítógépnek nevezhető 5 Hz-es működési frekvenciájával.

A nagy gépek következő „projektje” igazi robbanás volt: közreműködtek ugyanis az első atombomba kifejlesztésében. Az Ameri-

CHIP-TÖRTÉNELEM SZUPER-SZÁMÍTÓGÉPEK

Atombomba, termonukleáris erőmű, fekete lyukak: a szuperszámítógépek segítenek nekünk a világ-mindenség titkainak feltárásában – és sok minden másban is.

kai Egyesült Államok összesen 2,5 milliárd dollárt költött a Manhattan Projekt néven elhíresült tervre, ahol először a munkában részt vevő tudósok feleségeit is be akarták vonni a rengeteg számítás elvégzésébe. A lehetetlennek tűnő feladatot végül inkább az IBM-től érkező, lyukkártyákkal működő gépre bízta, amelynek első feladata éppen a tudósfeleségek legyőzése volt: bizonyítani kellett, hogy ugyanolyan pontosan, gyorsan és hiba nélkül tud dolgozni.

Cray 1: a rendszerek versenye

Az ember és gép közötti verseny tehát az utóbbi javára dőlt el – ezután már az egyes szuperszámítógépeknek kellett megmérkőzniük egymással. Az első kérdés: ki a gyorsabb? Egy nagy teljesítményű központi processzor, vagy több kisebb CPU? Seymour Cray-nek sikerült erre gyakorlati választ adnia: a Cray 1 esetében egy 80 MHz-es CPU-t és több regisz-

tert használt, amelyeket a 8 MB-nyi RAM-ból töltött fel adatokkal. A számításokat a gép a feltöltött regisztereken egyszerre hajtotta végre, ami alaposan meggyorsította a párhuzamos adatfeldolgozást.

A szuperszámítógépek csak a 90-es évek vége felé törtek be a köztudatba: 1997-ben ugyanis az IBM 200 processzort használó Deep Blue nevű gépe sakkban legyőzte Garri Kaszparovot, az akkori világbajnokot. A Deep Blue másodpercenként 200 millió lépést tudott elemezni, miközben az emberi agy csak 50 lépést tudott előre ellenőrizni – ráadásul nem is másodpercenként, hanem egy menetben. A különbség óriási, pedig a Deep Blue nem is tartozott a leggyorsabb gépek közé: az 1997-es listán is csak a 259-edik helyet foglalta el. Ez a hathavonta frissített Top 500-as lista 1993 óta létezik, és mint nevéből is látszik, a világ 500 leggyorsabb számítógépét jegyzi.

A jelenlegi világcúcstartó a Cray-tól származik, a Jaguar nevet viseli, és 224 ezer processzormag dolgozik benne többek között olyan feladatokon, mint a fekete lyukak ütközésekor bekövetkező események szimulációja. Legnagyobb teljesítménye: 1 750 000 000 000 000 számítás másodpercenként.

A hatalmas sebesség ellenére azonban ezek a gépek még mindig butábbak nálunk – hiszen csak azt tudják elvégezni, amire a programozók betanítják őket, önálló felfedezésekre még nem képesek, ez egyelőre megmarad nekünk, embereknek.

Így sok projektnél fontos a folyamatos felügyelet. Például a Galaxy Zoo (www.galaxyzoo.org) esetében is, amelynek célja a látható galaxisok osztályozása (spirális, lencse, elliptikus stb.), amelynek során egy új osztályt is felfedeztek – egy olyat, ami felett a szuperszámítógépek valahogy elsiklottak. ☑

Keresés

Érti a Google, hogy mit keresek?

Vajon a Google a méretet, vagy a minőséget részesíti előnyben?

Mennyire véd a Google a levélszeméttől és a káros programoktól?

www.google.hu

Használhatóság

Hibátlanul jeleníti meg a Google a keresési találatokat?

Segít a Google a keresés pontosabbá tételében?

Hogy birkózik meg a Google a hibás beírásokkal?

www.google.hu/help/features.html

Adatvédelem

Kémkedik utánam a Google?

Miért kell ennyi adat a Google-nak?

Törődik a Google az adatok védelmével?

www.google.hu/privacy_faq.html

A nagy GOOGLE-TEST

Mindenki használja, de sokakat megijeszt az általa gyűjtött hatalmas anyagmennyiség. Vajon tényleg **szükség van a Google-ra** az internetes kereséshez, vagy vannak használható alternatívák?

Úgy érzi, hogy a Google kémkedik ön után? Nincs min csodálkozni: kevés olyan vállalat van még, ami ennyire odafigyelne arra, amit a weben csinálunk. Az óriáscég a kaliforniai Mountain View-ban mindent tud rólunk: hogy miket írunk leveleinkben, milyen filmeket szeretünk, merre lakunk és hogy néz ki a házuk – na és persze hogy mire vagyunk kíváncsiak az interneten. Ennek ellenére sem férhet kétség hozzá, hogy a Google a legnépszerűbb kereső, legalábbis a piaci részesedése alapján. Vajon jogosan? A CHIP most kipróbált több keresőmotort is (a Google mellett a két nagy versenytársat, a Yahoo!-t és a Binget vizsgáltuk meg) – mindegyiken több száz keresést végeztünk, többféle felhasználói profillal. Azért, hogy megtaláljuk a legjobb keresőt, elemeztük a találatokat, a találati lista használhatóságát, a keresés testreszabhatóságát – mindehhez pedig igénybe vettük a SirValUse Consulting szakértőinek segítségét is.

Az első keresés trükkös: a keresett kifejezés éppen a „keresés” – érdekes módon ezen a területen a tesztelt oldalak mindegyike gyanúsán szerény. A legkevésbé a www.google.hu az, ő ugyanis a ötödik találatként hozza csak saját magát, míg a Yahoo és a Bing az első lapon meg sem említi önmagát. Az előbbi a hetedik találatként a Google magyar oldalát adja vissza, míg az utóbbi csak a második oldalra sorolja be a legnagyobb versenytársat. Az első oldal nagy részét meglehetősen irreleváns találatok foglalják el, például fórumok keresői.

Vajon megbízhatunk-e ezek után a keresők találatáiban, hiszen még saját magukat sem képesek felajánlani, ha netes keresést akarunk végezni?

Keresés a neten: tűt a szénakazalban

Tény, hogy a „keresés” szóra végzett keresés csak egy a napi sok százmillióból, amit a Google-nak ki kell szolgálnia. Ennek a hatalmas mennyiségnek ráadásul ötöde új keresésnek tekinthető, azaz ilyen keresést ezelőtt még nem végzett senki. És ez még csak nem is az egyetlen feladat, amivel a motornak meg kell birkóznia – ott van még az a 20 milliárd internetoldal is, amit át kell fésülni a megfelelő információért. A felhasználó pedig

elvárja, hogy pontos találatot kapjon, hogy minél gyorsabban és lehetőleg az első, esetleg a második találati oldal eredményein belül meglegyen az a bizonyos tű. Óriási feladat.

Ennek a felhasználói érdeklődésnek a kielégítésével kapcsolatban állítja a Google azt, hogy céljuk „a leggyorsabb és legpontosabb keresési eredmények előállítására”. Ennek érdekében a keresőmotor körülbelül 200 jellemzőt analizál minden weboldal esetében, amelyeket aztán a gondosan titkolt Google-algoritmus alapján rangsorolnak. Egy adott oldal népszerűségére befolyással van a rá mutató oldalak száma, ezen oldalak saját népszerűsége és helyzetük a webhelyen belül, valamint annak is jelentősége van, hogy a keresett kifejezés a szövegben, a címben vagy a metaadatok között található. Mindennap egy-két esetben a Google ráadásul még változtat is a paramétereken, hogy optimalizálja a keresési algoritmus működését.

Ez elméletben azt jelenti, hogy a leginkább releváns információkat tartalmazó oldal a találati lista első helyén található – a gyakorlatban azonban ez ritkán van így, az első helyet ugyanis a népszerű nagy oldalak – például a Wikipedia – foglalják el. Ezek rengeteg információ található, de sokszor sokkal többet tudhatunk meg az eldugott kis webhelyeken.

Keresőoptimalizálás: mindent vagy semmit

Egy egész iparág köszönheti létét a Google listájának – az úgynevezett SEO-val (Search Engine Optimization, azaz keresőoptimalizálás) foglalkozó cégek feladata, hogy az általuk kezelt weboldalakat a

Google találati oldalainak minél előkelőbb helyére juttassák el. Ez nem egyszerűen a hírnév miatt érdekes, hanem komoly anyagi vonzata is lehet, hiszen sok oldal esetében a látogatók nagy hányada, sokszor több mint fele a Google segítségével érkezik.

Mivel pedig a felmérések szerint a látogatók az első találatra tízszer gyakrabban kattintanak rá, mint az ötödikre, és a találati lista harmadik oldalára már csak minden tizenharmadik ember látogat el, egy jó helyezéssel megsokszorozható a látogatószám, és vele a bevétel is. →

ÖSSZEZÉS

A Google a legjobb kereső: a találatok frissessége és főleg minősége egyértelműen jobb, mint a Yahoo vagy a Bing esetében, de a használhatóság területén is egy lépéssel a versenytársak előtt jár. Egyedül a folyamatos adatgyűjtés ront a kedvező összképen – aki ezt el akarja kerülni, annak vagy névtelenül kell böngésznie, vagy egy rosszabb motort kell választania.

A SEO módszerei között legális és kevésbé legális eljárások is megtalálhatók – az utóbbiak használatával pedig azt kockáztatjuk, hogy weboldalunkat a Google kizárja a találatok közül. Ez pedig komoly veszéllyel jár, hiszen például egy internetes áruház forgalma teljesen el is apadhat, ha soha nem bukkanak rá a vásárlók (akik egyébként maguk is kárt szenvednek, hiszen nem találkoznak a nekik készült speciális ajánlatokkal). Arról, hogy mely trükkök megengedettek, és melyek nem, a Google webmestereknek készült dokumentumaiból tájékozódhatunk. Akik ez alapján dolgoznak, nem kerülhetnek bajba, akik viszont rejtett szövegekkel, más oldalakról átmásolt részekkel vagy pénzért vásárolt linkekkel dolgoznak, retteghetnek a kereső haragjától.

Ha valaki lebukik ezek alkalmazásával, különböző mértékű büntetésekre számíthat, a legkomolyabb, hogy törlik az oldalt a Google indexéből. Amennyiben az oldal üzemeltetője korrigálja a hibákat, kérényezheti a felülvizsgálatot, ezt azonban csak alapos indokkal lehet, és az egész folyamat hónapokat vehet igénybe.

A Google az index minőségét megőrizendő rendkívül szigorú – a feltört és kártevővel fertőzött oldalaknak sincs kegyelem, ezek is kikerülnek a listából, bár néha előfordul, hogy mire ez megtörténik, ad-

digra már többen eljutnak ezekre a veszélyes helyekre. A Websense Security Labs szerint 2009-ben a keresési találatok körülbelül 13,7 százaléka mutatott ilyen oldalakra.

A feltört webhelyek üzemeltetői könnyebben visszakerülhetnek az indexbe, mint az illegális SEO-val próbálkozók – nekik csak bizonyítaniuk kell, hogy eltávolították a káros kódokat. Az illegális keresőmotor-átverés tiltása és üldözése azonban csak egyik része annak, amivel a Google a találatok minőségét biztosítja.

A cég számára ennél is fontosabb annak a megértése, hogy a felhasználó valójában mire is keres, amikor egy szót vagy kifejezést használ. Aki például a keresősorba azt írja, hogy Golf, kereshet az autómódellre, a sportra vagy a tengeri áramlatra is – a Google nem tudja, melyikről van szó, így valamennyire ki kell listázni a találatokat. Mivel a keresőóriás szeretné csökkenteni a téves találatok számát, a felhasználó eléréhető rengeteg plusz információ segítségével igyekszik növelni a pontosságot. A legnagyobb segítséget a keresőoldal országos szintű domainje jelenti (.hu, .de vagy éppen .com), ami rögtön megszabja, hogy mely nyelveken és mely földrajzi területről elérhető eredményeket sorolja előre az oldal. A 193 ország nagy részé-

ből, 181-ből saját domain alatt érhető el a Google, és ez a keresési algoritmust is befolyásolja.

Információ: a felhasználó ismerete

Egy másik kiegészítő információ, amely a keresett kifejezéssel együtt megérkezik a Google központjába, a felhasználó IP címe, ami lehetővé teszi pontos tartózkodási helyének meghatározását, és állandó IP címek esetében a korábbi keresések és linkek azonosítását. A nem állandó IP cím esetében ugyanezt szolgálják a sütik, az így szerzett adatokat pedig egy adatbázisfájl (lásd ► 54. oldali grafikánkat) tartalmazza. Túl nagy hatást azonban nem várunk ezektől a személyes adatoktól – mi összehasonlítottunk egy teljesen „szűz”, frissen telepített és anonimizáló proxy mögött tartózkodó gépről és egy régóta használt rendszerről indított keresést, és alapvetően ugyanazokat a találatokat kaptuk mindkét helyen (kivéve a lokalizált tartalmat). Nagyobb változásokra számíthatunk, ha belépünk Google-fiókunkba, és úgy keresünk – ekkor a motor jobban figyel arra, hogy milyen linkekre kattintunk általában, és a későbbi találati listákon előrébb helyezi őket.

A Google-nak szüksége van ezekre a felhasználóhoz köthető adatokra ahhoz, hogy optimalizálja a keresési eljárást, és egyre pontosabb, az adott felhasználó számára relevánsabb találatokat adhasson. Ez év májusában a cég komoly tesztek után változtatott például a keresőoldal kinézetén. Ez az új oldal már a találati oldalon is elérhetővé teszi a szűrést, és a kategóriák kiválasztását. Ennek köszönhetően a Google megőrizte elsőbbségét mint a legjobban kezelhető keresőmotor (lásd az ► 55. oldalon).

Az egyelőre magyarul nem elérhető Bing és Yahoo (hogy ezekből mikor készül el a lokalizált változat, még nem tudni) ebben a versenyszámban nem is rúg labdába, de ha a nyelvi korlátokat figyelmen kívül hagyjuk, akkor is a Google-é az elsőbbség a találatok minősége alapján. Egy terület van, ahol a Bing, úgy tűnik, komoly fenyegetést jelenthet a piacvezetőre nézve, ez pedig a kép- és videókeresés, amely a Microsoftnak határozottan jobban megy.

Felhasználói adatok: sűrű fillérből lesz a Google forintja

A Google keresőmonopóliuma tehát a találatok minőségét alapul véve megérdemeltnek mondható. Ugyanakkor a cég mérete és →

Teszt
Keresési minőség

Konkrét és aktuális
A Google gyorsan rábukkan az új információkra, bár igaz, hogy csak a nagyobb oldalakon. Egy konkrét adatra való rákeresés is nagyon pontos (például ha egy étteremre vagyunk kíváncsiak).

Szemantikus keresés
Komplex keresési feltételek vagy valódi kérdések sokszor értelmetlen találatokat adnak, de még így is jobban teljesít a Yahoo-nál és a Bingnél.

Weboldal-optimalizálás
Ha sokszor keresünk egy adott kifejezésre – például arra, hogy „ingyenes filmletöltés” – gyorsan észre fogjuk venni a folyamatos optimalizálás hatását. Ezek sokszor hasznosak, de nem minden esetben segítenek.

Védelem levélszemét és kártevők ellen
Dicséretes, hogy a levélszemétküldő és a kártevőkkel szennyezett oldalak csak rövid ideig maradnak meg a Google listájában, a keresőóriás gyorsan és határozottan kiszűri őket.

MITŐL VÁLTOZIK A TALÁLATI LISTA?

A Google találati listája nem állandó, hanem változik. Akik Google-fiókjukba belépve keresnek, és gyakran kattintanak egy találatra, láthatják, hogy ez egy idő után a lista elejére kerül.

Teszt
Használhatóság

Kezdőoldal felépítése

A fő hangsúly a keresésen van – és a le-tisztult, csak a keresősort tartalmazó oldalon nem is fogunk eltévedni. A részletes keresési linke kicsi, de könnyen megtalálható.

A találatok magyarázata

A keresési lista találatai egyértelműen megkülönböztethetők a hirdetésektől – a Google Mapsen végzett keresések esetében már nem ilyen jó a helyzet.

Hibás keresési feltételek

A Google jól kezeli a rossz helyesírást és az elgépelést, és megfelelő alternatívákat ajánl fel. Automatikus korrekciót nem mindig végez, de jól kijavítja, ha félre-ütöttünk egy-egy billentyűt.

A kiterjesztett keresés

A találati lista szűkítésére használható szűrő hatásos és jól működik, de elég bonyolult konfigurálható egy külön előhívható oldalon – ezek a beállítások egy sűrűben tárolódnak.

„A Google a professzionális keresők kedvence”

Tim Bosenick, a SirValUse Consulting vezetője

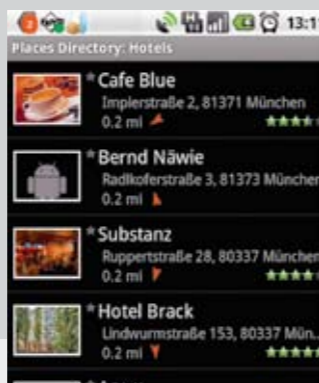
NYILATKOZAT
Az ördög a részletekben lakozik

A három megvizsgált kereső hasonlóan néz ki, különösen ami a találati lista struktúráját illeti, és mindegyikük nagyon jól működik. Így a rangsor felállításakor a speciális funkciókat kellett figyelembe vennünk. Fontos például a keresések finomhangolhatósága és a felhasználóknak nyújtott segítség – például az elgépelések kiszűrése vagy más keresési feltételek felajánlása. Ezen a területen a Google előrébb jár (már csak a magyar nyelvű kezelőfelület miatt is). Ugyanígy jobban használható a részletes keresési oldal, amely rengeteg plusz opciót ígér. Ezzel szemben a Yahoo-nál és a Bingnél kevesebb az opció a keresési találatok szűkítésére. Éppen ezért mind a felhasználóbarátság, mind a keresési találatok pontossága területén a Google az első.

Mobil keresés telefonnal

A felhasználók másképp keresnek a számítógépen, és másképp a mobilon. Az utóbbin általában olyan kérdéseket tesznek fel, mint hogy hol a legközelebbi patika vagy étterem – ezekre pedig a Local Search szolgáltatás tudja a legpontosabb találatokat adni. Ez működik a Google alapoldalán

is, de a kifejezetten mobilokra fejlesztett kliensek jobb eredményt adnak. **MÉG TÖBB FELHASZNÁLÓI ADAT**
Az árnyoldal: a mobilkereséssel már pontos, egy adott személyre vonatkozó adatokhoz jut a Google, hiszen mobilunk egyértel-

Helyi keresés A Placeszel a közeli érdekes pontok címe kereshető ki

műen azonosítható. Az AdMob nevű rendszer megvásárlásával a cég olyan forráshoz jutott, amivel ezen adatok alapján célzott hirdetések terjeszthet mobilokra – amelyek egyre többen vannak: egy felmérés szerint a mobilokról indított keresések száma 2007 óta 50 százalékkal nőtt.

Így javítható a találati pontosság

A keresősortól jobbra látható Speciális keresés linke kattintva a Google finombeállításait érhetjük el: megszabhatjuk, hogy csak egy adott fájlformátumban, egy adott nyelven vagy egy adott időszakban létrejött weboldalakon szeretnénk megtalálni az eredményt. Ezek az opciók egyébként a kere-

sési sorba közvetlenül is beírhatók: például a filetype:PDF xyz beírásával olyan PDF fájlokat kapunk, amelyek az XYZ kifejezést tartalmazzák. A cache:www.oldal.hu segítségével régi weboldalakat fésülhetünk át, amelyeket a weben már nem, de a Google szerverein még megtalálhatunk.

Még precízebb
A Speciális keresés segít a találati lista hatékony le-szűkítésében

kizárólagossága már önmagában veszélyt jelenthet. Sok kritikus szerint egy ekkora szervezet a felhasználói adatokat olyan módon képes összekötni, ami komoly hatalmat jelenthet. Ugyan a legtöbb szolgáltatása (így a keresés is) ingyenes, a vállalatnak mégis pénz kell valahogy keresni – mi pedig egy olyan valutával fizetünk, ami jóval stabilabb a forintnál: a saját adatainkkal.

A végtelennek tűnő körfolyamat során a Google azért gyűjti ezeket, hogy még inkább személyre szabott hirdetéseket mutathasson nekünk. Ilyen hirdetésekből származik bevételeinek 95 százaléka. A Google-nak azért (is) szüksége van erre a pénzre, hogy legyen miből fejleszteni, így javítani a keresési eredményeken és megőrizni a piaci pozícióit is – ennek segítségével pedig további információkat gyűjthessen be. A Google-féle hirdetések nemcsak azért működnek, mert személyre szabottak, hanem azért is, mert a megfelelő keresési találatok közé vannak beillesztve. De egyáltalán szabad a Google-nak ilyet csinálni? Egyes vélemények szerint nem: bizonyos országokban ugyanis tiltják a felhasználói adatok ilyen célú összekapcsolását, más helyeken pedig csak a jogvédők tiltakoznak. Tény, hogy az utóbbi időben a Google sokszor az adatvédelemmel kapcsolatos támadások célpontjává vált. El-

sőként a Google Earth fotorealisztikus szolgáltatásához, a Street View-hoz képeket készítő autótartókat állították le több európai országban (többek között hazánkban is), mert a cég nem tudta kellő megbízhatósággal igazolni, hogy a képeken látható személyek felismerhetetlenek maradnak, kicsivel később pedig a Buzz nevű, szerencsétlen módon levezényelt indítású szolgáltatás borzolta fel a kedélyeket azzal, hogy kéretlenül megosztotta a felhasználók címjegyzékét és más privát adatait. A legújabb, az eddigieknél súlyosabb adatvédelmi problémát a Street View képeit készítő autók nem dokumentált „szolgáltatása” okozta: kiderült, hogy ezek a városokat járva a jelszóval nem védett WiFi hálózatokból rengeteg adatot, köztük érzékeny, személyes adatokat is lementettek.

Adatszörny: ijesztgetés vagy taktika?

Jelenleg a legnagyobb ellenállás a német állam részéről tapasztalható a Google adatkezelési gyakorlatával szemben. Ugyanakkor a Google egyes volt alkalmazottai szerint a veszély kisebb annál, mint aminek látszik: a különféle forrásokból származó adatokat tartalmazó adatbázisok külön vannak tárolva, a hatalmas adatéhség pedig annak tudható be, hogy a legjobb keresési eredmények iránti igénynek.

Ezen találatok számára létfontosságú a felhasználók gépein tárolt süti, amelyet a böngésző helyez el a merevlemezen. Minden süti egy egyedi azonosítót tartalmaz, ami az IP címmel és a kereséssel együtt azonosíthatóvá teszi a felhasználót. Egy másik sütiben tárolódnak a keresőoldal beállításai. Ha a felhasználó újra belép a Google oldalára, a szerver kiolvassa a sütiben tárolt azonosítót, megkeresi az adatbázisban a hozzá tartozó adatokat, majd elküldi azokat a böngészőnek, hogy az előtte ülő ember már a megszokott, általa beállított oldalt láthassa. Természetesen a Google csak arra képes, hogy a böngészőt és a számítógépet azonosítsa, a felhasználó személyét nem tudja beazonosítani – hacsak nem lépett be a Google fiókjába.

Felhasználói adatok: törlés vagy anonimizálás?

Miközben a Google sütijét két évig érvényes (a Yahoo esetében ez 27 év!), az IP címet 9, a sütikben tárolt azonosítót pedig 18 hónapig tárolja a cég a szerverein. Ez után az idő után az adatokat a Google „anonimizálja”, azaz megszünteti az összekapcsolásukat, ám nem törli őket. Az EU adatbiztonsággal foglalkozó szervezetei élesen kri-

tizálják az efféle gyakorlatot, és azt javasolják, hogy legkésőbb hat hónappal a keresés után a teljes adathalmazt törölje a Google. Ezért is örülnek a Yahoo bejelentésének, hogy 2010 közepétől 90 napon belül törlik az IP címeket és a süti azonosítóit.

Egy érdekes alternatíva az Ixquick keresőmotor, ami egyáltalán nem használ egyéni azonosítókat, nem tárolja az IP címeket, és a keresett kifejezéseket is törli 48 órán belül. Úgy tűnik azonban, hogy a nagy anonimitásnak megvan a hátulütője: a szolgáltatás által adott találatok minősége igencsak elmarad a Google mögött.

A Google tudása rólunk tehát ijesztő, de egyelőre felesleges ezért aggódnunk – sokkal nagyobb veszélynek vagyunk kitéve az olyan közösségi oldalakon, mint amilyen a Facebook: itt sokkal szorosabb az adatok és a felhasználók összekapcsolása, ráadásul a megadott adatok is személyesebbek.

Az, hogy a Google segít-e nekünk szolgáltatásaival, vagy csak kémkedik utánunk, egyelőre hit kérdése marad. Ugyanakkor tény, hogy rengeteg alternatív keresőmotor áll rendelkezésünkre, de nincs mit tenni: ha a legjobb találatokra vágyunk, ma a Google az, aki ezeket biztosítani tudja.

Teszt
Adatvédelem

Az adatgyűjtés célja

A Google a begyűjtött adatokat és a felhasználói profilt összekapcsolja a keresési szokások elemzésének céljából. Ez hosszabb távon a találati lista és a célzott hirdetések pontosságát is növeli.

Adattárolás időtartama

Az IP címeket kilenc, a naplófájlokat tizennyolc hónapig tárolja a Google (lásd lenti ábránkat), a keresett kifejezést és a keresés idejét pedig még ennél is tovább őrzi.

Adattörlés módja

A tizennyolcadik hónap végén a Google nem törli az adatokat, hanem anonimizálja a süti azonosítóját – ez azonban bármikor visszaállítható, hasonlóan az IP címek listájához.

A felhasználó gépén tárolt süti

Nem a tárolt süti számával vagy érvényességével van a probléma, hanem az, hogy a sütihez kapcsolt információt nem lehet megismerni.

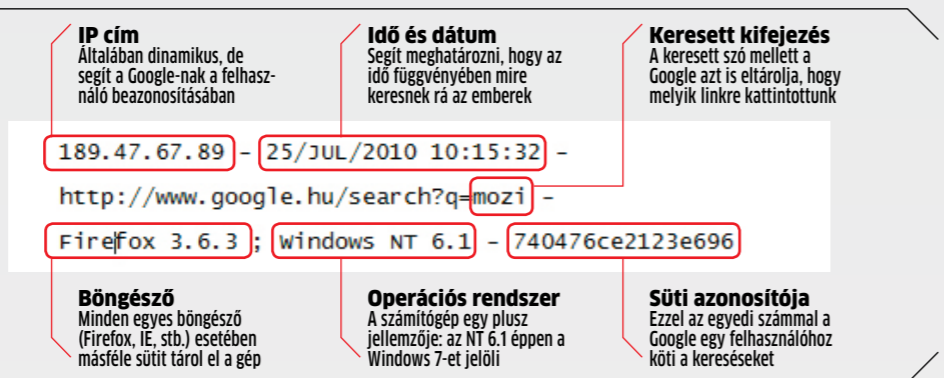
A Google és az adatvédelem

Bár a Google szeret az internet és az adatok védőszentjének szerepében tetszelegni, az utóbbi időben több, a felhasználók adatainak laza kezelésével kapcsolatos botrányba sikerült belekeverednie.

- 1. Street View I** Több európai országban is problémákat okozott a Google Earth Street View funkciójához tartozó képeket készítő autók működése. A cég az Egyesült Államokban minden probléma nélkül fotózhatott, de Európában szigorúbb a személyiségi jogok védelme, így több helyen is meg kellett küzdeni a helyi hatóságokkal, akik sokszor meg is tiltották a fotózást - például Görögországban vagy Németországban, de egy időre hazánkban is leálltak az autók. Olyan eset is előfordult, hogy a helyi lakosok kergették el a speciális kamerákkal felszerelt kocsikat.
- 2. Google Buzz** A Twittert és az e-mailt kombináló Buzzt a Google mint a közösségi kommunikáció jövőjét képzelte el - sajnos az indítása után kiderült, hogy az alapbeállítások szerint a felhasználók között automatikusan
- megosztásra került egymás ismerőseinek listája, ami ebben az esetben azt jelentette, hogy nyilvánosságra került az, hogy ki kivel levelezik a Gmail rendszerben. Ez pedig sokaknak komoly problémákat okozott, a legnagyobb nyilvánosságot az az eset kapta, amikor egy elvált, öt korábban zaklató volt férje elől bujkáló hölgyre és új barátjára bukkant így rá az exférj.
- 3. Street View II** Idén tavasszal derült ki, hogy a Google a Street View felvételek készítése közben a helyszínen fogható WiFi hálózatokat is felderítette - amelyik pedig nem volt jelszóval védve, arról több megabájtnyi adatot is elmentettek, amibe akár jelszavak és más érzékeny információk is belekerültek. Ennek köszönhetően több országban is komoly jogi problémái lehetnek a cégnek.

A GOOGLE EZT TÁROLJA A NAPLÓBAN

Minden egyes keresés mellé egy külön naplófajlt készít, ezeket pedig a szerverein adatbázisokban foglalja össze. Minden egyes süttivel azonosított felhasználóhoz egy ilyen adatbázis tartozik.

Így kerülhetjük el a Google-t

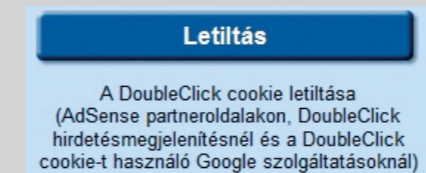
A személyre köthető adatok megadásának minimalizálásával eltűnhetünk a Google szeme elől, anélkül, hogy sokat rontanánk a keresés hatékonyságán.

SÜTIK

A böngésző beállítási lehetőségeinek segítségével töröljük ki a sütiiket. Az Internet Explorer esetében az *Eszközök/Internetbeállítások/Általános/Böngészési előzmények* alatt találjuk ezt a lehetőséget. A Firefoxnál nyissuk meg az *Eszközök/Beállítások/Adatvédelem* ablakot, majd a felső legördülő menüből válasszuk az *Egyéni beállításokat*.

HIRDETÉSEK

Ha a sütiiket meg szeretnénk tartani, de a hirdetésekre nem vagyunk kíváncsiak, akkor a Google oldalán nyissuk meg az *Adatvédelem* linket (apró betűkkel középen), majd kattintsunk a *Hirdetési programokra*. Itt nyomjuk meg a *Letiltás* gombot, ha azt szeretnénk, hogy a személyre szabott hirdetések ne jelenjenek meg - ha minden hirdetést ki akarunk kapcsolni, akkor viszont olyan kiegészítőre is szükségünk lesz, mint az Adblock Plus.

Letiltás A személyre szabott hirdetések kikapcsolására szolgáló gombot jól elrejtették

Áttekintés
A teszt eredménye

A legjobb találatok, a legjobb adatok és magyar kezelői felület – így tud a Google a legjobb lenni a versenyben, maga mögé utasítva a Yahoo-t és a Binget, amelyeknél még várnunk kell, amíg megtanulnak magyarul.

	1. HELY Google	2. HELY Yahoo	3. HELY Bing
Összpontszám	73,1	70,1	61,7
Értékelés	Közepes	Közepes	Közepes
Találati pontosság (50%)	81	61	61
Adatvédelem (40%)	59	81	60
Használhatóság (10%)	90	72	72
Találati pontosság (50%)			
Hírek	Nagyon aktuális	Aktuális	Régebbi
Termékek	Jó	Közepes	Jó
Helyi találatok	Kiváló	Jó	Kiváló
Aktuális infók (időjárás, menetrend stb.)	Kiváló	Jó	Gyenge
Problémák megoldása	Jó	Közepes	Jó
Képek/videók	Jó	Gyenge	Kiváló
Komplex keresések	Jó	Közepes	Jó
Félgépelés, helyesírás	Jó	Gyenge	Gyenge
Adatvédelem (40%)			
IP címek törlése ennyi idő után	9 hónap	90 nap*	6 hónap
Anonimizálás ennyi idő után	18 hónap	90 nap*	18 hónap
Süti száma (munkamenet/összes)	4 (0/4)	3 (1/2)	12 (4/8)
Süti érvényessége	2 év	27 év	2 év
Használhatóság (10%)			
Nyitóoldal	Jól átlátható	Bonyolult	Jól átlátható
Találati lista	Jól érthető	Jól érthető	Jól érthető
Extra funkciók	Nagyon sokféle	Sokféle	Közepes

■ Csúscategória (100-90,0) ■ Felső kategória (89,9-75,0)
■ Középkategória (74,9-45,0) ■ Nem ajánlott (44,9-0)
Értékelés pontszámokkal (max. 100)

MŰHOLDOK A föld körül keringve a GPS-szolgáltatás mellett a régiók közti kommunikációs forgalmat is biztosítják

FORGALOMIRÁNYÍTÁSI RENDSZER Az időjárásra és a forgalmi viszonyokra azonnal reagál

JELZŐLÁMPA Állapotait a kereszteződésben álló vagy oda érkező járművek számától függően változtatja - ez a műszerfalon is látható lesz

HÁLÓZATKÉPES AUTÓ A hálózati kapcsolatokkal rendelkező autó a jövő forgalmában a környező autókkal, bázisállomásokkal kommunikál, műholdas, UMTS, WLAN és WAVE kapcsolatokat felhasználva

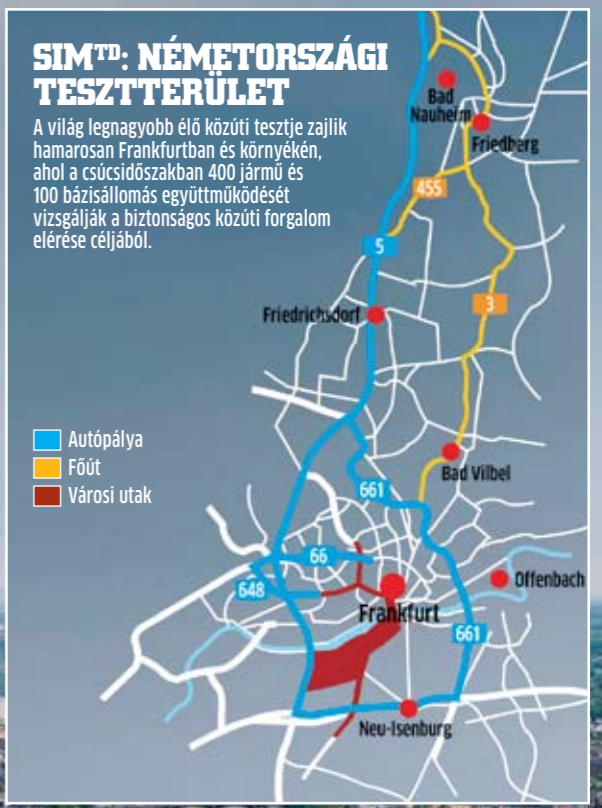
SZÁMÍTÓGÉP-KÖZPONTOK A számítógépek a forgalmi adatokat elemzik, az eredményeket az autókhoz továbbítják

MOBIL HÁLÓZAT A jelenlegi mobiltelefonos hálózaton forgalmi adatokat továbbíthatunk GSM és UMTS segítségével

KAPCSOLAT MÁS JÁRMŰVEKKEL Ha egy, a forgalmat érintő baleset következik be, vagy kialakul egy dugó, a járművek a WAVE kapcsolatot használva értesítik egymást, a mobil hálózaton keresztül pedig a központot. Így a mentőcsapatok kikerülnek a dugókat, és hamarabb odaérnek a helyszínre

Behálózott AUTÓK

Infokommunikációs forradalom zajlik, csak egy apró ugrás kell, hogy berobbanjon minden-napjainkba. A CHIP megmutatja a jövő autóit.

Tavaly a magyar utakon 817-en veszítették életüket, és 17 808-an sérültek meg – noha az elmúlt két évben a statisztikák csökkenő tendenciát mutatnak, ha ezeket a számokat más európai országok népességre vetített arányához mérjük, a helyzet siralmas. Kétségtelen, hogy a közlekedési morál nagymértékben befolyásolja ezeket az eredményeket, de be kell látnunk, hogy a balesetek közül arányaiban egyre kevesebb a halálos kimenetelű (elég, ha csak a 2007-es 5,9%-os arányhoz viszonyítunk), és ebben az autókba szerelt aktív és passzív biztonsági berendezések is hozzájárulnak.

De nézzünk egy kicsit a jövőbe: az autók állandó vezeték nélküli hálózati kapcsolatban lesznek a környező autókcal (Car2Car), illetve az e célra szolgáló bázisállomásokkal (Car2Infrastructure). Az autókba épített számítógépek kapcsán valószínű, hogy először inkább a CarPC-k ugranak be, meg a hozzájuk kapcsolódó kényelmi és szórakoztató szolgáltatások, de tény, hogy ezeknek a hálózatoknak a használata érezhetően hatással lesz a közúti biztonságra, elsősorban a balesetek elkerülésének segítségével. A környezetre is jó hatással lesz, hiszen a forgalmi szituációk, dugók is jobban megérthetők segítségével, ennek megfelelően kisebb valószínűséggel vagy egyáltalán nem lesz torlódás az uta-

kon. Az egymáshoz kapcsolt járművek a balesetről értesíteni is tudják egymást, és a mentőket is, így ha megtörténik a baj, a sérültek hamarabb részesülhetnek megfelelő ellátásban.

Ezek a szolgáltatások csak akkor fognak működni, ha a hozzájuk szükséges infrastruktúrát mihamarabb kiépítik, kifejlesztik és használják. Nem titok, hogy az ehhez hasonló mintaprojektek megvalósítása Németországban megy a legkönnyebben, hiszen minden lehetőség adott, az autógyártóktól kezdve a legutolsó állami tisztviselőig mindenki pozitívan áll az ügyhöz. Hasonló fejlesztési lehetőségekkel hazánkban egyelőre nem nagyon fogunk találkozni, de az így kifejlesztett technológiák autókban való használatának köszönhetően igen hamar megjelennek majd hazánkban is. Hiszen nem valószínű, hogy itt hon egy japán vagy amerikai (IntelliDrive) rendszert fognak bevezetni, különös tekintettel a hazai járműpark összetételére. Sokkal valószínűbb, hogy az itt kifejlesztett rendszert megfelelő szinten kompatibilissé teszik a távol-keleti és tengerentúli országok rendszerével.

Az autós multimédia-rendszerek, a kommunikációs lehetőségek, a kis fogyasztású számítógépek mára már mind adottak, ezért a fejlesztések nagyobb része már nem is itt folyik. A különféle fejlesztéseket, projekteket összefogó óriásprojekt neve – amely a német mérnök-

ök fantáziáját dicséri – a Sichere Intelligente Mobilität Testfeld Deutschland (simTD), aminek jelentése „biztonságos és intelligens mobilitási tesztterület Németországban”. De mit is jelent ez tulajdonképpen?

A kutatók arra keresnek megoldást, hogy melyek a legmegfelelőbb infrastruktúrák és protokollok azon információk feldolgozására és továbbítására, amelyeket a járművek közlekedésük során előállítanak. Az is kérdés, hogy milyen tényezők számítanak egy forgalom irányításánál, az adatokat elemezve pedig hogyan lehet a legbiztonságosabb és leggyorsabb közlekedést megteremteni. Ehhez pedig nemcsak számítógépes szimulációkat, hanem valódi úthálózatot, kommunikációs rendszereket, és persze autókat használnak.

simTD: tesztlabor az úton

Az első valós forgalmat használó tesztterület helyszíne Frankfurt és környéke, ahol három különböző mintájú forgalmat elemezhetnek a mérnökök: a nagy sebességű közlekedéshez autópályák és lehajtók, a környező városokba és falukba irányuló főutak, valamint sűrű belvárosi forgalom (lásd képünket) mutatja meg, mennyire működőképesek a projektben feltett elképzelések.

SPAM-mentesítés

Amikor kérértlen reklámlevelek vagy netes támadások ellen próbáltak védekezni, a biztonsági programok fejlesztői eddig egy lépéssel a bűnözők mögött kullogtak, hiszen csak reagálni tudtak a támadásokra. A legújabb biztonsági programok azonban a **játékelmélet** alapjait felhasználva megfordítják a helyzetet, és a biztonsági szakembereket hozzák lépéselőnybe.

Spamszűrők védik a számítógépes rendszereket a kérértlen – ám annál idegesítőbb – reklámlevelek végelethatalatlan áradata és a szintén egyre csak szaporodó adathalász levelek ellen; különleges szoftverek hivatottak észlelni a szerverek elleni támadásokat, vagy éppen szétválasztani a bűnözők által indított hamis hitelkártya-tranzakciókat a valóságosaktól.

A biztonsági programok fejlesztése különösen kemény kihívást jelent a szoftvermérnököknek, mivel az ellentábor egyaránt foglalkoztat hitelkártyacsalókat és a védelmi mechanizmusok és az elektronika kijátszására szakosodott fejlesztőket. A csaló honlapok által foglalkoztatott programozók elsősorban félautomata eszközöket készítenek azok számára, akik a kérértlen leveleket kiküldik, valamint automata bothálózáti programokat, amelyek a hálózatokat támadják. Kártékony programjaikat azonban folyamatosan fejlesztik, tökéletesítik ezzel a lehető legjobban megnehezítve a biztonsági szakemberek számára, hogy felismerjék a kérértlen reklámleveleket, a szolgáltatásmegtagadásos támadásokat (denial-of-service attack), vagy éppen a hamis hitelkártya-tranzakciókat, és megkülönböztethessék ezeket a normális webforgalomtól.

Eddig a spammercsoportok határozták meg a cselekmények ritmusát, ők kezdeményezték: kifejlesztettek egy újabb trükköt a kérértlen reklámlevelek terjesztésére, a biztonsági programok fejlesztői pedig csak azután tudtak érdemben reagálni az új trükkökre, hogy azt egyáltalán felfedezték, és arra is volt idejük, hogy komolyabban megismerték. Sajnálatosan jó példa erre a képalapú kérértlen reklámlevél, mely elterjedésére a szűrők fejlesztőinek körében csak mint „a 2006-os nagy kép-spam háborúra” szoktak visszaemlékezni. A spamszűrők addig három módszerrel szűrték a leveleket: szöveg-alapú elbírálással, ismert spamküldők IP címének feketelistája alapján és ismert spamüzenetek feketelistája alapján. A képalapú kérértlen reklám azonban ezekre a módszerekre immunis volt.

A szöveg-alapú filter minden levelet megvizsgál, ami csak beérkezik, és minden abban szereplő szónak megállapítja az úgynevezett „spam-pontszámát”. Az egyes szavak értéke annál magasabb, minél több más módon kérértlennek minősített üzenet tartalmazza az adott szót. Ha pedig az üzenet szavainak összértéke magasabb, mint a szűrőben beállított határérték, az üzenet kérértlen reklámnak minősül.

Az IP címek feketelistája olyan ismert szervereket tartalmaz, amelyek nem használnak azonosítást a levélküldéshez, mivel az ilyen nyilvános szervereket előszeretettel használják kérértlen reklámlevelek küldésére. De tartalmazhat akár egész IP-tartományokat, melyekről az internet-szolgáltatók a DSL kapcsolatú ügyfeleknek szokták kiosztani a címeket. Az ismert spamszövegek feketelistája pedig egyszerű, de felettebb hatásos szűrését jelenti a már ismert üzeneteknek. Ez a feketelista folyamatosan bővül a mézesbödönöknek (Honeypots) köszönhetően; ezek különleges e-mail címek, amelyeket csakis spamek fogadására és elfogására hoztak létre.

A kérértlen levélküldő programok fejlesztőinek sikerült ledolgozni a hármasszűrés jelentette hátrányt különféle technológiai újításokkal. Ebben legnagyobb szerepet a bothálózatok játszották. Nagyszámú, vírussal megfertőzött számítógép adja ki ezeket a hálózatokat. A botnetek vezérlője pedig távolról irányíthatja a zombivá tett gépeket. Parancsára a hálózat minden tagja betölt egy mintát, amely megadja a kampány üzeneteinek felépítését. Ezek után minden zombiszámítógép generál ebből egy üzenetet, és elküldi azt néhány helyre.

Így tudják a kérértlen levélküldők kikerülni a három klasszikus védelmi módszert: az egyéni generált üzenetek között jóformán nincsen két egyforma, így az ismert spamüzenetek feketelistája hatástalan ellenük. Az ismert IP címek feketelistája sem ér semmit, mivel minden számítógép csak néhány levelet küld el. A szöveg-elemzéses szűrőket pedig „jó szó támadással” kerülik meg: a pontszám csökkentése érdekében számos véletlenszerűen választott, de normális →

$$J_r(a) = \begin{bmatrix} \tau \nabla_{a_{+1} a_{+1}}^2 \theta_{+1}(a) \\ (1-\tau) \nabla_{a_{-1} a_{-1}}^2 \theta_{-1}(a) \\ \tau \nabla_{a_{+1} a_{-1}}^2 \theta_{+1}(a) \\ (1-\tau) \nabla_{a_{-1} a_{+1}}^2 \theta_{-1}(a) \end{bmatrix}$$

$$\theta_{+1}(a_{+1}, a_{-1}) = \sum_{i=1}^n l_{+1}(h_{a_{+1}}(\phi_{a_{-1}}(x)_i), y_i) + \Omega_{a_{+1}}$$

$$\theta_{-1}(a_{-1}, a_{+1}) = \sum_{i=1}^n l_{-1}(h_{a_{-1}}(\phi_{a_{+1}}(x)_i), y_i) + \Omega_{a_{-1}}$$

$$\theta_{-1}(a_{-1}^*, a_{+1}^*) = \min_{a_{-1} \in A_{-1}} \theta_{-1}(a_{-1}, a_{+1}^*)$$

$$\theta_{-1}(a_{-1}, a_{+1}) = \sum_{i=1}^n l_{-1}(h_{a_{-1}}(\phi_{a_{+1}}(x)_i), y_i) + \Omega_{a_{-1}}$$

$$(\lambda_{+1} + \lambda_{-1}) \lambda_{-1} - 2b + 2 \sqrt{b^2 - \lambda} + \lambda_{-1} b \leq \tau < 1$$

$$(\lambda_{+1} + \lambda_{-1})^2 - 4b$$

A védelmi formula A jobb spamszűréshez a komolyabb matematikán át vezet az út

levelekbe illő szót vagy mondatrészt szűr be az automatika az üzenetbe. A különösen problémás szavakat pedig betűcserékkel, karakterhasonlóságokkal (pl. „V1@gra”) vagy központozással (pl. „en.lar.gem.ent”) kerülik ki. Ennél sokkal hatékonyabb a képspam, ami könnyedén és 100%-ban semlegesíti a szöveges szűrőket. A Reactor Mailer automatikusan átalakítja a szöveges üzenetet képpé, amin még véletlenszerű változtatásokat is végrehajt eközben.

Ilyen helyzetben a biztonsági programok fejlesztőin már csak a – Neumann János által megalapított – játékelmélet segíthet. A játékelmélet matematikai modelleket állít fel több személyt egyaránt érintő optimalizációs problémákra. Esetünkben a játékosok a kéréslen levelek küldői és a levelezőrendszerek fenntartói. Mindkettőjüknek megvan a maga célja, ami kifejezhető egy optimális kritériumban. A levelezőrendszerek fenntartói a lehető legtöbb kéréslen levelet szeretnék kiszűrni anélkül, hogy tisztességes levelek is fennakadnának a szűrésen. A kéréslen levelek küldői pedig a profitjukat szeretnék maximalizálni azzal, hogy a spam eljut a felhasználóhoz, és azok beírják adataikat az adathalász oldalakra. Az egyetlen problémát az optimalizálás bonyolultsága jelenti ebben a nem együttműködő játszmában. Mert a két játékos végcéljai ugyan nem teljesen ellentétesek (amely zéró összegű játszmához vezetne), mégis az azok eléréséhez szükséges célok már feloldhatatlan ellentétben állnak egymással.

Egy játék során mindkét fél több stratégia közül válogathat, ahogy több eszközt is igénybe vehetnek, ez a játékosok akciótere. A szolgáltatók például megállapíthatják és változtathatják a szavak

pontértékét a szöveges szűréshez, a levelek küldői viszont variálhatják a mintát, ami alapján a spamüzenetek készülnek. De akár az üzenet tartalmát és stílusát is megváltoztathatják, ezzel esetleg kicsit rontva az üzenet hatékonyságán, de biztosabban célba juttatva azt. Ennek a játéknak az akciótere azonban – szemben például a sakkéval – végtelen. A szolgáltatók bármilyen spamértéket hozzárendelhet-

A játékelmélet akár meg is jósolhatja az új spammódszert

nek bármely létező szóhoz, a levélküldők pedig állandóan újabb és újabb stílusokat fedezhetnek fel. Ráadásul mindkét fél tisztában van azzal, hogy mind neki, mind ellenfelének végtelen lehetőségek állnak rendelkezésére. A játékelméleti modellek azonban nem tudják megjósolni, ha valaki egyszerűen kilép ebből a térből.

A szolgáltatók és a levélküldők egyaránt ismerik a múltban elküldött kéréslen reklámokat és az ezekre vonatkozó szűrői eredményeket, és ezeket az adatokat is figyelembe veszik a döntési folyamat során. A játékelméleti modell szerint most egyszerre kéne döntést

hozniuk, a másik fél döntésének ismerete nélkül és elkötelezni magukat egy újabb szűrő vagy újabb levélminta mellett. Ebben különbözik a játékelmélet a hagyományos megközelítéstől, ahol a felek egymás lépéseire várnak reakcióval.

Létezik olyan stratégia erre a játékra, amelynek az eredménye optimális mindkét fél számára? Az, hogy a spamszűrő mennyire jól felel meg a szolgáltatók kitzte céloknak, attól függ, milyen új stratégiát választanak a levélküldők. Vagyis azon, hogy mennyire változtatják meg a levélmintát az előzőekhez képest. Másrésztől az, hogy a levélküldők elérik-e azt a bevételt, amit a spamradattól várnak, azon múlik, milyen értékeket rendel hozzá a szűrő a levélben lévő elemekhez. A felek nem tudhatják előre a másik döntését, legfeljebb abból indulhatnak ki, amire az akcióter lehetőséget ad. Azaz az optimális megoldás keresése mindkét játékost a kissé Macskafogó-szerű végtelen ciklusba taszítja: „De ha tudja, hogy mi tudjuk, hogy ő tudja...”

Erre a dilemmára John Nash matematikus talált zseniális megoldást 1950-ben, amiért 1994-ben a közgazdasági Nobel-díjat is megkapta (Harsányi Jánossal és Reinhard Seltennel megosztva). Ha mindkét játékos ésszerűen viselkedik, mindkettő olyan megoldásért fog küzdeni, ami a személyes hasznát maximalizálja. Ha pedig mindkét játékos arra tényre alapoz, hogy a másik ésszerűen fog viselkedni, akkor létrejön a tiszta Nash-egyensúly lehetősége, ami az optimális stratégia mindkét félnek, míg az ettől való egyoldalú eltérés az egyik fél hasznának jelentős csökkenésével jár.

Azonban nem minden játéknak van tiszta Nash-egyensúlya. Ennek léte függ a játékosok lehetséges cselekedeteitől és azoknak egyéb kiegészítő funkcióitól. A levél-ellenőrzési játék és más hasonló ellenőrzési játékok alapján, amelyek az IT különféle területeinek biztonságát modellezik, egy potsdami kutatócsoport képes volt bebizonyítani, hogy létrejöhet a tiszta Nash-egyensúly, ha a szűrők és a támadó haszná megfelel bizonyos matematikai jellemzőknek.

A tiszta Nash-egyensúly jelenti a megoldást a korábban említett végtelen ciklusra. Ugyan már a létének bizonyítéka is hasznos, de hogy az egyensúlyt létre is lehessen hozni, ahhoz előbb ki kell azt számolni. Ehhez a kutatók a játékot átalakították egy zérushely-problémává egy matematikai trükk segítségével.

Minden egyes újabb stratégiai lépésnél meg lehet állapítani azt a további hasznat, amit a játékosok elérhetnek azzal, hogy eltérnek az eredeti stratégiájuktól. Ennek a lépésenként optimalizált folyamatnak a zérushelye az úgynevezett gradiens módszerrel állapítható meg. Ez a megoldás, a Nash-egyensúlyban már egyik játékos sem tud további előnyt elérni a stratégiája változtatásával.

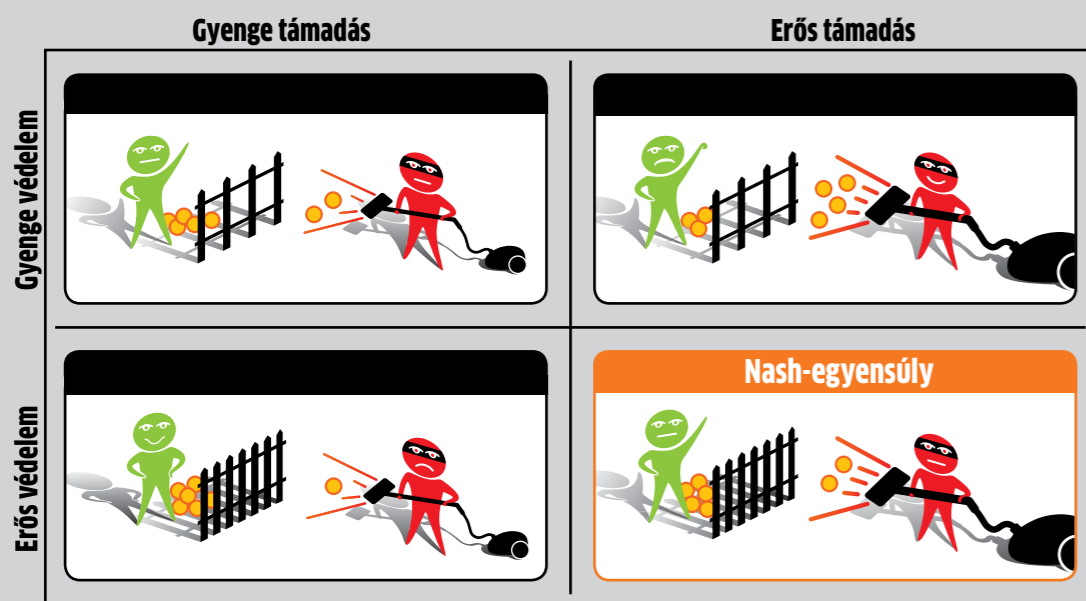
Hogyan valósul ez meg a gyakorlatban? Ahelyett, hogy a spamszámokat igazítanánk újra és újra a kéréslen reklámlevelek fejlődéséhez, ahogy eddig tettük, az új Nash-szűrő a gradiens módszerrel használja fel, hogy megállapítsa a levél-ellenőrzési játék Nash-egyensúlyát. Ha a normál szűrőt és a Nash-szűrőt egyaránt ugyanazokkal a gyakorló adatokkal láttuk el, és egyszerre használtuk, jól láthatóvá vált, hogy mindkettő nagyjából ugyanúgy dolgozott (ahogy a jobb oldali grafikonokon is látható). Azonban a kéréslen reklámlevelek száma, amiket a hagyományos szűrő nem volt képes megfogni, elkezdett nőni az idő múlásával, a kezdettől számított 30-90 nappal pedig már az eredeti érték többszöröse lett. A spamküldők ugyanis előnybe kerültek a szűrővel szemben az újabb trükkök alkalmazásával és a minta változtatásával. A Nash-szűrő azonban hosszabb ideig megőrizte a hatékonyságát, és e-mail fiókunk nyugalalmát. Ez a szűrő ugyanis a már ismert stílusok lehetséges variációit is elkezdte figyelni, és azonnal spamként értékelte azokat. A Nash-szűrőt így sokkal később kellett csak újabb gyakorló adatokkal frissíteni.

Mit jelent a Nash-egyensúly?

A „játék” a kéréslen reklámlevelek küldői és a levelezőrendszerek fenntartói (és végső soron a felhasználó) között összehasonlítható a tolvaj és kiszemelt áldozata közöttivel. Ha mindkettő más módszert használnak támadásra vagy védelemre, az eredmény egy fegyverkezési verseny lesz a játékelmélet szempontjából – és a valóságban is. A támadó választhatja azt az utat, hogy csak gyenge védelem esetén tesz szert zsákmányra,

vagy kifejleszt egy olyan támadást, ami a legjobb létező védelem adta előnyt is képes kiegyenlíteni. A Nash-egyensúlyban a kiszemelt áldozat felkészül rá, hogy a tolvaj lehető legerősebb támadása ellen is megvédhesse magát. Ha bármelyik játékos eltér ettől, a haszna csökken. A való világban ez általában hosszabb folyamat: a reklámlevelek küldői javítanak a technikájukon, amire a szolgáltatók reagálnak, és szintén változtatnak a

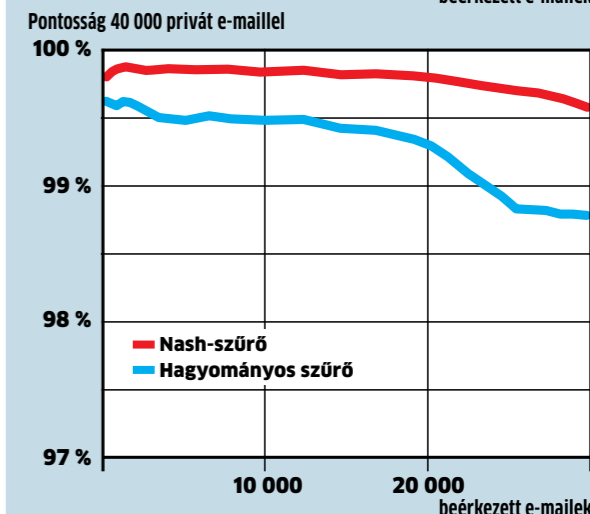
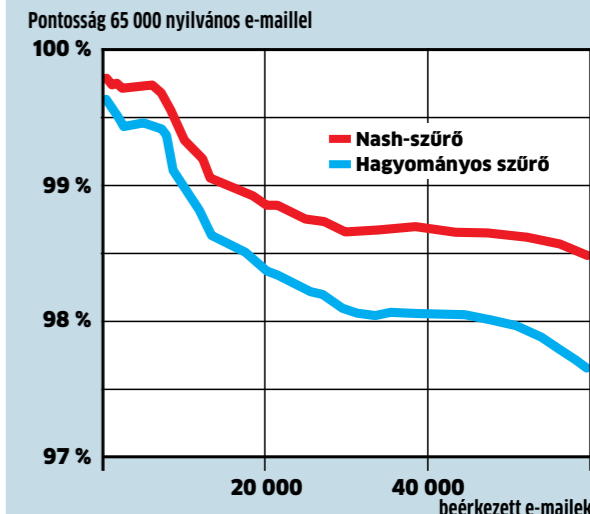
módszereiken. Másrésztől a játékelméletben mindketten meg kell hogy hozzák a döntést a váltásra. Ez az új Nash-filter előnye: eltűnteti a reakcióidőt, amire a szolgáltatóknak szükségük lenne, és egyből bevezeti a megfelelő változtatásokat, a spamküldők következő lépése ellen is. Ezzel rögtön el is érhető a Nash-egyensúly. Persze a Nash-szűrő sem ad tökéletes védelmet a kéréslen reklámok ellen, de jobb, mint az eddigiek.

Fegyverkezési verseny
A Nash-egyensúlyban a védő a lehető legtökéletesebb támadás ellen vérteti fel magát, míg a támadó az elérhető legjobb védelemre készül fel. Ha bármelyikük eltér ettől a stratégiától, kevesebb pénzre tehet csak szert, vagy többet veszthet, mint egyensúlyi esetben.

Erre képes az új Nash-filter

A potsdami kutatócsoport letesztelte, hogy az újonnan kifejlesztett Nash-szűrő milyen pontossággal képes felismerni a kéréslen reklámleveleket – a klasszikus szűrővel összehasonlítva. Ehhez először mindkét szűrőt betanították 6000 spammal, majd átfuttattak rajtuk 65 000 nyilvános és 40 000 privát elektronikus levelet. A felismerési arány csökkent az idővel, ahogy a spamküldők változtattak a mintákon, de a Nash-szűrő részben ezeket is eltávolította. Ezenfelül végig jobb eredménnyel működött, mint a hagyományos szűrő, ráadásul újratanítására is csak ritkábban van szükség.

A kezdeti teszteredmények tehát kedvezőek lettek, és természetesen ez a project – főként a kezdeti sikereknek köszönhetően – nem marad meg a laborkísérletek talaján.

A következő lépés a kutatók részéről a matematikai optimalizációs eljárás hatékonyságának javítása lesz, hogy a Nash-szűrő még pontosabban dolgozzon, és a lehető leghosszabb ideig őrizze meg kiváló felderítési teljesítményét anélkül, hogy újabb gyakorlásra vagy frissítésre lenne szüksége. Az elért eredmények azonban már így is jelentősek, a Nash-filter sokkal pontosabban képes beazonosítani a kéréslen reklámleveleket és szolgáltatásmegtagadás alapú támadásokat, mint a hagyományos szűrők, így bevezetésével végre egy lépéssel a spamküldők és feketekalapos hackerek előtt járhatunk majd.

MOBILTELEFON VAGY NAVIGÁCIÓ?

Mit vegyünk - **mobilt vagy PNA-t?** A CHIP kipróbálta, mire képesek az okostelefonok, és hogy megállják-e helyüket a PNA-kkal szemben.

Ritka használathoz

Egyszerű kezelhetőség és az alapvető funkciók megléte a legfontosabb ehhez a felhasználáshoz - de az ár is lényeges szempont.

PNA-AJÁNLATUNK:
Garmin nüvi 1200T

MŰSZAKI ADATOK

INFO: www.garmin.hu
KIJELZŐ: 320x240 pixel, 3,5"
TÉRKÉP: Közép-Kelet-Európa
MÉRETEK: 93x75x16 mm
TÖMEG: 133 gramm
ÜZEMIDŐ: 3:17 óra
ÉRTÉKELÉS: jó
ÁR/ÉRTÉK: kiváló

TÁJÉKOZTATÓ ÁR: 29 900 Ft (akciós)

EXTRÁK: ecoRoute, fedélzeti számítógép, saját érdekes pontok felvétele, opcionális közösségi közlekedési térkép, TMC vevő, világóra, fényképezőgép és fényképes navigáció
ÖSSZEFOGLALÁS: A nüvi 1200T könnyebben kezelhető, mint egy mobiltelefon, ráadásul kicsomagolása után azonnal használható, és minden alapvető funkcióval rendelkezik.

MOBILAJÁNLATUNK:
Nokia E52 & Ovi Maps

MŰSZAKI ADATOK:

INFO: www.nokia.hu
KIJELZŐ: 320x240, 2,4"
TÉRKÉP: 74 ország világszinten
MÉRETEK: 116x49x11 mm
TÖMEG: 98 gramm
ÜZEMIDŐ: 5:03 óra
ÉRTÉKELÉS: jó
ÁR/ÉRTÉK: jó

TÁJÉKOZTATÓ ÁR: 63 000 Ft (autós tartóval)

EXTRÁK: adatkabel, microSD kártyás bővítés, 3,2 Mpixeles fényképezőgép LED-es segédfényvel, kamera (VGA felbontás), MP3-lejátszó, FM rádió, internet és e-mail
ÖSSZEFOGLALÁS: A kis, nem érintés-érzékeny kijelző nem teszi igazán könnyen kezelhetővé a Nokia E52-t, ám az ingyenes Ovi Maps egy valóban kiváló navigációs program.

PNA-AJÁNLATUNK:
Garmin nüvi 3790T

MŰSZAKI ADATOK:

INFO: www.garmin.hu
KIJELZŐ: 800x480 pixel, 4,3"
TÉRKÉP: Európa
MÉRETEK: 122x75x9 mm
TÖMEG: 113,4 gramm
ÜZEMIDŐ: 3:24 óra
ÉRTÉKELÉS: kiváló
ÁR/ÉRTÉK: közepes

TÁJÉKOZTATÓ ÁR: 119 900 Ft

EXTRÁK: nuRoutes „öntanuló” navigáció, trafficTrends automatikus forgalomlelemzés, fotorealisztikus forgalmicsomópont-kijelzés, parkolóhely automatikus megjegyzése
ÖSSZEFOGLALÁS: A nüvi 3790T egy igazi csúcsmínőségű PNA, szupervékony kivitelben, gyönyörű kijelzővel és rengeteg extra szolgáltatással (többek között TMC vevővel is).

MOBILAJÁNLATUNK:
Apple iPhone 3GS és iGO My Way

MŰSZAKI ADATOK:

INFO: www.apple.hu
KIJELZŐ: 320x480, 3,5"
TÉRKÉP: Európa (de más országok is megvásárolhatók)
MÉRETEK: 112x62x12 mm
TÖMEG: 136 gramm
ÜZEMIDŐ: 4:04 óra
ÉRTÉKELÉS: jó
ÁR/ÉRTÉK: közepes

TÁJÉKOZTATÓ ÁR: 185 000 Ft (16 GB-os)

EXTRÁK: bölcso, külső GPS antenna és kihangosító a TomTom által készített autós tartóban található, ami körülbelül 25 ezer forint extra kiadást jelent még
ÖSSZEFOGLALÁS: Az iPhone kijelzőjén az iGO My Way pontosan úgy néz ki, mint egy dedikált PNA-n - és pontosan ugyanazokat a kiváló funkciókat is nyújtja, igaz, drágábban.

Összegzés: mobil GPS-vevővel a jó választás

Egy jó mobiltelefon, mint például az X6, az ingyenes, mégis sokat tudó Ovi Mapsszel kombinálva sokszor feleslegessé teszi egy dedikált PNA használatát. A kezdők és azok, akik csak ritkán használnak navigációs eszközöket, elsősorban az egyszerű kezelhetőséget és az alapvető funkciók meglétét találhatják hasznosnak, míg a sokat utazók a drága csúcsmodellek extra szolgáltatásai alapján választhatnak. A szabadságukat töltők számára fontos, hogy a készülék ne igényeljen folyamatos adatkapcsolatot, tehát figyeljenek oda arra, hogy minden térkép és adatbázis előre legyen töltve a PNA vagy mobil memóriájába. A GPS-szel rendelkező mobilok hasznosak egy városi séta alkalmával - nemcsak könnyebben kézben tarthatóak, de üzemidejük is hosszabb, ráadásul megkímélnének bennünket egy plusz eszköz cipelésétől. Az autók gyári eszközei sokszor labdába sem rúghatnak az utólag megvásárolható modellek tudása mellett.

Elesedik a verseny a navigációs eszközök között, de a legveszélyesebb ellenfél a pályán kívülről érkezett: az okostelefonok legújabb generációja már saját GPS vevővel és navigációs szoftverrel is rendelkezik, amivel válthatja az autók szelvédjére tapasztott PNA-kat. Ezért aztán egyre több felhasználó bizza rá magát mobiljára, és használja azt utazás, vezetés közben, hiszen mobilra mindenkinek szüksége van, a PNA elhagyásával pedig pénzt spórolhatunk, ráadásul egy plusz eszközt sem kell magunkkal cipelnünk. A navigációs eszközök gyártói ennek láttán pedig folyamatosan csökkentik árakat, egyre újabb és újabb szolgáltatásokat zsúfolnak bele termékeikbe, hogy mégis visszanyerjék a vásárlók szívét.

Cikkünkben most alaposan megvizsgáljuk ezt a két nagy csoportot, bemutatjuk mindkettő előnyeit és hátrányait, és persze tanácsot adunk arra is, hogy felhasználástól függően melyik a legjobb megoldás.

Természetesen valamennyi bemutatandó szerkezet képes ellátni a navigációs feladatokat, de áruk, tudásszintjük és kezelhetőségük nagymértékben különbözik egymástól. A klasszikus „navik” előnyben vannak kezelési komfortban, hiszen kezelői felületük a navigáció használatára lett optimalizálva. Érintőképernyőjük még napfényben is jól látható, ráadásul nagyobb is egy átlagos mobiltelefonénál.

Miközben egy navigációs eszközt bekapcsolása után azonnal használhatunk, a telefonok esetében legtöbbször még be kell szerezni a megfelelő navigációs programot, esetleg gondoskodni térképekről, elvégezni az alapvető beállításokat. A mobilok kisebb kijelzője miatt ezek kezelése is nehezebb, bár tény, hogy a kis méret a gyalogos felhasználás során előnyként jelentkezik. Szin-

tén a telefonok végeznek elől az üzemidő tekintetében: ezekkel 4-5 órát tudunk egy feltöltéssel járkalni, míg a dedikált eszközök nagy része 2-3 órán belül már lemerül, ha nem jut elektromos áramhoz.

Csak a navigációhoz kapcsolódó szolgáltatásokat figyelembe véve a mobilok nem állnak rosszul. A Nokia legtöbb új telefonján ingyenesen elérhető Ovi Maps például mindent tud, amit a nagyobb, ráadásul az egész világot lefedő térképpel rendelkezik. A Google Maps Navigation sem egy rossz szoftver, ám folyamatos internetkapcsolatot igényel, ráadásul hazánkban egyelőre nem érhető el nekünk marad tehát a „sima” Google Maps, ami viszont nem tartalmaz rendes, forduló-ról fordulóra működő hangos navigációt (ettől még gyalogos üzemmódban kiváló).

Na de a PNA-k sem ültek ölebe tett kézzel, és olyan új szolgáltatásokkal támadnak, mint a lehető legkevesebb üzemanyagot igénylő útvonal kiszámítása, a közeli benzinkutak árának összehasonlítása és az egyre pontosabb forrásból származó közlekedési adatok felhasználása az ideális útvonal megtervezésekor.

Természetesen annak eldöntése, hogy melyik készülék éri meg jobban, a vásárló feladata lesz - ha már amúgy is van egy okostelefonunk, általában olcsóbb arra megvenni a szoftvert, mint kifizetni egy PNA árát, ha viszont új telefont is kell venni, akkor már nem biztos, hogy ez a pénzügyileg kedvezőbb művelet.

Figyelem: a mobilok esetében ne feledkezzünk meg arról, hogy sok szoftver a netről is tölt le adatokat, ez pedig nem megfelelő előfizetés vagy külföldi út esetén igen sok extra kiadást jelenthet (lásd keretes írásunkat a 66. oldalon).

A legolcsóbb PNA-k árai jelenleg csak hazai térképpel 20-22 ezer forint körül kezdődnek, de ha teljes Európa-térképre vágyunk, akkor sem kell 30-35 ezer forintnál többet fizetnünk. A mobilok esetében egy régebbi, de GPS vevővel már rendelkező okostelefon (például a Nokia E52) 50 ezer forint körüli áron kapható, és ehhez még nagyjából 10 ezer forintot kell számolnunk a megfelelő autós tartó és töltő beszerzése miatt. Ennyi pénzért már egy felsőkategóriás, TMC vevővel is rendelkező, teljes Európát lefedő térképet tartalmazó PNA-t vehetünk, 4,3"-os kijelzővel. A legdrágábbak természetesen a nagyméretű érintő- →

Gyakori használathoz

Aki sokat utazik, annak egy hatékony és profi navigációs eszközre van szüksége, amivel elkerülheti a felesleges várakozást.

Ingyen programok

Soha nem maradunk **új, érdekes és hasznos programok** nélkül, tárházunk ebben a hónapban is sok jó programmal bővült: velük biztonságosabb lesz rendszerünk. A weboldalakkal tudásunkat gyarapíthatjuk, és pénzt is megtakaríthatunk.

GIGATweaker Kényelmi tuning Windows 7-hez

Egyik operációs rendszer sem kerülheti el, hogy a megjelenését és a viselkedését a saját ízlésünkhöz igazítsuk. Ahhoz, hogy a Windows 7 messzemenőig megfeleljen az igényeinknek, a rendszer mélyére kell hatolnunk. A GIGATweaker ezt a sokszor fáradságos feladatot teszi könnyebbé, hiszen minden olyan opciót egy ablakban élénk tár, amelyeket csak kattintások tucatjai után érhetnénk el.

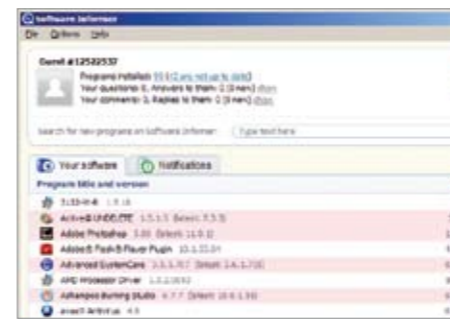
A program nem felel meg a korrekt működésről sem, indítás után automatikusan elkészíti a biztonsági mentést, ez után pedig teljes biztonságban módosíthatjuk a rendszer főbb paramétereit, kezelhetjük a felhasználók hozzáféréseit, és a rendszer indításán is csíszolhatunk. Ötletes és hasznos funkció, hogy

az általunk kijelölt programok futását blokkolhatjuk bizonyos felhasználók esetén, és a rendszer adminisztrációja alól is kivonhatjuk őket.

TIPP 1 A gyors elérhetőség érdekében a programot integrálhatjuk a Windows Explorer helyi menüje alá, a programban ehhez válasszuk a *Settings/Advanced* menüben az *Add GIGATweaker in the computer context menu* opciót!

TIPP 2 Ha nem szeretnénk, hogy a helyi hálózatban látható legyen a számítógépünk, kapcsoljuk be a *Network/Network Places/Hide this computer* opciót!

RENDSZER: WINDOWS 7
NYELV: ANGOL
www.7room.net

Software Informer A programfrissítő

A maximális biztonság érdekében nagyon fontos, hogy a programjainkhoz elérhető frissítéseket telepítsük, bizonyos esetekben pedig az új verzióra áttérjünk. Ha sok programot használunk, a frissítések követése nehéz feladat. A Software Informer figyelni programjainkat, amelyek közül több mint 1,5 milliót tart nyilván. A keresés után egy listát felkínál, amiben linkeket is kapunk az új verziók letöltéséhez.

TIPP A béta-verziók biztonsági kockázatot jelenthetnek (igaz, csak nagyon ritkán), ezért ezek keresését az *Options/Settings/Don't notify me about beta versions* opcióval kikapcsolhatjuk.

RENDSZER: WINDOWS XP/VISTA/7
NYELV: ANGOL
Software.informer.com

Windows Live Sync Adatcsere az interneten

A Microsoft ingyenes eszközével kettő vagy több internetre csatlakozó számítógép között végeztünk könyvtár-szinkronizálást, ami alapértelmezés szerint a MyFiles könyvtár. A program különlegessége, hogy az internetes csatlakozás mellett a tűzfalon is átjut, így bonyolult konfigurálásra nincs szükség, ha böngészni egyébként tudunk (80-as port). A használathoz minden gépre telepíteni kell a programot, és legalább egy Live ID hozzáférésre is szükségünk lesz.

TIPP Ahhoz, hogy a távoli számítógép merevlemezét elérhessük, a Sync weboldalra kell felcsatlakoznunk a folyamat első lépéseként.

RENDSZER: WINDOWS XP/VISTA/7
NYELV: MAGYAR
Sync.live.com

Frissítések, újdonságok

A CHIP minden hónapban beszámol az open source közösség legújabb verzióiról és érdekes projektjeiről.

BLENDER 2.53 BETA

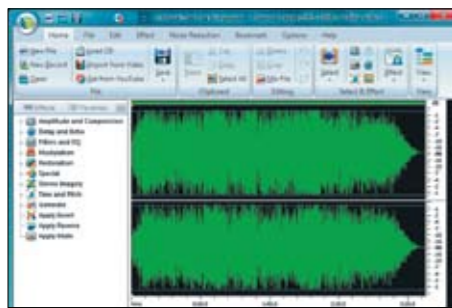
Ugyan még mindig béta állapotú, de szinte már tökéletes lett a karakteranimációval is rendelkező 3D modellező program. Kiváló alternatívája a fizetős 3D-s programoknak, a 3D Studio tudásszintjét könnyen eléri.
www.blender.org

PIDGIN 2.72

Az azonnali üzenetküldő program ismét átesett egy kis javításon, most (már csak) az MSN, az AIM és az ICQ stabilitásbeli gondjait, gondjait orvosolták. A többi rendszer (például Skype) már szinte hibátlanul működik.
pidgin.im

SPEEDFAN 4.41

Töretlenül fejlődik tovább a sokoldalú ventilátorvezérlő program, ami azon túl, hogy szinte mindenféle hardvereszközt kezel, immár az Intel QST 2.x szabványának megfelelő ventilátorkezelésre is képes.
www.almico.com

Free Audio Editor Hangsávok kimentésére

A YouTube nemcsak azért népszerű, mert rengeteg vicces (és néha komoly) filmet nézhetünk meg vele, hanem azért is, mert sokan ritkán látható és hallható klipeket töltenek fel rá. Ha célirányosan szeretnénk bővíteni zenekollekciónkat, akkor a programban válasszuk az egyszerű fájlmentés helyett a *Get from YouTube* opciót. Ez után mentünk a nekünk tetsző formátumban. Ne feledjük, hogy ez egy egyszerű hangszerkesztő, többek között MP3 és WAV fájlok szerkesztésére.

TIPP Ha egy filmből szeretnénk kiemelni a hangsávot, akkor megnyitáskor az *Import from Video* opciót válasszuk!

RENDSZER: WINDOWS 98-TŐL
NYELV: ANGOL
free-audio-editor.com

MyPaint Festés, rajzolás szabadon

Egy olyan profi rajzolóprogram, mint a Corel Painter akár 400 euróba is kerülhet, amit érthető okokból nem mindenki engedhet meg magának. Ha mégis szeretünk rajzolni, de beérjük egy kicsivel szerényebb tudású programmal is, akkor próbáljuk ki a MyPaintet! Legfőbb szolgáltatása, hogy a rajzterületet automatikusan növeli, ha rajzunk kilógna az eredeti méretű rajzlapról. Használatához egy jó rajztábla erősen ajánlott!

TIPP Noha a felkínált ecsetek között rengeteg kiváló minta található, ha mégsem találunk megfelelőt, válasszunk ecsetet, majd módosítsuk az *Ecset/Ecset beállításai...* opcióval.

RENDSZER: WINDOWS 2000/XP/VISTA/7
NYELV: MAGYAR
mypaint.intilinux.com

USB Safeguard Titkosított pendrive-ok

A hordozható tárolókon egyre több a személyes és fontos adat, elvesztésük kis méretük miatt egyre könnyebb. Ezért indokolt ennek a programnak a használata, ami egészen egyszerűen titkosítja a meghajtóra másolt adatokat. Elég, ha átmásoljuk a pendrive-ra, majd onnan indítva a másolandó állományokat a jelszó megadása után a program ablakába dobáljuk.

TIPP A program a böngészők hátrahagyott személyes adatait is törölni tudja, legalábbis IE alatt. A program ablakában kattintsunk az IE ikonra, jelöljük ki a *Safe Internet Browsing* opciót, a következő ablakban pedig válasszuk a *Select all-t*.

RENDSZER: WINDOWS 2000/XP/VISTA/7
NYELV: ANGOL
usb Safeguard.altervista.org

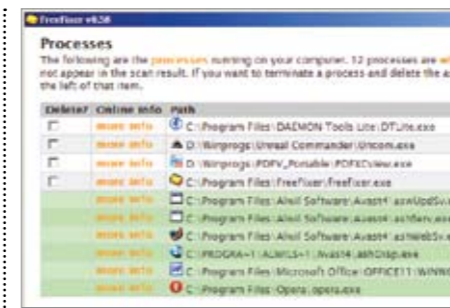

Google toolbar for Firefox Böngészők egyesülése

Ha szeretjük a Chrome szolgáltatásait, mégsem választanánk meg állandó böngészőnknek (ellenben a Firefox még mindig a kedvencünk), akkor telepítsük a Firefox alá a Google toolbart. Noha ezt egyes programok előszeretettel telepítik gépünkre, a beépülővel megtehetjük, hogy csak a Firefox alatt jelenik meg a Google panelja. A hagyományos funkciók mellett olyan érdekességeket is megnevezünk egy-egy weboldalnál, mint a rangsora (PageRank) vagy éppen a fordítása.

TIPP Azért, hogy ne legyen két keresőablakunk, kapcsoljuk ki a Google toolbar keresőjét az *Options/Layouts* ablakban!

RENDSZER: WINDOWS 2000/XP/VISTA/7
NYELV: ANGOL
www.google.com/tools

FreeFixer Biztonsági rések feltárására

Ha nem bízunk teljesen a számítógépünkre telepített vírusirtóban, vagy szerencsésebb esetben az internet-biztonsági csomagban, akkor nem árt, ha alkalmanként más programokkal is keresést végzünk. A FreeFixer nagyon alapos munkát végez a kártékony programok keresésekor, az automatikusan induló programok listája mellett a futó folyamatokat és a meghajtóprogramokat is ellenőrzi. Az ismert elemeket elrejti, a veszélyeseket vörös színnel kiemeli.

TIPP Ha több információt szeretnénk a kijelölt elemről, a *More info* sorra kattintva az online adatbázisból kapunk angol nyelvű információkat!

RENDSZER: WINDOWS 2000/XP/VISTA/7
NYELV: ANGOL
www.freefixer.com

WinBubble Személyes Windows

A Windows módosításához vagy a legapróbb részletekig ismernünk kell a rendszerünket, vagy egy olyan programra van szükségünk, mint a WinBubble. A módosítások nem merülnek ki a megjelenítés kategóriában, az energiagazdálkodástól a háttértár-kezelésig minden megtalálható benne. Kezelői felülete áttekinthető. Az új verzióban külön csoportba kerültek a Windows 7-hez tartozó opciók, és a DOS-os programok is könnyen elérhetők egy számukra kijelölt menüvel.

TIPP A program természetesen a fájlkezelő helyi menüjéből is elérhető, ha a General menüben beállítjuk a Context Menu tartalmát.

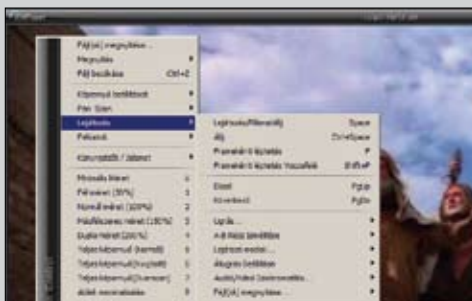
RENDSZER: WINDOWS VISTA/7
NYELV: ANGOL
unlockforus.blogspot.com

A HÓNAP PROGRAMJA

KMPlayer
RENDSZER: Windows 98-től
Nyelv: magyar

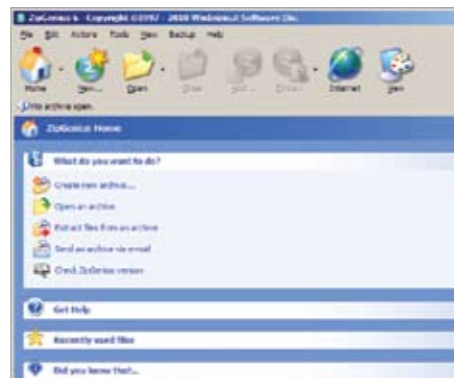
UNIVERZÁLIS LEJÁTSZÓ

A KMP beépített szűrőkkel rendelkezik szinte minden ma használt AV formátumhoz. Tudása vetkszik a VLC-vel és a GOM Playerrel, talán még jobb is náluk. Csak győzzük beállítani!

TIPP Ha hálózati lejátszások akadnak a filmek, akkor engedélyezzük a hálózati puffert, és növeljük meg a cache méretét az *Opciók/Beállítások* ablak *Szűrő kontroll/Forrás Szűrők/Általános* ablakban!
www.kmplayer.com

ZipGenius Mindenhez, ami tömör(ített)

Az internetről elég sokféle állományt letölthetünk, de ezek többnyire praktikus, tömörített formában találhatók. A széles körben elterjedt, a Windows XP-től natív módon támogatott ZIP mellett találkozhatunk még RAR és 7z formátumokkal is. A fizetős WinRAR a 7zip-et nem támogatja, a 7zip pedig a linuxos TAR-t. A WinZIP mindent támogat ugyan, de szintén fizetős. Ha tehát a leggyakoribb állományokat kezelő, ingyenes programra vágyunk, a ZipGenius szinte tökéletes választás. Ha kényelemre vágyunk, a program a fájlkezelő helyi menüjéhez is társítható, így gyorsan kicsomagolhatunk vele

azok is, akik a Windows Fájlkezelőt szeretik. Ennél fontosabb, hogy a program biztonsági funkciókkal is rendelkezik, így egyszerű adatmentésre is használható: a Backup opcióval egy kattintással indíthatunk mentéseket. A tömörített állományok titkosítását is elvégzi, csak a jelszót ne felejtjük el!

TIPP 1 A titkosítás módját az *Options/Safety* menü alatt állíthatjuk be, a *CryptoZip 2* fül alatt. A *CryptoZip* gyors kódolás, de ha a Rijandelt (AES) választjuk, az állományok viszszafejtése szinte lehetetlen lesz.

TIPP 2 Ha sok tömörített állományt töltünk le az internetről, akkor érdemes a biztonság másik aspektusára is gondolnunk: egy második víruskereső elérési útját is megadhatjuk, ami kicsomagolás közben ellenőrzi az állományokat. A kérdéses sor az *Options/Safety/Antivirus* fül alatt található, ahol a víruskereső futtatható állományát jelöljük ki!

TIPP 3 Ha az igen ritka ARJ, ARC, ZOO vagy LZH archívumokat is ki szeretnénk csomagolni, külső tömörítőt is használhatunk: ezt az *Options/Paths* alatt állíthatjuk be.

RENDSZER: WINDOWS 98-TŐL
NYELV: ANGOL, OLASZ, FRANCIA
www.zipgenius.com

FixYa Mindenre van megoldás!

Olvasóink között bizonyára sokkal magasabb azok aránya, akik nem rettennek vissza attól, ha ki kell szedni a fénymásolóból a begyűrődött papírt, vagy meg kell javítani a kávéfőző kapcsolóját. Nekik készült ez a weboldal, ahol milliónál is több termékhez érhető el szakértő vagy éppen laikus (fórumozó) javítási tippek. A keresőbe írjuk be termékünk típusát és a problémát (természetesen angolul), így hamar megtalálhatjuk a megoldást!

TIPP A főmenü *Categories* menüjében gépünkhez hasonló termékek között is böngészhetünk, hátha azonos a probléma és megoldása.

KATEGÓRIA: TUDÁSBÁZIS
NYELV: ANGOL
www.fixya.com

Tutorial.hu Oktatóanyagok olvasóktól

Szeretjük azokat az oldalakat, amelyek a legkülönbébb témákról közölnek leírásokat, így garantáltan nem fogunk unatkozni amellett, hogy tanulunk. A nemrég megújult honlap külseje áttekinthető, tartalmában a webfejlesztéshez, képszerkesztéshez, de még a Mac OS X-hez is találunk alapos, informatív cikkeket.

TIPP Bátoran regisztráljunk, és látogassuk meg a fórumot, ahol webdizájn, képszerkesztés, programozás, Flash, biztonság, és digitalizálás témakörökben számíthatunk segítségre. Ha saját cikket szeretnénk beküldeni, olvassuk el a *Küldj te is leírást!* részben leírtakat!

KATEGÓRIA: TUDÁSBÁZIS
NYELV: MAGYAR
www.tutorial.hu

A HÓNAP WEBOLDALA

HungaryRooms.com
KATEGÓRIA: utazás
NYELV: magyar

BELFÖLDÖN SZÉP AZ ÉLET

Itt az ősz, és idén még nem voltunk nyaralni? Akkor itt az ideje, hogy elmenjünk oda, ahol eddig még nem jártunk. Szép országunknak ezernyi csodás tája van, amelyet talán még nem is

látunk. Itt egy igen jó kereső, amivel biztosan megtaláljuk az igényeinknek megfelelő pihenőhelyet. Az árak nem is olyan vészesek!
TIPP Az oldal keresője kiváló, de gyors találatokat is kaphatunk a különféle kategóriákat (pl. romantikus) használva.

www.hungaryrooms.com

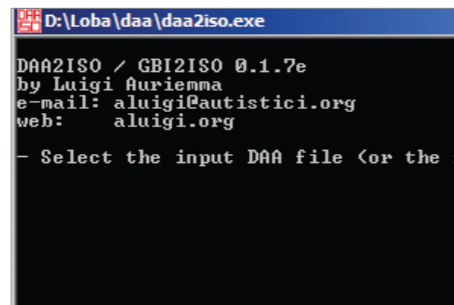

FreeZ Online TV Parabola helyett

Vizonylag régi programról van szó, ami a Windows Media Playert használja az online tévéadók műsorainak megjelenítéséhez. Ebből két dolog következik: a program megfelelő körülmények esetén a Windows 98 alatt is elindul; kínálatában pedig azok a csatornák szerepelnek, amelyek Windows Mediát használnak. Meglehetősen egyszerű kezelői felületén keresztül több száz csatorna műsorát nézhetjük, a frissítéseknél hála szinte mindegyik működik.

TIPP A programmal sok teendőnk nincs, indítás után válasszunk kategóriát és csatornát. Ha a kapcsolat létrejött, a műsor nézhető.

RENDSZER: WINDOWS 98-TŐL
NYELV: ANGOL
www.freezsoft.com

DAA2ISO Konverter nehéz helyzetekre

Noha az ISO a lemezkép-formátumok közül a legelterjedtebb, néha mégis felbukkan egy-két olyan változat, ami semmi különlegeset nem nyújt, de más felépítése miatt csak a hozzá tartozó programmal használható. Ilyen például a PowerISO DAA formátuma, amit vagy a fizetős programmal, vagy ezzel tudunk átkonvertálni. A lemezkép ezután ingyenes programokkal is használható már, akár lemezre is kiírhatjuk.

TIPP Néha a legegyszerűbb programok a legjobbak, ezt is csak el kell indítani, majd megadni a forrást és a célkönyvtárat. Ha a programot társítva indítjuk, csak a célt kell megadnunk.

RENDSZER: WINDOWS 98-TŐL
NYELV: ANGOL
aluigi.altervista.org/mytoolz.htm

Nero BurnLite 10 Vissza a Start mezőre!

Nehéz bármit is mondani arra, amit a Nero elkövetett, hiszen gyakorlatilag ugyanazt nyújtja, amit évekkel korábban, sikertörténetének hajnalán. A gond csak az, hogy az ingyenes programok közt sok hasonlót találunk, amelyekhez nem kell a Silverlight sem. Ha viszont szeretjük a Nero-t, csak és kizárólag adat CD-t és DVD-t szeretnénk írni vagy másolni, akkor nem fogunk csalódní ebben az igen szép és színvonalas programban.

TIPP A lemezek ellenőrzése alaptól ki van kapcsolva, azt a *Data Burning* ablak kalapács ikonja alatt bekapcsolhatjuk (*Verify data on disc...*).

RENDSZER: WINDOWS XP/VISTA/7
NYELV: ANGOL
www.nero.com

Siteslike Van olyan oldal, mint...

Igen érdekes keresőről van szó, ami még nem rendelkezik óriási adatbázissal, de témakörök szerint indexeli az oldalakat. A leggyakoribb, hogy a felhasználók ingyenes, szórakoztató szolgáltatásokat keresnek, így például az oldal keresőjébe írva a YouTube szót máris egy sor videómegosztó portált kapunk eredményül. A találatoknál megjelennek azok kulcsszavai is, ezért akár tovább finomíthatjuk a keresést.

TIPP Nem szükséges ezt az oldalt használnunk, ha a Google keresőbe beírjuk a „similar to” szavakat a keresett szó elé. Nem véletlen, hogy ez az oldal is megjelenik az elsők között.

KATEGÓRIA: KERESŐ
NYELV: ANGOL
www.siteslike.com

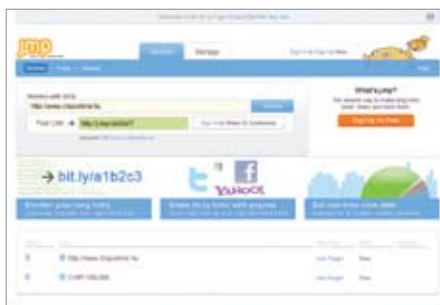

Ninite Így egyszerűbb a telepítés

Aki már telepített (újra) Windowst, az tudja, hogy a sok idő nem a rendszer gépre kerülésével megy el, hanem a szükséges programok telepítésével és beállításával. Az utóbbin nem, de a telepítés nehézségein tud segíteni ez a weboldal. A zseniális megoldás szerint csak ki kell választanunk azokat a programokat, amiket szeretnénk, ezután letölthetjük azt a programcsomagot, amiben minden kijelölt program szerepel – ráadásul szinte felügyelet nélkül települ.

TIPP Bár csábító a nagy kínálat, ne feledjük, hogy ezek mindegyikére egyáltalán nincs szükségünk! Kategóriánként 1-2 általában bőven elég!

KATEGÓRIA: PROGRAMGYŰJTEMÉNY
NYELV: ANGOL
Ninite.com

J.mp A kevesebb több

A címrövidítő szolgáltatások a Twitterrel együtt lettek népszerűek, ahol helyszüke miatt hosszú webcímekek nem használhatók. Akkor is érdemes ilyen szolgáltatást használnunk, ha például SMS-ben vagy más, kivágásmásolást nem támogató rendszeren szeretnénk linket küldeni. Az oldal egyszerű, ha beírunk egy címet, a program megmutatja a rövidített címet: ezt már használhatjuk is.

TIPP A címeke rövidítése mellett, regisztráció után az oldal látogatottságát is nyomon követhetjük. A címeke összevonása után akár közös statisztikát is kaphatunk.

KATEGÓRIA: LINKRÖVIDÍTŐ
NYELV: angol
J.mp

Így helyezheti biztonságba adatait

A lerobbanó merevlemezek, rendszerhibák és vírusok folyamatosan veszélyeztetik fájljainkat. A CHIP megmutatja, hogyan készíthet **időtálló mentést** adatairól.

Bár igyekszünk olvasóink figyelmét felhívni az adatvesztés kellemetlen következményeire, sokan csak akkor érzik át igazán, milyen fontos adatokat tároltak gépükön, amikor egy részüket elvesztik, vagy legalábbis komoly veszély fenyegeti azokat. Ha értékes fájljainkat már felülírtuk valamivel, vagy az adathordozó végleg működésképtelenné válik, a dokumentumok, fotók, zenék és videók nagy eséllyel odavesztek. Ha csak egy példány volt belőlük, sirathatjuk őket – de az sem fogja visszahozni az elvesztett fájlokat.

Ugyanakkor, ha rendelkezésünkre áll a legutóbbi biztonsági mentés, elég néhány kattintás, és folytathatjuk a munkát, mintha semmi sem történt volna. A CHIP megmutatja, mire kell figyelni biztonsági mentés készítésekor, milyen média milyen mentési feladathoz illik, és hogyan lehet ezt az időigényes feladatot automatizálni.

Jelenleg négy adathordozó-típus létezik, amely alkalmas a mai adatok tárolására, bár alapvetően eltér kapacitásában, sebességében és megbízhatóságban: külső merevlemezek, hálózati adattárolók (NAS), Blu-ray lemezek és felhőalapú netes adattárolók. Akármelyiket is választjuk biztonsági mentésre, adatainkról lesz másolat. Azonban minél jobb megoldást választunk, és minél gyakrabban készítünk másolatokat adatainkról, annál nagyobb biztonságban lesznek fájljaink. Így a tárolóeszköz hibája már nem jelenthet komoly problémát.

Átlagos háztartásokban a biztonsági másolatok rendszeres készítése egy külső merevlemezre egyszerű,

ám hatásos mód, ha adatainkat szeretnénk biztonságban tudni. Az, hogy mennyire „rendszeresen” lesz szükségünk a mentésekre, azon is múlik, milyen gyakran változnak feltett fájljaink. Általános felhasználás mellett a heti egy alkalom elég.

Még biztonságosabb és egyszerűbb egy NAS (hálózati adattároló) merevlemez használata. Ha egyszer csatlakoztattuk a hálózathoz és megfelelően beállítottuk, már nem kell aggódnunk a rendszeres adatmentés miatt. A Blu-ray lemez is a netes tárolás inkább csak kiegészítő megoldás, de mindkettő izgalmas lehetőségeket rejteget.

Függetlenül attól, hogy melyik módszerrel készítjük a másolatot, ügyeljünk arra, hogy minden lényeges mappát kijelöljünk másolásra. Ide tartozik minden mappa, ahova fontos adatokat mentett a rendszer, vagy ahova mi gyűjtöttünk össze számunkra értékes fájlokat. Érdemes lehet kijelölni olyan programokat is, amelyekre nehéz és hosszadalmas feladat visszaállítani, például gyakran használt programjaink testre szabását tartalmazó fájlok, ftp program teljes szerverlistával, vagy akár a torrentgyűjteményünk. Jó

hír, hogy például a Firefox és Thunderbird adatait és beállításait könnyedén lementhetjük a lemezmellékleten is megtalálható MozBackup használatával.

Gyors megoldás: külső merevlemezek

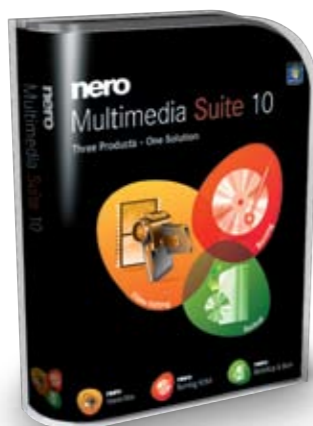
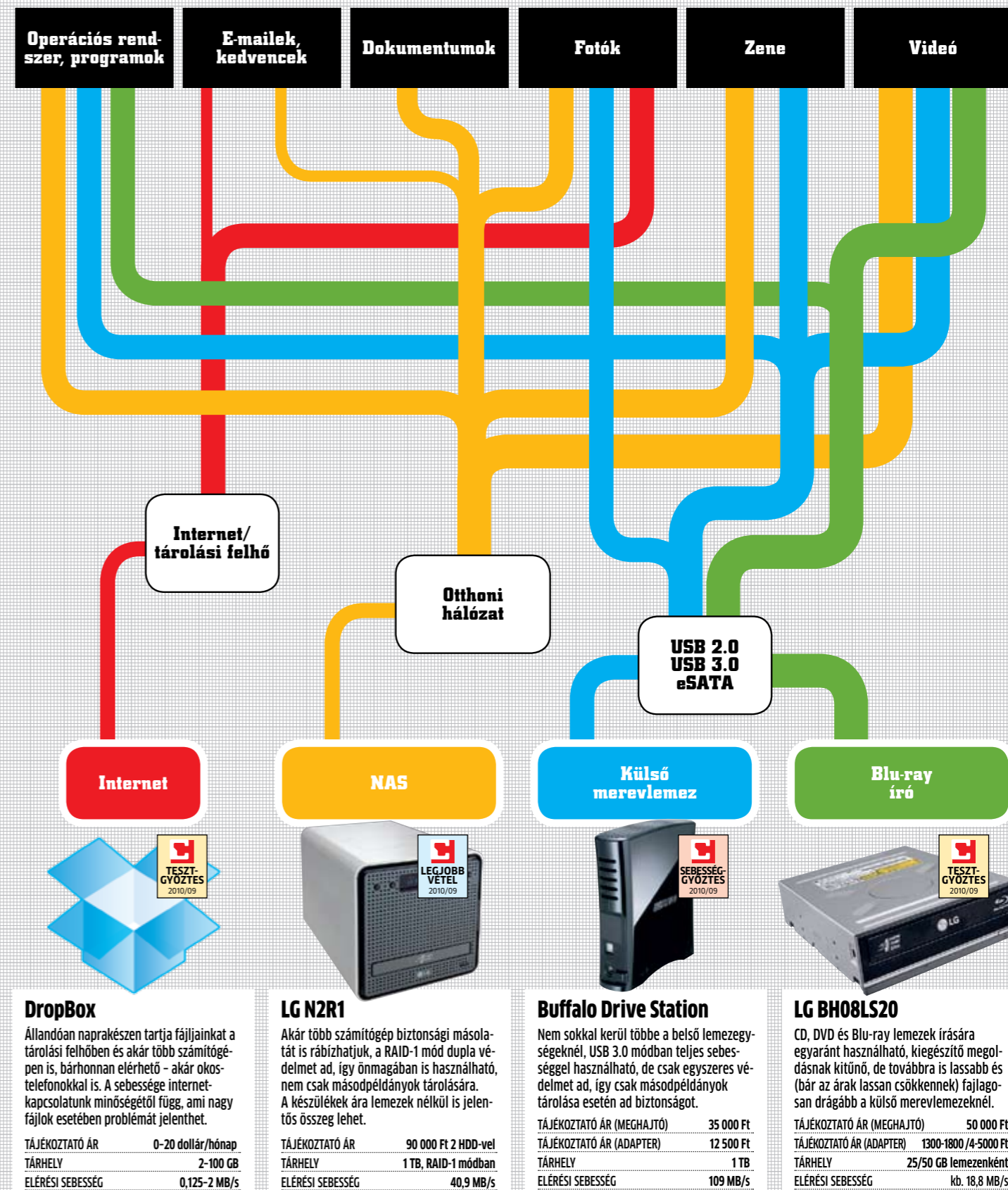
A legnépszerűbb adathordozó biztonsági mentésekhez a külső merevlemez. A kisebb, 2,5” alapú modellek mobilak, a 3,5” méretű példányok pedig nagyon komoly tárhelyet kínálnak – mindketten kiválóak adatmentésre. Az egyszerűbb modellek ára nem sokkal magasabb, mint a bennük dolgozó merevlemezé, és USB csatlóujjukkal szinte mindegyik gépre csatlakoztathatók.

Azonban épp ez a népszerű port az egyik gyengéjük: a népszerű tárolók népszerű USB 2.0 csatlakozása erősen lassítja a merevlemezeket. Ez különösen akkor idegesítő, ha csak egy „gyors” biztonsági mentést szeretnénk készíteni egy ismeretlen program telepítése előtt. Szerencsére már megjelentek külső merevlemezek USB 3.0 csatlakozóval is, mellyel sebességben felvehetik a versenyt gépbe épített rokonaikkal. Ajánlatunk a *Buffalo Drive Station USB 3.0* (1TB változata kb. 35 000 Ft), mely USB 2.0 porton keresztül ugyan csak 42,39 MB/s írási sebességre képes, ám ha számítógépünk képes az USB 3.0 kapcsolatra, az adatátvitel látványosan megnő, 109 MB/s-ra. Az eSATA portot használó merevlemezeket ugyan több alaplap támogatja, ám ezek sebessége nagyjából 85 MB/s, azaz elmarad az új USB-generációtól.

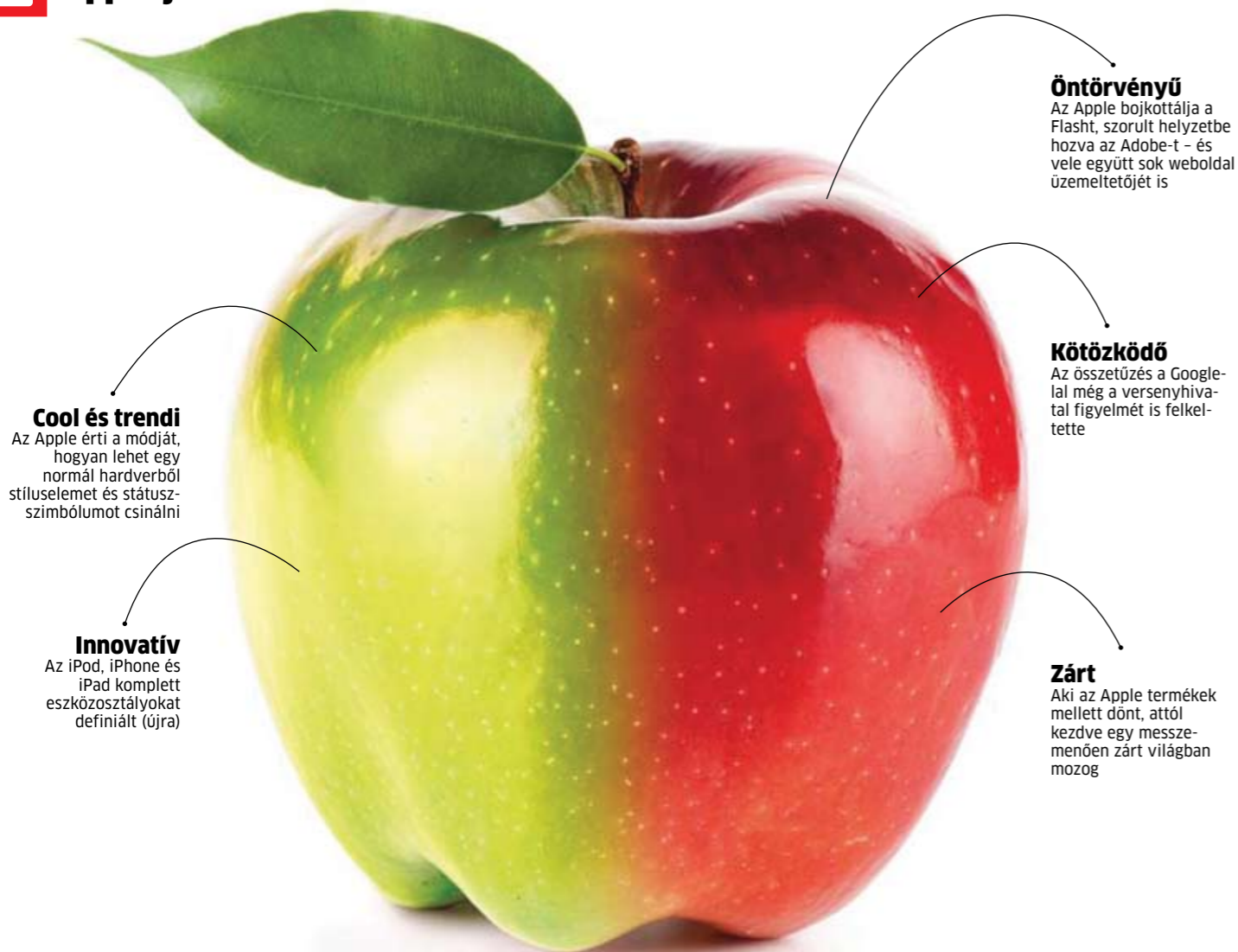
Ráadásul számos asztali PC-t egészíthetünk ki PCI-Express alapú USB 3.0 csatlóval (pl. *Buffalo IFC-PCIE2U3*, 12 500 Ft. Ahogy noteszgépekhez is létezik már megoldás (*Sharkoon USB 3.0 Host Express Card*, 10 000 Ft), amennyiben rendelkezésre áll legalább →

EZEK AZ IDEÁLIS TÁROLÁSI HELYEK ADATAI SZÁMÁRA

Minden adattípus számára más adathordozó a megfelelő. A Blu-ray lemezek kiválóak nagy mennyiségű változatlan adathoz (kép, zene, videó). Az állandóan változó e-mailek és kedvencek tárolására viszont jobbak a tárolási felhők. A külső merevlemezek és NAS-ok pedig az adatmentés ezermesterei.

A DVD-N
A Nero Multimedia Suite 10 próbaváltozata 30 napon keresztül használható. Így közelebbről is megismerkedhetünk a BackItUp & Burn biztonságimásolat-készítő alkalmazással.

Cool és trendi
Az Apple érti a módját, hogyan lehet egy normál hardverből stílusemet és státusz-szimbólumot csinálni

Innovatív
Az iPod, iPhone és iPad komplett eszköztájakat definiált (újra)

Öntörvényű
Az Apple bojkottálja a Flasht, szorult helyzetbe hozva az Adobe-t – és vele együtt sok weboldal üzemeltetőjét is

Kötőkördő
Az összetűzés a Google-lal még a versenyhivatal figyelmét is felkeltette

Zárt
Aki az Apple termékek mellett dönt, attól kezdve egy messze-menően zárt világban mozog

Az ALMA két oldala

Az iPhone-nal és az iPaddal az Apple forradalmasította a netet. A sikernek azonban van árnyoldala is, amit az is érzékel, aki nem használja a csúcstermékeket.

Az Apple nagyon menő és trendi, az iPoddal forradalmasította a zenepiacot, az iPhone-nal tömegek számára tette elérhetővé az okostelefont, az iPaddal pedig szalonképessé varázsolta a tábla PC-t. Nem kérdés: a Cupertino-i cég olyan mértékben formálta digitális világunkat, mint kevesen mások. Az Apple rendszeres innovációkkal kápráztat el minket, néha forradalmiakkal. De ha jobban megnézzük az almát, egy másik

oldalt is felfedezünk. A Steve Jobs által a gödörből ismét kivezetett cég időközben rendkívül jelentős piaci erővé vált, és ezzel rendszeresen felborította az IT-világot. A közvetlen konkurensek, az Adobe, a Google, a Microsoft vagy az Amazon ellen ráadásul nehézfegyverzettel vonul ki. Megmutatjuk, hogy az Apple miért lehet szálla médiamogulok, alkalmazásfejlesztők, az amerikai gazdasági versenyhivatal és még olyan felhasználók szemében is, akiknek közvetlenül semmi dolga vele. Ezenkívül elol-

vashatják, hogy a Google többé miért nem a szeretett partner, olyannyira nem, hogy Steve Jobs ma már az egykori ellenség Microsoftot és annak keresőgépét, a Binget dicsőíti.

Apple-felhasználók: a kompatibilitás árán kapnak innovációkat

 hogy az Apple mindig is innovatív volt, és már akkor lemondott a floppy-meghajtóról, amikor a szögletes adattároló még az egyes számú adathordozó volt. Az Apple most is a kihagyás nagymestere: az iPadben nincs USB port. A megfelelő adapter csak (méregdrága) kiegészítőként létezik.

 hogy ami egy elvakult Apple-rajongónak normális, az irritálja az új vevőket, akiket az Apple az iPoddal, iPhone-nal és iPaddal ér el – az iPadből égetően hiányzik az USB 2.0 port. Az iMac-nél a CD-meghajtó váltotta le a floppy-t, most azonban az Apple semmiféle alternatívát nem kínál: az iPad adattemető. Egy felhőalapú szolgáltatás, vagy legalább az a lehetőség, hogy az iPadet hálózati meghajtóként lehessen használni, csak lecsupaszítva létezik a MobileMe szolgáltatás formájában. Az Apple ugyan tervezi az online iTunes szinkronizálást, de ez még várat magára. Addig a felhasználónak, ha iPodot, iPhone-t és iPadet birtokol, három készüléket kell a PC-be dugdosnia és szinkronizálnia – az Apple által a reklámban meghirdetett forradalom nem egészen így néz ki.

Adobe: a HTML5-öt támogatják, a Flasht konzekvensen bojkottálják

 hogy a cég a jövőbe tekint a potenciális szabvány, a HTML5 fejlesztését illetően is. Ez mindenképpen előnyökkel jár, például a multimédia-tartalmakat böngészőbővítmények nélkül lehet

majd lejátszani. Az internetet Steve Jobs szerint a HTML-nek, JavaScriptnek és CSS-nek kell uralnia, ezért erőlteti az Apple a majd' tizenegy éves HTML 4.01 várható utódját.

Az Apple azonban egy olyan szabványra épít, amelyről még senki sem tudja, hogyan fog véglegesen kinézni. A fejlesztésben részt vevő WHATWG munkacsoport és a webszabványt kiadni hivatott W3C (World Wide Web Consortium) a specifikáció sok pontjában még nem egyezett meg. Maga a YouTube videoportál, amelynek anyavállalata, a Google kiáll a HTML5 mellett, sőt, a www.youtube.com/html5 címen teljesen le is mond a Flashról, de még ez az óriás sincs a HTML5-ről véglegesen meggyőzve. Live streameknél és teljes képes megjelenítésnél az Adobe formátumnak világosan látható előnyei vannak. A DRM-védelemnél, amely a filmek kölcsönzéséhez szükséges, a HTML5 még mögötte kullog. Hogy mikor lesz a HTML5 végleges szabvány, nem világos.

 hogy az Apple-nek aztán tökmind-egy: a mobil Safari egyszerűen nem támogat semmiféle flasht. A YouTube-videók egy speciális appben futnak, a Flash-elemekkel készült weboldalak a hordozható Apple készülékeken pont olyan kirágcsálva jelennek meg, mint amilyen az elektronikai gyártó logója. Sok portál-üzemeltetőnek ezért el kell gondolkodnia oldala átdolgozásáról. Ilyen sok iPhone-felhasználónál (ld. alsó áttekintésünket) aligha engedhetik meg maguknak, hogy a weboldalukat ne optimalizálják erre a célcsoportra. Így befolyásolja az Apple még azokat is, akiknek sem iPodjuk, sem iPhonejuk, pláne iPadjük nincs – az Apple „web-víziója” őket is kényszeríti.

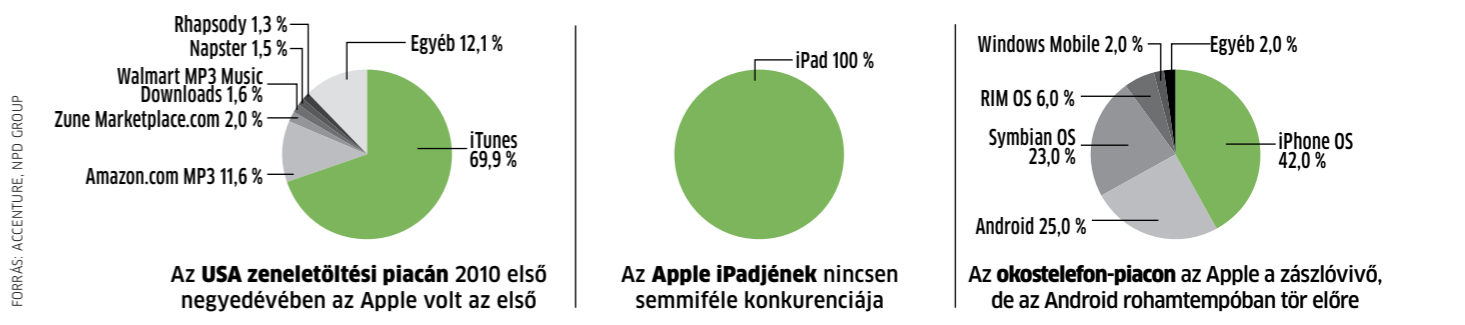
Az Adobe-ról való lemondás indoklása átlátszó: a Flash okozná a rendszerlefagyásokat az Apple készülékeken, és túl sok áramot

igényel, állította Steve Jobs április elején egy nyílt levélben. Ez az Adobe-nál fejcsoválást váltott ki. Végül is a Flash Player 10.1 legutóbbi hardvergyorsítással jelent meg, amely tehermentesíti a PC CPU-ját. Ez a Macre is érvényes: egy alfa verziós tesztben egy 2,66 Ghz-es MacBook Pro-nál GeForce GT330M-mel a CPU-terhelés egy HD YouTube-videó lejátszásánál 80-ról kb. 40 százalékra csökkent – ami jelentősen kíméli az akkumulátort. Jobs levele ugyan még a javított Flash Player kiadása előtt jelent meg, de annak az Adobe szerint az Apple is hátráltatta a megjelenését. Az API a videokártyához Mac-hardveren már megvan egy ideje, az Apple azonban nem dokumentálta.

 hogy Jobs nyílt HTML5 szabványra irányuló követelését alátámasztandó rá kellett jönnünk, hogy az Apple tisztességtelen eszközöket is bevet. Mint a www.apple.com/html5 oldalon, ahol a jövőbeli szabvány képességeit mutatják be – de csak az Apple-böngésző felhasználóinak! A többieknek láthatóan tiltott a hozzáférés: „Ennek a demónak a megtekintéséhez Safarit kell használnia, mivel azt a legújabb webszabvánnyal fejlesztették”, olvasható, ha a konkurens Firefoxsal vagy Chrome-mal érkezünk az oldalra. Holott már ezek a böngészők is bőven támogatják a HTML5-öt. Egy trükk leleplezi az Apple celszövését: ha a Chrome-ban megváltoztatjuk a User Agentet, az Apple-oldal felé Safarinak álcázva a böngészőt, a Firefox és a Chrome is hibátlanul lejátszza a demót. Ez akkor is működik, ha közvetlenül egy aloldalra, mint például a <http://developer.apple.com/safaridemostypography.php> megyünk, és a demót egy új lapon nyitjuk meg. Tehát az Apple technikai trükkökkel teszi lóvá a böngészőkonkurenciát – nyilvánvalóan csak azért, hogy az egyelőre mindössze négy →

MENNYIRE ERŐS VALÓJÁBAN AZ APPLE?

A Cupertino-i vállalkozás uralja a tábla PC-k és az online zenei portálok piacát, csakúgy, mint az okostelefonokét.

A hatóságok vizsgálják, hogy az Apple visszaél-e hatalmával

százalékos piaci részesedéssel küszködő Safariját népszerűbbé tegye.

Google: az Apple legyőzi a konkurenciát, de kegyetlen eszközökkel küzd

hogy az Apple állandóan mozgásban van, és ennek megfelelően változik a viszonya más játékosokhoz is. Példá erre a Google: az iPhone sikertörtéje során az egykori partnerből hirtelen vetélytárs lett. Az Apple meg akarja vetni a lábát a nyereséggel kecsegtető mobilreklám-piacon, ezért elindította az iAd reklámpaltformot. Ez felélénkíti a piacot, és az elemzők szerint az Apple lendületet fog adni a még fiatal webreklámnak. Az Apple az első nyolc hét alatt több mint 60 millió dollárért adott el iAd-hirdetéseket – egy olyan piacon, amely még peremterületnek számít, ez figyelemre méltó.

hogy az Apple ezen a piacon is egyedüli vezérbika kíván lenni, és június elején kizárta a Google-t

mint reklámszolgáltatót a sikeres appokból. Az Apple így monopolhelyzetet teremt magának az iPhone és iPad mobilreklám-piacán. A Google kritizálja ezt a lépést. Előbb vagy utóbb ezt a fejlesztők és a felhasználók sínylenék meg. Végül is az appok nagy része ingyenes és reklámfinanszírozott. A programozók most már nem tudnák az optimális szolgáltatót megválasztani, hanem az Apple iAd mellett kellene dönteniük – a versenyzek ezzel annyi.

hogy az Apple magatartása már az amerikai versenyhivatal figyelmét is felkeltette. Az FTC (Federal Trade Commission) ellenőrzi, hogy a Google kizárása nem illegális-e. Ez nem az első alkalom, hogy a konszern megmutatja oroszlánkörmeit. Már az Amazon is érezhette az Apple dominanciáját – a zeneletöltés területén. Az Apple ezt 70 százalékos piaci részesedéssel vezeti, az Amazon a második helyen áll – mindössze 12 százalékkal. A webkereskedő cég egy jó ötlettel fel akart zárkózni, nevezetesen egyes zenekiadók zeneszámaint exkluzívan egy nappal a tulajdonképpeni megjelenés előtt kínálta.

Az Apple az amerikai Billboard magazin egy cikke szerint közbelépett, lebeszélve a lemezcégeket arról, hogy belemenjenek az üzletbe, azzal fenyegetve, hogy az érintett zeneszámokat többé nem fogja az iTunes Store-ban hirdetni. Az USA igazságügyi minisztériuma most vizsgálja, hogy az Apple ezzel a nyomásgyakorlással megsértette-e a versenytörvényt.

És még valami zavarja a hatóságokat: az Apple szigorúan tiltja, hogy iPhone-al alkalmazásokat egyszerűen fordítóval egy flash fájlból hozzanak létre. Ezzel minden app-fejlesztő az Apple programozási környezetére van utalva. Az Adobe-termékek kimaradnak az app-fejlesztésből. Ez még a média-munkásokat is zavarja, hiszen a weboldalak, újságok és könyvek nagy része Adobe-termékekkel készül. A tartalmakat az Apple politikája révén most már csak több munkával és magasabb költséggel lehet Apple-al alkalmazással alakítani.

Fejlesztők: az appok biztonságosabbak, de szigorú szabályokhoz kötöttek

hogy ha összehasonlítjuk az App Store-t a Google Android Markettel, az Apple vezet a biztonság területén. Csak bizonyos minőségi szabványok szerint kiválasztott szoftverek kerülhetnek be az Apple közkedvelt üzletébe. A veszélyes kémszoftver az Apple-példányokon keresztül nem tud olyan gyorsan terjedni, mint ahogy az például az Android-készülékeken lehetséges. Utóbbiakra még egy hamisított banki szoftver is létezett, amely lelopta a felhasználók hozzáférési adatait.

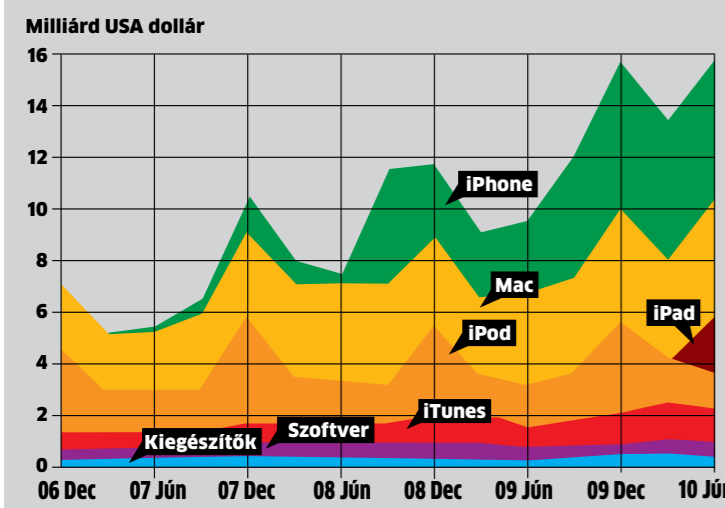
hogy a zárt világ biztonságának van két hátulütője. Az első: vannak rossz-szul meghatározott ellenőrző eljárások. A programozók csak remélhetik, hogy alkalmazásaikat az Apple felveszi a store-ba. A teljesítendő feltételek azonban az Apple részéről nem világosak, egy appet indoklás nélkül elutasíthatnak vagy utólag kiűzhetnek. A második bökkenő: a médiamunkások kénytelenek feladni a sajtószabadság egy darabját – az app törölhető, ha a tartalma nem felel meg az Apple morális elképzelésének. Így távolították el önkényesen például 2009 novemberében a Stern magazin alkalmazását a shopból. Az okot a túl sok meztelesség szolgáltatta.

A rögös, de következetes kiút a fejlesztők számára, hogy lemondanak a hivatalos Apple App Store-ról, mint terjesztési platformról, és a szokásos web-alapú eszközökre (valamint a limitált képességű Safari-ra) építenek. Hiszen azokkal is lehet appokat létrehozni, mint Jonathan Stark *iPhone Apps – HTML-lel, CSS-sel és JavaScripttel* című könyvében megmutatja.

Steve Jobs elégedett lehet, hiszen a nyílt internetszabványokat szereti. Előfordulhat, hogy épp az Apple szigorú App-Store politikája vezet ahhoz, hogy a fejlesztők többé nem exkluzívan az iPadre programoznak, hanem újból az internet „nyitásáról” gondoskodva, a tartalmakat minden készüléken rendelkezésre bocsátják. ☒

AZ APPLE FORGALMA NÖVEKSZIK AZ IPHONE-NAK, IPODNAK ÉS TÁRSAIKNAK KÖSZÖNHETŐEN

A hajdani számítógépgyártó bevételei az utolsó három évben több mint a duplájukra nőttek. Ebben komoly része van az iPhone-nak.

Boom a smartphone révén Az Apple-nek a legnagyobb hasznát az iPhone hozza magas árrésével: a gyártási költségek kb. 130 dollár körül vannak, az eladási ára pedig 1050 euró körül

Magyarország vezető motoros magazinjának internetes oldala.
www.motorrevu.hu

Megújult a MOTORREVÜ ONLINE!

www.motorrevu.hu

LG GD880 Mini

Acer Aspire Ethos 8943G

Iomega eGo USB 3.0 2TB

Sharp PG-D2710X

HTC Wildfire

Microsoft Lifecam HD-5000

Mobiltelefon LG GD880 Mini

ÁR/ÉRTÉK: közepes
INFO: www.lg.hu
TÁJÉKOZTATÓ ÁR: 79 990Ft

MŰSZAKI ADATOK
GSM hálózatok: 850/900/1800/1900/2100 MHz
Adatátviteli technológia: GPRS/EDGE/HSUPA
Kijelző: 3,2" @ 854x480 pixel, LCF

Nem is mini: Bár Mininek neveztek el, a GD880 valójában nem sokkal kisebb egy átlagos mobiltelefonnál, így aki egy valóban nagyon kicsi készüléket keres, az csalódní fog.

Röviden: Szép és rengeteg funkcióval ellátott telefon, érdekes szinkronizációs szolgáltatással.

Alternativa: Körülbelül ugyanennyibe kerül a HTC Wildfire, több funkcióval, gyengébb kijelzővel.

Notebook

Acer Aspire Ethos 8943G

ÁR/ÉRTÉK: közepes
INFO: www.acer.hu
TÁJÉKOZTATÓ ÁR: 450 000 Ft

MŰSZAKI ADATOK
CPU/Memória: Core i7-720QM (1,6-2,8 GHz)/8 GB
Grafika: Mobility Radeon HD 5850
Képernyő (méret/felbontás): 18,4"/1920x1080 pixel

Asztalra vele: Ha sok pénzünk van, és egy gyors, elegáns asztali noteszgépet szeretnénk, akkor érdemes megnéznünk az Acer Aspire sorozatának különleges oldalhajtású képviselő Ethos család legnagyobb tagját, a 8943G-t.

Mivel a méret és tömeg nem volt akadály, az alkatrészek összeválogatásánál az Acer kevés kompromisszumot kötött: az egyik leggyorsabb mobil CPU-t kombinálták 8 GB memóriával, 5850-es Mobility Radeonnal és két 640 GB-os merevlemezzel.

Alternativa: Az ASUS G szériájában szép számmal találhatunk hasonlóan szép, gyors gépeket.

Külső merevlemez

Iomega eGo USB 3.0 2TB

ÁR/ÉRTÉK: közepes
INFO: www.iomega.com
TÁJÉKOZTATÓ ÁR: 27 000 Ft

MŰSZAKI ADATOK
Tárolókapacitás: 2 Tbájt
Csatolófelület: USB 3.0
Pufferméret: 32 Mbájt
Olvasási sebesség: 88 MB/s

Két tera: A külső merevlemezek legnagyobb gondja egészen az USB 3.0 interfész megjelenéséig az volt, hogy egy nagyobb kapacitású meghajtót 30 MB/s-os sebességgel nagyon sokáig tartott megöltetni. Az Iomega termékpalettájáról ezúttal az eGo USB 3.0 2TB járt nálunk, amelynek neve mindent elmond: USB 3.0 csatolófelülettel bír, és 2 Tbájt a kapacitása.

Röviden: Az Iomega 2 Tbájtos merevlemeze hosszú ideig megoldja tárhelygondjainkat.

Alternativa: A WD MyBook 3.0 is elérhető ekkora kapacitással, olcsóbban, de szoftverek nélkül.

3D-s Projektor

Sharp PG-D2710X

ÁR/ÉRTÉK: jó
INFO: www.sharp.hu
TÁJÉKOZTATÓ ÁR: 250 000 Ft

MŰSZAKI ADATOK
CTechnológia/felbontás: DLP/1024x768
Fényerő: 2700 ANSI lumen
Kontraszt: 2000:1

Térbeli iroda: Érdekes szerzet a Sharp PG-D2710X - ha meghalljuk, hogy ez egy 3D-s működésre is képes DLP-s projektor, rögtön arra gondolunk, hogy legfőbb felhasználási területe a házimozizás lesz. Tévedni fogunk: hiába kínál most mellé a Sharp 3D-s filmnéző programot és szemüveget (utóbbi plusz pénzért), a készülék valójában egy könnyen hordozható prezentációs modell, aminél a 3D csak egy érdekesség.

Röviden: Irodai használatra szánt projektor, amivel 1-1 3D-s játékot és filmet is kipróbálhatunk.

Alternativa: A 3D-s házimozizhoz egyelőre jobbak a tévék - vagy az Acer H5630, 720p-s chippel.

Okostelefon

HTC Wildfire

ÁR/ÉRTÉK: jó
INFO: www.htc.com
TÁJÉKOZTATÓ ÁR: 74 000 Ft

MŰSZAKI ADATOK
GSM hálózatok: 850/900/1800/1900/2100 MHz
Adatátviteli technológia: GPRS/EDGE/HSDPA
Kijelző: 3,2" @ 320x240 pixel, LCD

Erdőtűz: A Wildfire a HTC legújabb kísérlete arra, hogy az olcsóbb androidos telefonok piacán is megvesse a lábát - ám a gyártó láthatóan nehezen tudja eldönteni, hogy mely területeken érdemes kompromisszumot kötni, és melyeken nem. Ezért aztán a készülék tudása gyakorlatilag megegyezik a rá külsőleg igencsak hasonlító csúcsmodell, a Desire tudásával (egyedül a processzor teljesítménye kisebb), ugyanakkor kijelzője sokkal gyengébb: 3,2"-os méretéhez képest csak 320x240 pixeles felbontású, ami a mai érintőképernyős mobilok egyik legpixelesebb képét eredményezi.

Szintén nem kell csalódnunk akkor, ha a kidolgozottságot vesszük figyelembe, a Wildfire ugyanis jól van összerakva, és a felhasznált műanyagok minősége is jó. A képernyő alatt található gomb egyben optikai trackpad is, így segítségével minden irányban mozoghatunk a programokban és a képer-

nyők között, benyomva pedig többek között az expozíciós gomb szerepét láthatja el. A többi gomb érintésérzékeny, és a kijelző alatti fekete sávon van, ami kevésbé kényelmes, mint a Desire rendes, kitapintható billentyűi. A hardvert illetően a Wildfire szinte tökéletesen felszerelt: 7,2 Mbps-os sebességre képes HSDPA adaptere van, kapott 802.11g hálózatokkal kompatibilis WiFi adaptert, Bluetooth csatolót, A-GPS vevőt és FM rádiót is.

Az Android 2.1-es operációs rendszer az 528 MHz-es Qualcomm processzorral egész jól teljesít, és a Sense UI mozgása is teljesen folyamatos. Az alap szoftver kínálatot pár érdekes program egészíti ki, itt van például a három fokozatban kapcsolható zseblámpa, a közösségi oldalak bejegyzéseit összefogó Friend Stream és a geokódolt fényképekből nyaralási fotóalbumot létrehozó Footprints is.

Röviden: Viszonylag olcsó, de jó okostelefon, Android operációs rendszerrel de közepes kijelzővel.

Alternativa: Az LG Optimus régebbi szoftverrel és kisebb, de élesebb kijelzővel rendelkezik.

Webkamera

Microsoft Lifecam HD-5000

ÁR/ÉRTÉK: kiváló
INFO: www.microsoft.hu
TÁJÉKOZTATÓ ÁR: 8990 Ft

MŰSZAKI ADATOK
Érzékelő: CMOS
Videófelbontás: 1280x720, 30 fps
Allóképfelbontás: 4 Mpixel (szoftveres javítással)

HD-ready kis csalással: A HD-5000 névre hallgató webkamera egészen olcsón kínál hangzatos szolgáltatásokat: autofókusz, HD mozgóképfelvétel és szélesvásznú képarány. Természetesen a kamera részére egy beépített mikrofon is, amelyet így kiválthatunk a külső felvevőket.

Az autofókusz azonban zavaróan lassú, illetve gyengébb fényviszonyok mellett a kép meglehetősen sötét. Az alacsony árért cserébe a hardveres kódolást feláldozták, így 720p-s videózáshoz minimum középkategóriás PC-re lesz szükségünk. A TrueColor technológiát használó HD-5000 képe egyébként szép tiszta, éles, és a mikrofon is tökéletesen megfelel az elvárásoknak.

Röviden: 720p-s mozgókép olcsón, lassú autofókusszal, ötletes talppal és szoftveres kódolással.

Alternativa: Az azonos árú Logitech C310 ellenfényben jobb, és nincsen autofókuszgondja sem.

Red Bull Mobile RBM2

Acer GD245HQ

Samsung Galaxy S

Okostelefon

Red Bull Mobile RBM2

ÁR/ÉRTÉK: kiváló

INFO: www.redbullmobile.hu
TÁJÉKOZTATÓ ÁR: 18 990 Ft-tól

jó

MŰSZAKI ADATOK

GSM hálózatok: 850/900/1800/1900/2100 MHz
Adatátviteli technológia: GPRS/EDGE/HSUPA
Kijelző: 3,5" @ 320×480 pixel, LCD
Memória: 256 MB, microSD
Fényképezőgép/mozgóképek: 3,2 Mpixel/Van
WLAN/Bluetooth/GPS: Van/Van/Van
Operációs rendszer: Android 2.1
Méretek/tömeg: 126×63×13 mm/135 gramm

Kékbika: A Telenor „almárkájaként” beindult Red Bull Mobile által kínált készülékek közül a csúcsmo- dell az RBM2, leánykori nevén Huawei U8230. Az Android 2.1-es operációs rendszert használó készülék hardvere alapján egy közép kategóriás okostelefon, amelynek két gyenge pontja van: a viszonylag alacsony kontraszt- arányú képernyő és az érthetetlen módon 2,5 mm-es, így csak a mellékelt headsettel vagy a szintén mellékelt átalakítóval használható fülhallgató-kimenet. Ezeket leszámítva a telefonnal maximálisan elégedettek lehetünk: jól ösz- szerakott, a Red Bullnak köszön- hetően egyedi dizájnú, ugyanak- kor tudásszintje is jóval magasabb annál (van benne WLAN adap- ter, A-GPS vevő, ráadásul HSUPA- képes és még a mellékelt szoftve- rek is kiválóak), amit az ára alap- ján gondolnánk.

Röviden: ► Android 2.1-es OS-t használó okostelefon, remek áron és kiváló szoftverekkel.

Alternativa: ► Kicsit kisebb mére- tű a szolgáltató másik androidos telefonja, a Samsung Galaxy Spica.

Monitor

Acer GD245HQ

ÁR/ÉRTÉK: közepes

INFO: www.acer.hu
TÁJÉKOZTATÓ ÁR: 110 000 Ft

jó

MŰSZAKI ADATOK

Képtáv: 23,6 col
Felbontás: 1920×1080 pixel
Fényerő, kontraszt: 300 cd/m², 1000:1
Betekintési szögek: 170/170 fok
Válaszidő: 2 ms
Csatlakozók: Dual Link DVI, HDMI, D-Sub
Méret: 575×194×418 mm
Fogyasztás: 40 watt/1 watt

Térhatás: Nemcsak a tévék között, hanem a számítógépes monitorok között is vannak 3D-s megjelenítők. Persze ez így kicsit félrevezető, mert a monitorok valójában „csak” annyit tudnak, hogy 60 helyett 120 Hz-es képfrissítési frekvencián is meg tudják jeleníteni a képet, ami 3D-s csak akkor lesz, ha azt az NVIDIA 3D Vision szemüvegén keresztül nézzük. Az Acer GD245HQ a 120 Hz-es megjelenítők között már a második generációt képviseli, ami elsősorban azt jelenti, hogy a monitor a korábbi megjelenítők 3 ms-os válaszidejével szemben 2 ms-os válaszidő- re képes 3D, azaz 120 Hz-es üzem- módban.

Külsőre a monitor tökéletesen illeszkedik az Acer Gamer vonalá- ba, ami azt jelenti, hogy a dizájn inkább mondható fiatalosnak, semmint modernnek, a relatív vastag kávjával és narancssárga fényezésű talpával. A csatlakozó- kínálat teljes, a D-Sub és a HDMI azonban csak kompatibilitási cé- lokat szolgál, ha 3D-ben szeret- nénk használni a GD245HQ-t, ak- kor mindenképpen a Dual Link DVI csatlakozót kell használnunk – lévén ez az egyetlen interfész,

amellyel az elektronika támogat- ja a 120 Hz-es képfrissítést. Mű- szaki paraméterei alapján a mo- nitor – a 120 Hz-es képfrissítést nem számítva – teljesen átlagos: 1920×1080 pixel felbontású TN panel dolgozik benne, 1000:1-es statikus kontraszttal és 300 cd/m²-es fényerővel. Ez utóbbi adat azért lehet fontos, mert 3D szemüvegben keresztül kisebb az érzékelhető fényerő.

A monitor alapbeállításai rela- tív jónak mondhatóak. A színek ugyan látható módon eltérnek az elvárttól, de csak minimális mértékben, ami a szokásos eredmé- nyhez képest mindenképpen jobb. Az árnyalatokkal amúgy a kijel- ző jól bánik – egyedül a sötétebb helyek neki okozhatnak gondot, de ez minden TN-es megjelenítőre igaz. A válaszidő viszont nagyon jó, és a 2 ms-os értéknek hála 3D módban a crosstalk is egészen mi- nimális. Cserébe a kelleténél ag- reszívabb overdrive-ot kapunk, ami szöveges módban rontja kis- cit a képminőséget; a kép olyan lesz, mintha az elektronika túléle- sítene a képet. Összességében az Acer GD245HQ egy kiváló monitor – de csak akkor, ha alapvetően já- tékra használjuk, és csak néha in- ternetezünk. Ha a helyzet fordít- ott, akkor jobban járunk, ha le- mondunk a 3D-ről és egy olcsóbb kijelzőt választunk.

Röviden: ► 3D-re jelenleg a GD245HQ a legjobb monitor, de az elektronika nem tökéletes.

Alternativa: ► A második generá- ciós 120 Hz-es monitorok közül az Acer megjelenítője az első.

Okostelefon

Samsung Galaxy S

ÁR/ÉRTÉK: jó

INFO: www.samsung.hu
TÁJÉKOZTATÓ ÁR: 150 000 Ft

kiváló

MŰSZAKI ADATOK

GSM hálózatok: 850/900/1800/1900/2100 MHz
Adatátviteli technológia: GPRS/EDGE/HSUPA
Kijelző: 4" @ 800×480 pixel, LCD
Memória: 8/16 GB, microSD
Fényképezőgép/mozgóképek: 5 Mpixel/Van, 720p
WLAN/Bluetooth/GPS: Van/Van/Van
Operációs rendszer: Android 2.1
Méretek, tömeg: 122×64×10 mm, 120 gramm

Világűr: A Samsung androidos termékcsaládjának csúcsmo- dellje az i9000 Galaxy S, 4"-os Super AMOLED kijelzőjével és 1 GHz-es Hummingbird processzorával. Utóbbi a Samsung saját fejleszté- se, és beépített GPU-jának (is) kö- szönhetően sok feladat esetében gyorsabb a Snapdragon CPU-nál. A készülék extráinak listája tel- jes, és több érdekesség is talál- ható rajta: a WLAN adapter pél- dául 802.11n hálózatokkal is kom- patibilis, a Bluetooth csatlakozó pedig a 3.0-s szabványt is támogatja. A hátsó, 5 Mpixeles kamera 720p-s felbontású mozgóképek rögzíté- sére is képes, ám ezek minősége nem a legjobb. Kár, hogy a gyártó hagyta a LED-es segédfényt, így gyengébb fényviszonyok között sem fotózni, sem videózni nem tu- dunk. A szoftverek területén is teljes a kínálat, még teljes értékű Office-csomagot is kapunk.

Röviden: ► Jelenleg az androidos készülékek csúcsát jelentő mobil- telefon, bivalyerős hardverrel.

Alternativa: ► Kisebb, olcsóbb, ám valamivel lassabb a már Froyot futtató HTC Desire.

Reallusion iClone 4

Magix Photo Premium 9 SE

Magix Video deluxe 16 Premium SE

3D animáció

Reallusion iClone 4

ÁR/ÉRTÉK: jó

OP. RENDSZER: Win XP/Vista/7
TÁJÉKOZTATÓ ÁR: 80 euró

3D avatar: Az iClone 4 a S.A.D. legújabb animációs programja, ami kezdők számára készült. Fő területe az avatarok térbeli animációja. Mint minden hasonló programnál, a jelenetek elkészítése drag and drop módszerrel történik, ebben pedig nagy segítségünkre van az, hogy előre elkészített objektumok gazdag tárháza is megtalálható a programban. A renderelés (azaz a jelenet grafikai létrehozása) nagyon jó minőségű, különösen szakértelem nélkül is remek eredményt kaphatunk. Ha a kollekció kicsi lenne, bármikor beimportálhatjuk a Google Sketchup vagy a Poser egy-egy objektumát.

Az animáció kezelése sokat javult, a kiinduló és a végállapotok, valamint a sebesség megadása egyszerű, az útvonalak megmutatják, mi fog történni a mozgás során. A figurákra arcmintát feszíthetünk, az arcban lévő izmok mozgásával pedig a hangulat legapróbb változásait is modellezhetjük az animációs világban megszokott módon, keyframe-ek használatával. Az új verzió ezeken kívül azt is megengedi, hogy az objektumok textúráin ne csak statikus, hanem dinamikus tartalom (film) is legyen.

Röviden: ► Animációs program nemcsak kezdő, de haladó felhasználók számára is.

Alternatíva: ► A Blender nevű ingyenes program kiváló alternatíva a kezdő felhasználóknak.

Képszerkesztő

Magix Photo Premium 9 SE

ÁR/ÉRTÉK: kiváló

OP. RENDSZER: Win XP/Vista/7
TÁJÉKOZTATÓ ÁR: 100 euró

Erős páros: A Magix képszerkesztésre kihegyezett programja valójában két, önállóan működő program együttese. Az egyik az Xtreme Photo Designer 5, a másik a Photos on CD&DVD 9 deluxe. Az első egy igazán minőségi, bitmap és vektorgrafikát együtt kezelő képszerkesztő, a másik bemutatók készítésére való, szintén remek darab.

A program megvásárlásával ezen túl még a 35 euróért kapható Magix PanoramaStudio 1.6-ot is ingyen megkapjuk. Ezzel nemcsak panorámaképeket, de 360 fokban megnézhető körpanorámákat is készíthetünk. Ami a programot illeti, a Photo Designer rengeteg szolgáltatással rendelkezik – ehhez képest a kezelői felület úgy alkották meg, hogy az a kezdők számára is jól használható legyen. Ennek még a megszállott grafikusok is örülhetnek, akiknek ha mégsem jönne be a kezelői felület, rengeteg vigaszt találnak az 1000 clipartban és mintában. Ezek szerencsére nem az ingyenes mintákból összeszedett darabok, hanem olyanok, amelyekre bátran alapozhatjuk akár nívósabb munkáinkat is.

Az automatikus képjavító funkciók közül említésre méltó az intelligens képnagyítás, ami sok esetben segít, de egyes képeknél nem működik megfelelően. A képek „egy kattintással” minőségjavítása szokás szerint jól működik, ugyanakkor azok, akik maguk szeretik a maximumot kihozni a képekből, bi-

zony hiányolni fogják a Photoshop-szintű finombeállításokat.

A Photos on CD&DVD a korábbi verzióinál is jobb varázslóval segíti a felhasználókat abban, hogy a képekből garantáltan látványos és vonzó bemutatókat tudjanak készíteni percek alatt. Aki az alapbeállításoknál többet akar, azt is meghatározhatja, hogy a beúszó képek merre lebegjenek pontosan, hogyan tűnjenek át egymásba és így tovább. Az áttűnések tárháza gigantikus, több mint 100 effekt közül biztosan megtaláljuk a nekünk megfelelőt. Az animációkat térbeli szövegekkel, dekorációs elemekkel is feldobhatjuk, ezekből is rengeteg minta áll a rendelkezésünkre. A bemutatóba kerülő képeket egyenként is szerkeszthetjük, és a rájuk kerülő hatások is egymástól függetlenül állíthatók.

A legkülönösebb, de feltétlenül praktikus szolgáltatás, hogy a program a RAW formátumokat is ismeri, így nem kell konvertálni a képeket a bemutatók készítése előtt. Hogy teljes legyen a kép, a programhoz 500 hangot és hangeffektet is kapunk. Az eredményt akár Blu-ray, AVCHD vagy WMVHD formátumban is megkaphatjuk. A legnagyobb újítás végül az, hogy a bemutatók egy térkép ikonjaira kattintva is indíthatók, ahol akár egy kis autó is gurulhat helyszínről helyszínre.

Röviden: ► Ez a két program a kezdőtől a középhaladókig mindenkinek a maximálisat nyújtja.

Alternatíva: ► Ebben az árkategóriában nincs párja, drágábban a CorelDraw X5 található.

Videoszerkesztő

Magix Video deluxe 16 Premium SE

ÁR/ÉRTÉK: kiváló

OP. RENDSZER: Win XP/Vista/7
TÁJÉKOZTATÓ ÁR: 130 euró

Digitális filmstúdió: Amióta a HD videokamerák népszerűsége emelkedik, az ehhez hasonló programok nélkül nincs értelme a filmzésnek nekifutni, különösen, ha AVCHD-t kell szerkeszteni. A Magix SE (Special Edition) programcsomagja a hagyományos videovágó szoftverén felül két különlegességet is tartalmaz, az egyik a proDAD Heroglyph Rapid, amivel a filmekre látványos szövegeket és feliratokat) keverhetünk, a másik a bal oldalon látható Reallusion iClone 4 SE animációs szoftvert.

A Video deluxe felhasználói felületét áttervezték, annak középpontjában a médiakezelő áll, ami egészen jól használható. Az effektusokkal való ellátottságot szó nem érheti, nemcsak a kínálat nagy, de azok alkalmazásához is csak néhányat kell kattintanunk. Hasonlóan praktikus a másodlagos színjavító szűrő, amivel akár a képen mozgó tárgyak is automatikusan korrigálhatók. A stáblista és más szövegek egy különálló, előnézeti ablakban szerkeszthetők, ami gyors megoldás – a gépígyény egyébként nagy, legalább egy Core i7 és 4 GB memória kell a zökkenőmentes futáshoz.

Röviden: ► Nagyszerű, sok effektel rendelkező, jól használható videorögzítő program.

Alternatíva: ► A Corel VideoStudio Pro X3 olcsóbb nála, tudására sem lehet panasz.

Pillanatképek az örökkévalóságnak

Az **Ashampoo Snap 3** nemcsak egyszerű képlópló alkalmazás, de alapvető képszerkesztési képességekkel is bír, és akár mozgóképet is készíthetünk vele.

Megesik, hogy szükségünk van egy pillanatképfelvételre gépünk vagy valamely programunk kinézetéről, állapotáról, hogy megfelelő segítséget kérhessünk, vagy éppen adhasunk. A Snap 3-nak köszönhetően ilyen esetben minden szükséges eszköz a rendelkezésünkre áll, nemcsak a képlópláshoz, de a kiegészítő információk könnyű és egyszerű előállításához.

A program, amíg aktív, csendesen átírja a képlóplásra Windows alatt használatos Print Screen billentyűt, aminek lenyomására a teljes látható ablakról képet készít, de a képernyő felső sorához gördítve a kurzort megjelenik a képlóplási műveletet további választéka. A műveleteket természetesen billentyűparancsokkal is elérhetjük, melyeket a *Konfigurálás* menüből olvashatunk ki. Persze itt rögtön át is írhatjuk őket nekünk jobban kézre esőkre.

Ha elkészült a felvétel, alapesetben azonnal megjelenik a szerkesztő alkalmazás kezelőfelülete, ahol a képernyő oldalain és tetején található eszköztárral dolgozhatunk, azaz szerkeszthetjük, átformálhatjuk, kiegészíthetjük és feliratozhatjuk a képet, hogy a lehető legtöbb fontos információt tartalmazza. Ha több képet készítenénk egy folyamat bemutatására, érdemes lehet helyette rögtön videóóra venni a teendőket, amit akár kommentálhatunk is egy mikrofon segítségével.

Az **Ashampoo Snap 3** nemcsak egyszerű képlópló alkalmazás, de alapvető képszerkesztési képességekkel is bír, és akár mozgóképet is készíthetünk vele.

1. Alapműveletek

A legegyszerűbb művelet az *Egyetlen ablak fényképezése*, ahol csak kattintatnunk kell a választáshoz. A *Négyzetleges terület fényképezése* szintén hasznos ötlet kisebb kivágások készítéséhez, míg a *fix és szabadkézi terület megőrkítésének* lehetőségét sokkal ritkábban fogjuk használni.

2. Utómunkák

Bár a képszerkesztési lehetőségek elmaradnak egy komolyabb kereskedelmi programétól, épp elég mozgásteret adnak a legfontosabb változtatásokhoz. Ráadásul rövid, magyar nyelvű használati utasítást is kapunk használatukhoz.

3. Különleges megoldások

A *Görgető ablak fényképezés* mód, bár nagyon hasznos lehet hosszabb dokumentumok vagy weblapok fotózásakor, sajnos nem tökéletes. Honlapoknál megzavarhatják a Flash reklámok, és a dokumentumokban 2-3 sor kihagyást is könnyen a fotózandó terület végének értelmez.

4. Összefoglalás

Avagy a program fő erőnei kicsiben: az alkalmazás magyar nyelvű, segítséget ad a kezdéshez, szinte bármiről készíthetünk felvételt (játékprogramokra ez nem feltétlenül igaz), és elláthatjuk a megértést tovább segítő feliratokkal. Mindezt 1-2 perc alatt.

Netes biztonság magasabb szinten

Az **Ad-Aware Total Security** immár teljes körű védelmi csomagként szolgál, mely visszaveri a támadásokat, kiszűri a levélszemetet és a veszélyes weblapokat.

Az Ad-Aware készítőit feladhatta a Pro sikere, így elgondolkodtak, hogyan lehetne azt még tökéletesebbé tenni. Az eredmény a Total Security lett, melynek különleges, 90 napos próbaverziója megtalálható lemez mellékelvényünkön is. A kibővített verzió a kémprogramok, trójai alkalmazások, rootkitok, hijackerok, keyloggerek mellett a behatolási kísérletek és kóros reklámok ellen is valós idejű, állandó védelmet nyújt.

A Pro változat mellé elég volt egy jó tűzfal, hogy teljes körű védelmet adjon a kártékony kódok és azok küldői ellen, a TS kiadás elsőként ezt a bővítést tartalmazza. A tűzfal alapállapot-

ban csendes, öntanuló módban dolgozik, már futó programjainkat kiengedi a netre, inkább csak az onnan érkező veszélyekre figyel.

A bővítések másik fontos eleme a kóros reklámlevelek szűrésére szolgáló rutin. Ugyan ez némi figyelmet igényel, és – ahogy az ilyen szűrőkre jellemző – minél szigorúbb, annál nagyobb az esélye, hogy hasznos levelek is a gyűjtőjében végzik, így érdemes mégiscsak átfutni néha a reklámokat. Az adathalás levelek elleni védelem kettős: a spamszűrő mellett a webcímekeket ellenőrző rutin is felismerheti a veszélyes helyeket; de a legbiztosabb, ha a felhasználó is odafigyel arra, mit nyit meg.

1. Fontos újdonságok

A program már telepítéskor felhívja a figyelmet két új extra szolgáltatására. A *Szülői felügyelettel* gyermekünket óvhatjuk meg az internet mocskától; az „*iratmegsemmisítővel*” pedig saját bizalmas adatainkat tüntethetjük el a kíváncsiskodók elől.

2. Egyszerű alapok

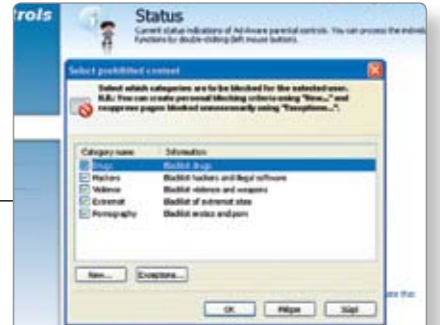
A program kezelőfelülete könnyen átlátható, a főoldal egyértelműen tudatja, ha rendszerünk megfelelő védelem alatt áll, ahogy azt is, hogy ehhez mire lenne feltétlenül szükség. Ugyanakkor tapasztaltabb felhasználók szinte minden funkciót beállíthatnak számukra megfelelőbbre.

3. A kártévköz nyomában

A kártékony kódok keresése több szinten és keresési móddal zajlik, így ugyan elég sok időt igénybe vesz, de megfelelően alapos is. Persze előtte nem árt frissíteni az adatbázist, de erről az automatikus frissítés gondoskodik.

4. Hasznos újdonság

A szülői felügyelet mellett nyugodtabban hagyhatjuk gyermekünket internetezni: az általunk megadott kerürendő témák alapján a rendszer letiltja a nem megfelelő oldalakat. Bár azt nem ellenőriztük, hogy a legszigorúbb beállítások mellett akad-e olyan lap a neten, ami továbbra is megtekinthető...

Hogyan változtatta meg a PHOTOSHOP a világot

A képszerkesztő program első verziója 20 évvel ezelőtt jelent meg. Cikkünkben bemutatjuk, miért nem hihetünk a szemünknek azóta, és hogyan válhatott egy szűk szakmai körnek készült szoftver neve jóformán popkulturális utalássá.

A Photoshop megváltoztatta a világunkat az elmúlt húsz év alatt, legfőképpen azt, ahogy ezt a világot szemléljük. Korábban egy fotó látványos bizonyítéka volt annak, hogy a képen ábrázolt jelenet megtörtént, annak szereplői, elemei léteztek. Persze már ekkor is megesett, hogy egyes fényképeket meghamisítottak (ahogy a 99. oldali keretes írásban is látható), de ezek a módszerek nem voltak jelen a mindennapi életben. Specialisták dolgoztak azon, hogy a kegyvesztett alakokat eltüntessék a fényképekről Sztálin parancsára – ami komoly háttással volt az adott történelmi személyiségekre, de nem a kisemberre. Azonban ma, ha egy kép meglepő, netán valaki számára kellemetlen, vagy szimplán csak túl szép ahhoz, hogy igaz legyen, máris felmerül a Photoshop neve mint fő bűnbaké és kibúvó.

Ahogy a számítástechnika egyre népszerűbbé vált hazánkban az ezredfordulón, és egyre többen szereztek számítógépet, mind többen próbálták ki a Photoshopot. A program már akkor is jól ismert, sőt híres volt, így szinte mindenkit érdekelt, mire képes egy több

százezer forintos profi képszerkesztő – főként, hogy a szomszéd fiának éppen akadt belőle egy másolata, amit ingyen ki lehetett próbálni. A kezdeti lelkesedés persze hamar csalódottsághoz vezetett (a BSA nagy megkönnyebbülésére), hiszen a program a legtöbb gépen lassú volt, ráadásul szinte átláthatatlanul bonyolult, és legtöbbször egyáltalán nem tudtak vele mit kezdeni, mert – mint arra felháborodottan ráébredtek – ezzel a programmal nem lehetett csak úgy rajzolgatni. A Photoshopot tulajdonképpen legyőzte a Windowsba integrált Microsoft Paint.

Még nehezebb volt a program dolga 1990-ben, első megjelenésekor, ugyanis a hagyományos rajzprogramokon jóval túlmutató képszerkesztő szoftverhez nagy szükség lett volna még valamire. Arra, hogy a fényképek valahogy eljussanak a számítógépre. Ennek pedig kezdetben az egyetlen módja a lapolvasók használata volt, amelyek szintén nem voltak túl elterjedtek. Olyan minőségben, amely képes egy fényképet megfelelő részletességgel, az eredeti képhez hűen bedigitalizálni, eredetileg szinte csak kiadványszerkesztéssel →

Görög isten
Sportos típus: gyönyörűen kidolgozott bicepszait nemcsak az edzéseknek, de a jó égerkezelésnek is köszönheti

Étel
A képszerkesztőknek hála még egy vacak hamburger is szupersztárként csilloghat – mint bármilyen étel a reklámújságokban

Álomnö
Sima bőr, hosszú lábak, vékony derék – a Photoshopkal feljavított címlaplányok határozzák meg az eszményi nő képét

Sportkártyagyűjtemények
Sehol egy ránc – a futballsztárok a gyűjtőkártyákon szupermodellként ragyoghatnak

Fülbemésző?
Akad olyan Photoshopot látott kép, amit azonnal felismerhetünk – legtöbbjük célja a szórakoztatás, vagy éppen az elgondolkodtatás

Képeslap
Lenyűgöző tájak: a valóságban persze a homok sem ilyen fehér, a pálma sem ilyen zöld, és az ég sem ilyen tiszta kék

Sokkoló
A rombolás képeit különösen erősíti egy puha gyerekjáték – ám az, állapotából ítélve – valószínűleg utólag került csak a képre

DEMÓ A címszereplő nagyágyú

Ha már az egész cikk róla szól, mi is lehetne más első programunk, mint a Photoshop – 30 napos demó változatban.

01

DEMÓ És a kisebb testvére

Az amatőröknek és vasárnapi képszerkesztőknek szánt Photoshop Elements 8 – ennek kipróbálására is lesz 30 napunk.

02

DEMÓ Tessék választani!

Nem maradhatott ki az összeállításból a fő konkurens Corel csomagja sem, szintén 30 napos próbaidővel.

03

DEMÓ Képsopping egyszerűbben

A Corel háza táján is akad egy egyszerűbb és olcsóbb szerkesztőprogram, meghozza a PaintShop utódja.

04

DEMÓ Igazi karrierista

A valaha szimpla képnézegető ACDS-e mára komoly képszerkesztő programmá nőtte ki magát.

05

foglalkozó cégeknek álltak a rendelkezésére. Az amatőrök és a szakma nagy örögei egyaránt ahhoz voltak szokva, hogy képeiket elkészítik, előhívják, kinagyítják (vagy éppen diát készítenek belőle).

Nehéz kezdetek: gyenge piac, félreérthető név, kétkedő szakmabeliek

Mostanra a Photoshop név közsímet, szakmailag egyet jelent a legmagasabb minőséggel a képszerkesztés területén, de a kezdetekkor még a név is a program ellen dolgozott. Többen is úgy érezték, a név nem méltó a professzionális fotózáshoz, sokkal inkább illene egy vásári színekben tarkálló, családi fotókat kínáló bódéhoz. De semmiképpen nem fogható a kor akkori nagyjaihoz a Digital Darkroomhoz (Digitális Sötétkamra) vagy az ImageStúdióhoz.

Nem sokan szánták hát rá magukat a próbára, de akik megtették, többnyire elégedettek voltak a program képességeivel, és a jó kritikák hamar elterjedtek. Azonban még így sem tolongtak a programért. A hobbifotósoknak túl magas volt a szoftver ára – ami még ma is létező probléma, nem véletlenül állt elő az Adobe 2001-ben a Photoshop Elements sorozattal –, a profi fotósok többsége pedig még mindig az analóg masinákkal dolgozott, jóformán nem is létezett még digitális fényképezés.

A Photoshop ismertsége éppen ezért a digitális fényképezés terjedésével párhuzamosan kezdett nőni, míg végül eljutott oda, hogy az is ismeri a nevet, aki még életében nem használta a programot. Az ismertséggel azonban egyre nőtt a digitális fényképezés rossz híre is: már nem bízhatunk a fényképekben, minden manipulálható digitálisan, és a feldolgozott képnek sokszor vajmi kevés köze van az eredetileg megörökítettéhez. Bár – mint már esett róla szó, és vissza is térünk rá – a hagyományos fotókkal is lehetett manipulálni, akár több szinten (fotós, retusőr), ám ahhoz még komoly szakmai ismeret és gyakorlat kellett, így elég ritkán történt ahhoz, hogy a legtöbben tudomást se vegyenek róla. Ám rögtön feltűnőbb lett a jelenség, ahogy bárki képes lett számítógépen viszonylag könnyedén kijavítani a fényképei hibáit, vagy éppen teljességgel megváltoztatni a képet.

Alkotói felelősség: nehéz felismerni, mennyi marad meg egy fotó valóság tartalmából

Az úgynevezett képjavításnak csak és kizárólag a valóságban látott kép és a feldolgozása során létrejött termék közötti különbségeket kellene eltüntetnie. Azonban nehéz megállapítani egy egyértelmű határt, amin túl az élesség, színtelítettség vagy akár tónus már nem javítható, mert túlmegy az emberi szem által láthatón. Márpedig ha túlzásban visszük ezeket a javításokat, olyan képeket hozhatunk létre, amik a realitás határait feszegetik. Ez igaz olyan egyszerű változtatásokra, mint a fényerő vagy a színek, de ugyanígy vonatkozik mindenre, ami a végleges képet befolyásolhatja. Ha a beavatkozás nem általános, és nem a kép teljes területét érinti, de abból elvesz, →

TÖRTÉNELEM

A Photoshop változó arcai: rengeteget módosult a program életének 20 éve alatt. Az alábbiakban bemutatjuk a fejlesztés mérföldköveit.

- 1990 **Photoshop 1.0**
Színkorrekciók, Gradációs görbék (Curves), valamint klónozó eszköz
- 1991 **Photoshop 2.0**
Feltűnnek a Görbék (Paths), valamint a toll eszköz és a CMYK szintér
- 1992 **Photoshop 3.0**
A 3.0 verzió hozza be az egyik legfontosabb elemet, megjelennek a rétegek (layer)
- 1993 **Photoshop 4.0**
Megjelenik a rögzítő makró és a korrekciós réteg (adjustment layer)
- 1994 **Photoshop 5.0**
Többé nem kell félni a hibáktól, itt a többszintű visszavonás (Undo) funkció
- 1995 **Photoshop 6.0**
Új felhasználói felület, rétegstílusok és Cseppfolyósítás szűrő (Liquify filter)
- 1996 **Photoshop 7.0**
Újdonság az átméretezhető, vektoros szöveg és a Javító ecset (Healing Brush)
- 1997 **Photoshop CS**
Valós idejű hisztogram, rétegcsoportok és jobb képdarabolás (Slice tool)
- 1998 **Photoshop CS2**
Intelligens élesítés (Smart sharpen), Intelligens objektumok (Smart objects)
- 1999 **Photoshop CS3**
Optimalizált funkciók, gyorsabb indulás és intelligens szűrők (Smart Filters)
- 2000 **Photoshop CS4**
Végre hasznos a grafikus kártya a Nagyításban (Zoom) és Pásztázásban (Pan)
- 2001 **Photoshop CS5**
3D hatások és látványosan továbbfejlesztett automatikus képkorrekció

KATASZTRÓFA & MANIPULÁCIÓ

A „Photoshoppolás” kifejezés ma már jóformán általánosan használt szó a képhamisítás szinonimájaként. Ez azonban igazságtalanság, mert bár digitálisan könnyebb manipulálni a fotókat, erre korábban is volt lehetőség.

Kegyvesztve
Nyikolaj Jezsov, a szovjet titkosrendőrség, az NKVD (Belügyi Népbiztonság), Sztálin hűséges híve és a „Nagy tisztogatás” fő felelőse 1937-ben még közel állt a diktátorhoz. Miután kegyvesztett lett, egyszerűen eltűntették a közös fényképekről.

Végképp eltörölve
Amikor Sztálin hatalomra jutott, politikai ellenfelévé lett párttársát, a forradalom egyik vezéralakját, Lev Trockiját száműzték a Szovjetunióból, és még emlékét is ki akarták törölni. Ezért minden olyan fotóról eltűntették, ahol Leninnel együtt szerepelt.

A Photoshop dezodor
Manapság már sokkal könnyebben megy a retusálás – a celebek nagy öröme. Az eredeti képen Angela Merkel kancellár látható igen emberi, ám a reklámok által tiltott izzadságfolttal. De a Photoshop akár 48 órán keresztül is szárazon tart.

Profi válságmenedzsmet
Még tart a válság, mindennaposak a cégbezárások, elbocsátások. Nem ez a legszerencsésebb időszak arra, hogy a volt Siemens-vezető, Klaus Klein megmutassa a világnak legújabb Rolexát. Így gondos kezek el is tűntették azt a nép immár egyszerűbb fiáról.

FREEWARE Az ingyenes Photoshop
A GIMP ugyan hivatalosan nem a Photoshop ki- vagy felváltására készült, mégis mindenki azzal hasonlítja össze.

FREEWARE Képzézelés Google módra
Képzézetés és -rendezés, albumok, képszerkesztés és geotagolás, mindez egy helyen, ingyen a Picasában.

FREEWARE Könnyed félprofi
A Paint.NET ingyenes, egyszerűen használható, de sokoldalú és állandóan fejlődő képszerkesztő.

FREEWARE Kamerabarát képnéző
A Wega2 kifejezetten digitális fényképezőgépekhez ajánlott képnézegető program, erre kihegyezett extrákkal.

FREEWARE Meglepő képpárok
A FotoMix olyan montázkészítő program, mellyel a kezdők is elboidogulnak, mégis látványos eredményt garantál.

FREEWARE Montázs-alapanyag
Az InstantMask egy egyszerű, de meglehetősen hatékony program képek háttérének eltüntetésére.

vagy éppen hozzáad, esetleg egy részét megváltoztatja, akár retusálás, akár montázs formájában, már nem tekinthetjük a képet önmagában egésznek.

A világunkat azonban elárasztják az ilyen, túljavított, túloptimalizált képek. Ezeket láthatjuk az újságok címlapján, posztereken, reklámokban: tökéletes emberek hibátlan bőrrrel, fénylő fehér fogsorral, és olyan alakokkal, amit legfeljebb 5-10 év versenyszerű fitness hozhat létre, vagy a Photoshop. Ez a megállapítás kissé elcsépel, és nem kevéssé demagóg, de igaz – azonban sokan feledni látszanak a tényt, hogy a tárgyak és személyek eszményítése mindig is része volt a művészeteknek. Kezdvé a kőkorszaki termékenységi szimbólumoktól az ókori szobrokon és a reneszánsz portrékon át egészen napjainkig.

A sötét oldalon: virtuális plasztikai műtétek, meghamisított képek és ellustuló fotóstársadalom

A digitális beavatkozások és javítások szerepe kritikus, mivel ezek legtöbb esetben nem ismerhetők fel azonnal. Egy szobor egyértelműen a művész által látottaknak, érzékelteknek az általa ismert módon való leképezése, ahogy egy festmény vagy rajz is. De ezektől eltérően egy fényképpel kapcsolatban már nem egyértelmű, hogy csak „kitalált”. Életünk több évtizedes tapasztalata arról, hogy a fényképek elméletileg tökéletesen képezik le a valóságot, arra sarkall minket, hogy elhiggyük: ami a képen megjelenik, az tökéletesen megfelel a valóságnak. Ennek a hibának pedig olykor fatális következményei lehetnek. Franciaországban például egy éve törvényt hoztak arról, hogy kötelező feltüntetni minden fotón, ha azt bármilyen formában feldolgozták számítógépen. A törvényt azután hozták meg, hogy egy fiatal nő halálra éhezettette magát, mivel olyan vékony akart lenni, mint a posztereken és magazinokon látható modellek. Nyilván ebben nagy része volt hibás énképének is (hiszen léteznek extrém vékony modellek), de annak torzulását könnyedén okozhatták a címlaplányok.

A törvény értelmében viszont minden fotót meg kell jelölni, hiszen akármiről készült a RAW formátumú kép, azt előbb-utóbb fel kell dolgozni, hogy a poszterek és magazinok tervezőszerkesztőjéhez kerüljön, akik maguk is számítógéppel dolgoznak. A furcsa döntésnek azonban az oka egy alapvető félreértés: a fényképek soha nem voltak egyértelműen hitelesek, még a Photoshop előtti időkben sem. Minden fotós pontosan tudja, hogy a megjelent kép az ő szakmai döntéseit és látásmódját tükrözi. Egy profi fotós például könnyedén láttat vékonyabbnak egy nőt mindössze a megfelelő megvilágítással és jó szögben készített képpel. Ráadásul azzal is tisztában van, akár mennyire is igyekszik, hogy a kép jó legyen, mégis csak minden tizedik, huszadik, különleges kiadványok esetében akár századik felvétel érdemes arra, hogy kiválassza és továbbadja a megbízóknak. A digitális fotókból azonban – a kevésbé igényes fotósok szerint – szinte mindegyik nyerő, hiszen ha akad is bármilyen gond a képpel (a

MÉLYPONTOK

A képszerkesztő programok hatalmat adnak az embernek, márpedig a hatalommal könnyű visszaélni. De a túlzott beavatkozások szinte mindig nyomot hagynak.

Egy kis hazai
Dobó Kata fényképei legendává váltak, ám sajnos nem annyira a színésznő idomai, mint inkább az azok kihangsúlyozására tett képmánipuláció miatt, aminek nyomai túlságosan is jól láthatók a csempéken.

Őszeesküvés
Egyre szaporodnak a köldök nélküli modellekről készült fotók. Egyesek szerint a „Kyle, a rejtélyes idegen” sorozat folytatásához keresnek új főszereplőt.

Lépéselőnyben
Úgy tűnik, az egyik legnyolcabb emberi testrész a láb. Bár lehet, hogy ezen a képen csupán a világ legbrutálisabb csipőficama látható.

A Mentalista
Még gyakoribb jelenség az eltűnő láb. De akad bőven eltűnő kar is (gyakran a semmiből előbukkanó kézzel fűszerezve), vagy kisebb hiányok, mint ezen a képen a cipő és a lábfej egy része.

CSÚCSTARTÓK

A fényképezés történetének számos kiemelkedő pillanata akad. Az alábbiakban láthatók a legfontosabb pillanatok és mérföldkövek az elmúlt 180 évből.

Az első digitális kamera
A digitális fényképezőgép hivatalos feltalálója Steven J. Sasson, a Kodak mérnöke. Szabadalma, melyet 1978. december 26-án adott be, alapjaiban változtatta meg a fényképezést – sok évvel később. Az első kereskedelmi forgalomban kapható kamera, a Kodak DCS 100 ugyanis csak 1991-ben jelent meg a piacon.

Az első digitális kamera
A „Hubble Ultra Deep Field” képet a 2003 szeptembere és 2004 januárja közti időszakban rögzítette a Hubble űrtéleszkóp. A 800, átlag 11,3 napos expozíciós idővel készült fényképből összeálló kép az univerzum ősrobbanás utáni állapotát örökíti meg, és közel 10 000 galaxist tartalmaz.

A legnagyobb foto
A gigapixeles képek több száz önálló fénykép alkotta összeállítások, melyek egy panorámaképet adnak ki, amelybe szinte korlátlan mélységben nyithatunk bele. A jelenlegi legnagyobb fénykép, a dubai panoráma, Gerald Donovan alkotása, közel 45 gigapixeles.

Az első színes fénykép
Színes fényképek már régebb óta léteznek, mint legtöbben gondolnák. James Clerk Maxwell fizikus 1861-ben egy szalagot háromszor is lefényképezett három színes szűrővel, majd a képeket egyszerre vetítette ki ugyanezen szűrőkkel. Az eredmény az első színes fénykép lett.

Az első fénykép
A francia Joseph Nicéphore Niépce-nek sikerült először a camera obscurában kirajzolódott képet fényérzékeny anyagra rögzítenie, ezáltal ő a fényképezést feltalálója. Képe a dolgozószobájából való kilátást örökítette meg.

Az első digitális kamera
A digitális fényképezőgép hivatalos feltalálója Steven J. Sasson, a Kodak mérnöke. Szabadalma, melyet 1978. december 26-án adott be, alapjaiban változtatta meg a fényképezést – sok évvel később. Az első kereskedelmi forgalomban kapható kamera, a Kodak DCS 100 ugyanis csak 1991-ben jelent meg a piacon.

A legnagyobb foto
A gigapixeles képek több száz önálló fénykép alkotta összeállítások, melyek egy panorámaképet adnak ki, amelybe szinte korlátlan mélységben nyithatunk bele. A jelenlegi legnagyobb fénykép, a dubai panoráma, Gerald Donovan alkotása, közel 45 gigapixeles.

Az első színes fénykép
Színes fényképek már régebb óta léteznek, mint legtöbben gondolnák. James Clerk Maxwell fizikus 1861-ben egy szalagot háromszor is lefényképezett három színes szűrővel, majd a képeket egyszerre vetítette ki ugyanezen szűrőkkel. Az eredmény az első színes fénykép lett.

Az első fénykép
A francia Joseph Nicéphore Niépce-nek sikerült először a camera obscurában kirajzolódott képet fényérzékeny anyagra rögzítenie, ezáltal ő a fényképezést feltalálója. Képe a dolgozószobájából való kilátást örökítette meg.

FREWARE
Tökéletes panoráma
A Huginnal könnyen és viszonylag egyszerűen illeszthetjük össze digitális fényképeinket látványos panorámaképpé.

FREWARE
Képregényes élet
A Cartoonist mini-alkalmazás segítségével vicces karikatúráká változathatjuk digitális képeinket.

FREWARE
Kódolt képek
Az ASCII képek készítése kihalófélben lévő művészeti ág, eljött az idő az újraélesztésére az ASCII Generatorral.

FREWARE
Sok kicsi sokra megy
A PosteRazor, mint neve is mutatja, posztert vázsol fényképeinkből, azt kinyomtatható szelletekre vagdosza.

FREWARE
Teljes átalakítás
A FotoMorph segítségével két képből a videoklipekben látottakhoz hasonló átalakításokat készíthetünk.

FREWARE
HDR gyorsan és könnyen
A High Dynamic Range fotók nem csupán rossz megvilágítás esetén előnyösek, de felettébb divatosak is.

rossz megvilágítástól akár a hibás kompozícióig), azt ki lehet javítani a képszerkesztő programokkal. Ezért sokan a szakma ellustításával és felhígításával vádolják a digitális képfeldolgozást.

Pedig a programok kora előtt is léteztek módszerek, amelyek még most is használatban vannak – sajnos. Elég a 2003-as, Magyarországot érintő National Geographic-botrányra emlékezni, ahol a hazai természetfotós-közösség egy része esett egymásnak, hogy egy megjelent kép tisztességesen ellesett pillanat, avagy műteremben beállított hamisítvány.

Ugyan a Photoshop nem több, mint egy eszköz, aminek képességeit a felhasználó kamatoztathatja, végérvényesen megváltoztatta az emberek fényképről alkotott fogalmát. Ez éppen úgy igaz a képszerkesztőkre, mint a közönségre, amely lassan minden szép képben csakis a kitartó „photoshoppolás” eredményét látja. Persze megeskik, hogy igazuk van, de nem lehet a gyönyörű képek áradatáért csak és kizárólag a digitális képfeldolgozást hibáztatni. Minden, a média által közreadott képnek nemcsak dokumentáló szerepet kell betöltenie, de meg kell felelnie esztétikai feltételeknek is. Ráadásul meg kell állnia a helyét egy olyan világban, amely tele van versenytársakkal. Egy művészeti vezető ugyanis naponta fényképek százait vagy akár ezreit nézi át; egyértelmű, hogy a „szépeknek” ezen a pályán is jobb az esélyei.

Nagy tudású eszköz: szinte lehetetlen megismerni a Photoshop kínálta összes lehetőséget

Minden kezdeti nehézség ellenére a Photoshop siker lett, és az időközben felbukkanó negatív figyelem ellenére is siker maradhatott. Ma már szinte lehetetlen elképzelni, milyen lenne nélküle dolgozni a médiában vagy reklámügynökségeknél. De még az otthoni fényképalbum javíthatásánál is sokaknak fájó lenne a hiánya. Életének első 20 éve alatt a program annyira nagy tudásúvá és sokoldalúvá vált, hogy még komolyabb ismerői sem igazán képesek átlátni képességeinek teljes skáláját.

Egy illusztrátor 10 évet dolgozott egy gigantikus projekt keretében – a mindig épp legfrissebb – Photoshoppal. Munkájának eredménye egyszerűen lenyűgöző volt, holott saját bevallása szerint nem volt ideje igazán elmélyedni a program funkcióiban, jóformán menet közben tanulta ki annak kezelését. Aztán egy napon a balsorsa összehozta egy Photoshop-szakértővel, akinek elbűszkélkedett arról, hogy egyes nehezebb feladatokat milyen ötletes egyéni módon oldott meg. Beszélgetőpartnere viszont elárulta neki, hogyan tudta volna ugyanazt az eredményt könnyebben és gyorsabban elérni. Az illusztrátor hamarosan ráébredt, hogy ha elolvasott volna 1-2 szakkönyvet, azokból mindezt megtudta volna a feladat kezdetén, és könnyen lehet, hogy feleannyi idő alatt végzett volna a munkájával. A nemtörődomsége öt évébe került. Másfelől viszont a Photoshop öt évet spórolhatott volna neki. És melyik másik szoftver képes ilyenmire? Ez a program valóban megváltoztatta a világot.

MELYIK AZ IGAZI?

Egy tipikus Photshop-eredmény: ugyanaz a téma, két képen, ám eltérő hátterek előtt. De vajon melyik kép lehet az eredeti?

A felső kép az eredeti felvétel, ahonnan az autót és lakókocsit bemásolták a tengerparti háttér elé – mintha mozgásban lenne. A mozgó kerekék illúziójáért felelős elmosódás a „hamisítványon” a Photoshop érdeme.

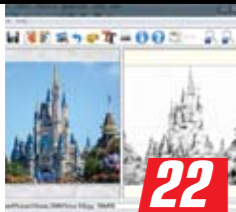
CHIP 100: ÍGY MŰKÖDIK

Összeállításunk több olyan próbaverziót is tartalmaz, amelyek méretüknél fogva nem fértek el a DVD-mellékletünkön. Ezen programok esetében a letöltési oldalukra mutató linket helyeztünk el a lemez melléketlen.

A próbaváltozatok letöltéséhez és/vagy használatba vételéhez esetenként regisztráció szükséges, melyet a megadott letöltési címről is megkezdhetünk a legtöbb esetben. Amennyiben a regisztráció hiba nélkül lezajlik, ám a visszaigazoló levél 24 órán belül nem érkezik meg, érdemes más böngészővel (és ha szükséges új e-mail címről) újra nekifutni a regisztrációs folyamatnak.

FREEWARE Fényképből grafika

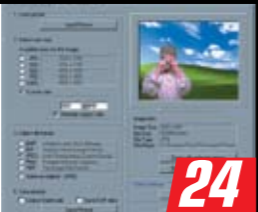
Ha unjuk már a Che Guevara-s pólokat, a Foto-Sketcher segít forradalmasítani a fényképekből készült grafikák világát.

22

FREEWARE A méret a lényeg

Bár minden képszerkesztő program képes átméretezésre, a PIX-resizer is jól jöhet 1-2 gyors változtatáshoz.

24

FREEWARE Fialatabbak is elkezdhetik

Képszerkesztés ide vagy oda, csak nem maradhatott ki egy gyerekeknek szóló rajzoló-program, a Tux Paint.

25

www.pcguru.hu

játéktesztek hírek letöltések
 végigjátszások podcastadások
 fórumok nyereményjátékok
 játékadatbázis

10. Profi tipp: Vezéreljük minden alkalmazást billentyűzetről

Billentyűkombinációkkal nagyon gyorsan kezelhetjük a számítógépet, mégsem kínál minden program gyorsbillentyű-vezérlést. Megmutatjuk, hogyan lehet ezt pótolni és minden egyes alkalmazáshoz külön konfigurálni.

Mivel egyetlen Windows-verzió sem kínál lehetőséget arra, hogy alkalmazásonként billentyűkombinációkat adjunk meg és kezeljük, külső programot kell használnunk. Mi a nyílt forráskódú francia Clavier+ programot ajánljuk, amellyel saját, program-specifikus billentyűkombinációkat adhatunk meg rendszerszinten – függetlenül az egyes alkalmazások konfigurációs lehetőségeitől.

Program telepítése

A Clavier+ program megtalálható lemez-mellékletünkön. A telepítéséhez indítuk el a ClavierSetup.exe-t, és kövessük a telepítés lépéseit. A program indítása után hagyjuk meg az angol nyelvű kezelőfelületet, kivéve, ha jobban értünk a Language-re kattintva választható francia, német vagy portugál nyelven.

Saját billentyűkombinációk rögzítése

A programfelület felső része előre definiált gyorsbillentyűket mutat. Új parancs létrehozásához kattintsunk a + jelre. A menüből a Program segítségével elindíthatunk egy programot a Start menüből, de lehetőségünk van tetszőleges programfájl vagy parancssori program elindítására is a Programs segítségével. Az Internet Favorite menüpontból az Internet Explorer egy könyvjelzőjét nyithatjuk meg, a Display a Website menüpontból pedig betölthetünk egy tetszőleges weboldalt az alapértelmezett böngészőbe.

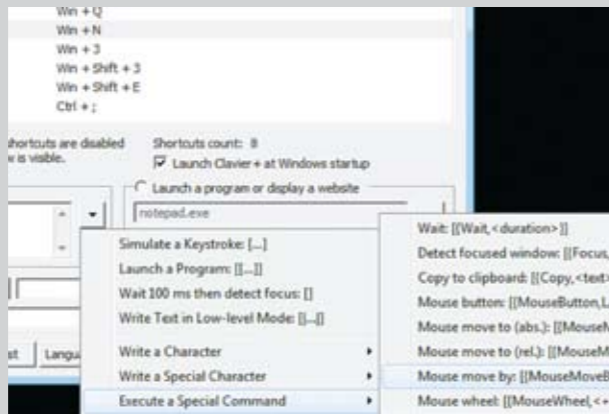
Végül a Shortcut ablakban üssük le a kívánt billentyűkombinációt, igény esetén válasszuk működési feltételeket (activation condition), és kattintsunk az OK-ra. Ha például a Caps Lock state-nél a

must be on-t választjuk, a billentyűkombináció csak akkor fog működni, ha a Caps Lock be van kapcsolva. Egy beállítással szükség esetén különbséget tehetünk a jobb és bal oldali speciális billentyű (Shift, Ctrl, Alt) között: Distinguish between left and right special keys. Itt a jobb és bal oldalon a szököző billentyű mellett található speciális billentyűkről van szó. Ajánlható a Windows-billentyűs kombinációk, mivel ezeket csak ritkán használják a programok.

A rögzített rendszer-billentyűkombinációkat, mint például a [Windows]+[E] az Intéző indításához, nem lehet felülírni, és ne állítsunk be kombinációkat [Alt]+[Shift]-tel, mert ezek a Windows billentyűkiosztását is átkapcsolják.

Speciális feladatok definíciója

Különleges feladatokhoz, mint például szimulált billentyűleütések vagy egérműveletek, a Write text rádiógomb bekapcsolásával hozunk létre billentyűkombinációt. A pusztá szövegbeírás mellett a mezőbe parancsokat is beilleszthetünk az aktívra vált jobb oldali nyíl gombra kattintva. A Simulate a Keystroke menüparanccsal válasszuk ki a kívánt billentyűkombinációt, és hagyjuk jóvá OK-val. Mivel egymás után írhatjuk az elemeket, ezen a módon komplett parancssorokat generálhatunk, akár integrált prog-

Jobb vezérlés Az ingyenes Clavier+ programmal komplett parancssorokat helyezhetünk egy billentyűkombinációra

ramindításokkal. Így például egyetlen paranccsal másolhatunk egy kijelölt területet, megnyithatjuk a szerkesztőt, és ott beilleszthetjük a szöveget. Ehhez először Ctrl+C-t szimulálunk, elindítjuk a Notepadet, és végül Ctrl+V-t szimulálunk. A kész kód ezután így fog szöveggé kinézni:

```
[Ctrl++C][C:\WINDOWS\NOTEPAD.EXE]
[Ctrl++V]
```

Figyeljünk oda a könyvtárszintek jelzésére szükséges dupla ferde vonalakra, ha ilyenfajta kódolást írunk be!

A jobb oldali nyíl gombrol és az Execute a Special Command menüpontból egérműveleteket és -mozgásokat is elérhetünk, és áttehetjük a fókuszot is a Detect focused window paranccsal. A lehetséges parancsok helyes sorrendjével kicsit kísérleteznünk kell, amíg a kívánt hatást elérjük. Vegyük közben figyelembe, hogy saját billentyűkombinációink csak akkor működnek, ha a Clavier+ ablakát előzőleg OK-val bezártuk. Később gyorsan elérjük újból az ablakot az ikonról az értesítési területen, vagy a programindításból a Start menüben.

Használat korlátozása programokra

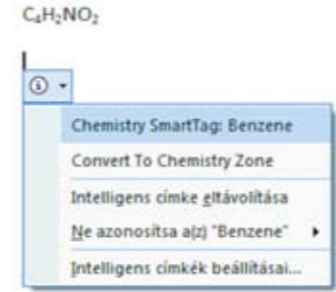
A főablakban minden billentyűparancshoz megadhatjuk, hogy melyik alkalmazásban legyen érvényes. Programok indításánál vagy weboldalak betöltésénél ez többnyire nem szükséges, de szövegbeírásokhoz és parancsokhoz célszerű.

Jelöljük ki az érintett elemet a listán. Az Enable for mező beállítását változtassuk only those programs-ra. Kattintsunk egészen jobbra a programválasztó ikonra, és hagyjuk lenyomva az egérgombot. Húzzuk a célkurzort a kívánt program ablakához, és engedjük fel az egérgombot. A beviteli mezőben megjelenik a program megnevezése. A nevet manuálisan is beírhatjuk, az egyes elemeket pontosvesszővel elválasztva. A megnevezésnek mindig a programfájl teljes nevét kiterjesztéssel együtt kell tartalmaznia, de elérési út nélkül.

Egy billentyűkombinációt helyzetfüggően különböző feladatokhoz is hozzárendelhetünk. Hogy a duplán megadott, más szoftvereknél más funkciókat elindító kombinációkat elkerüljük, az Enable for beállításánál célszerűen kizárhatunk programokat.

11. Word 2007 Kémiai képletek gyors beillesztése szöveges dokumentumokba

Alkalmanként kémiai képletekre és szerkezeti ábrákra van szükségünk a szövegben, amelyeket jelenleg fáradságosan egy külső grafikai programmal állítunk elő.

Sokoldalú Egy bővítménynek ebből az ablakból szerkezeti képletként jeleníthetjük meg a kémiai képleteket

TIPP A Wordbe integrált képletszerkesztő nem igazán alkalmas kémiai képletekhez, a Cambridge-i Egyetem viszont a Microsofttal együtt fejlesztett egy új beépülő modult, amely az előbbihez hasonló módon egy kémiai egyenletekhez konstruált speciális képletszerkesztőt integrál a Wordbe. Ezt a www.educationlabs.com/projects/ChemistryAdd-in/Pages/default.aspx weboldarról ingyenesen letölthetjük.

BEÉPÜLŐ MODUL TELEPÍTÉSE: Csomagoljuk ki a ZIP fájlt egy új mappába, és indítsuk el a setup.exe-t. Amennyiben szükséges, a program a telepítéskor frissíti a Visual Studio Tools for Office csomagot – ebben az esetben lehet, hogy magának a bővítménynek a telepítését ismételtelen el kell indítanunk és le kell futtatnunk. Ezután indítsuk el a Wordöt, és hagyjuk jóvá a beépülő modul telepítését egy kattintással az Installra. Ez elkészíti az új Chemistry bejegyzést a multifunkciós szalag főmenüjében.

Ezután kattintsunk az Office-gombra, válasszuk a Word beállításai parancsot, és utána a Bővítmények kategóriát. Az Aktív alkalmazásbővítmények között most a Chemistry Smarttagnek is szerepelnie kell. Most válasszuk egészen lent a Kezelés mezőben az Intelligens címkek elemet, és kattintsunk az Ugrásra. Az érintett bővítmény mellett kapcsoljuk be a Szöveg megjelenése intelligens címkekkel és az Intelligens címkekkel végrehajtható műveletek megjelenítése beállításokat is. Zárjuk be OK-val az ablakot.

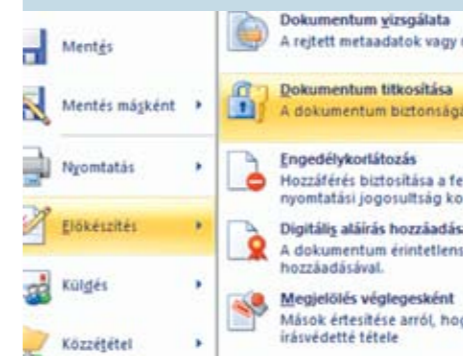
KÉPLET BESZÚRÁSA: Kezdjük a szövegírást például a kívánt kémiai vegyület angol nyelvű megnevezésével. Egy intelligens

címke rendszerint felismeri a nevet, és felkínálja a megfelelő lehetőségeket. Válasszuk a menüből a Convert to Chemistry Zone parancsot, utána jelöljük ki az így létrejött elemet, és kattintsunk a menüszalagon a Nézetre. Válasszuk ki valamelyik rendelkezésre álló nézetet, és hagyjuk jóvá OK-val. A 2D segítségével megkapjuk a szerkezeti képlet grafikus megjelenítését is, kijelölt szerkezeti képlet-nél pedig az Editre kattintva ezt a grafikát tetszőlegesen módosíthatjuk is.

A bővítmény a CML-re (Chemical Markup Language) épül. Ebben a vegyületek a vegyületazonosítók (Compound-ID) alapján is megtalálhatók. Ezeket a következőképpen használhatjuk: nyissuk meg a <http://pubchem.ncbi.nlm.nih.gov> weboldalt. Írjuk be a kérdéses nevet, például carbon dioxide vagy methanol, és indítsuk el a keresést. Ha nincs közvetlen találat, kövessük az alternatív javaslatokat. Az első keresés eredménye az adatbázisból a carbon dioxide angol megnevezést hozza fel, és a hozzá tartozó 280-as compound ID-t. Használjuk ezt a megnevezést, hogy az intelligens címke a Wordben automatikusan felismerje a vegyületet, vagy kattintsunk a menüszalagon az Import alatt a From file lehetőségre. Navigáljunk a C:\Minden program\Chemistry Add-in for Word\Smart Tag mappába, és válasszuk ki a CML-fájlt a kívánt CID-vel, majd kattintsunk a Megnyitásra.

12. Word 2007 Saját dokumentumaink gyors titkosítása

Egy dokumentumot szeretnénk a biztonság kedvéért titkosítani. A beállítások között azonban nem találjuk a korábban erre szolgáló Biztonság fület.

Védőfunkció Word 2007-ben az Előkészítés menüből adhatunk meg gyorsan jelszót a dokumentumhoz

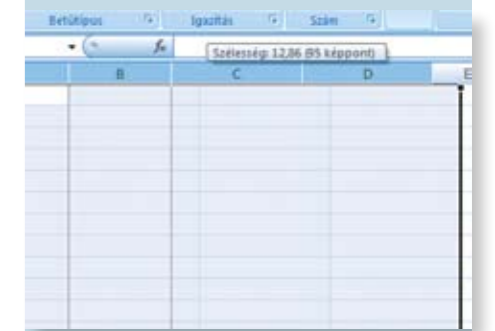
TIPP A szabványos titkosítást most közvetlenebbül érjük el. Ha meg van nyitva a dokumentum, kattintsunk az Office gombra, és utána az Előkészítés/Dokumentum titko-

sítása menüpontra. A következő ablakba írjuk be a kívánt jelszót, és kattintsunk az OK-ra. Ezután még egyszer be kell írunk a jelszót, és OK-val jóváhagyni. Vegyük figyelembe, hogy a Word megkülönbözteti a kis- és nagybetűket! A következő mentéstől kezdve a dokumentum védett.

Egymástól eltérő jogokat is megadhatunk a fájl olvasásához vagy módosításához. Ehhez kattintsunk az Office gombra, és válasszuk a Mentés másként/ Word dokumentum lehetőséget. Állítsuk be az elérési utat, fájlnevet és fájl típust. Utána kattintsunk az ablak alján az Eszközökre, és válasszuk az Általános beállítások listaelemet. A megnyíló ablakban külön mezőben adhatunk meg jelszót a megnyitáshoz és a módosításhoz. Ha ezeket megadtuk, zárjuk be OK-val az ablakot, és meintsük a dokumentumot.

13. Excel XP, 2003, 2007 Oszlopszélesség egységesítése egyszerűen

Ahhoz, hogy egy táblázat lehetőleg egységes képet mutasson, több oszlopnak is pontosan azonos szélességűnek kell lennie.

Egyszerre lép Ha több oszlopot kijelölünk, nagyon egyszerű pontosan egymáshoz igazítani a szélességüket

TIPP Először jelöljük ki minden kívánt oszlopot, a Ctrl gombot lenyomva tartva és egymás után az oszlopfejekre kattintva. Egymás melletti oszlopok kijelöléséhez kattinthatunk a bal oldali oszlop fejére, majd a Shiftet lenyomva tartva a jobb oldali oszlopra, vagy egyszerűen áthúzzhatjuk lenyomott egérgombbal az egérmutatót a kijelölendő oszlopfejeken.

Vigyünk az egérmutatót valamelyik kijelölt oszlopfej jobb szélére. Amint megváltozik a kurzor formája egymást keresztező nyilakra, nyomjuk le a bal oldali egérgombot. Amíg a gombot lenyomva tartjuk, módosíthatjuk az egészre húzva az oszlopszélességet. Fölötte az Excel kis sárga mezőben kiírja az aktuális szélességet. Amint felengedjük az egérgombot, az Excel minden kijelölt oszlop szélességét a módosított szélességre igazítja. →

CHIP Vásárlási tippek

A hónap legjobb vételei: Minden hónapban kilenc alkatrész árának eddigi és várható alakulása, plusz a legjobb noteszgépek három kategóriában.

Belépőszint - kb. 120 000 Ft
Packard Bell EASYNOTE TJ65-F2465-AU-205HG

Processzor Intel Pentium Dual Core T4400
Memória 3 Gbyte (max. 4 GByte)
Videovezérlő Intel GMA 4500 MHD
Megjelenítő 15,6", 1366×768 pixel, LED
Merevlemez 320 Gbyte
Op. rendszer -
Tömeg 3,0 kg

PACKARD BELL EASYNOTE TJ65

Általános felhasználás - kb. 170 000 Ft
ASUS K611C-JX147D

Processzor Intel Core 2 Duo T6670
Memória 4 GByte (max. 4 GByte)
Videovezérlő Nvidia GeForce GT220M 1GB
Megjelenítő 16,0", 1366×768 pixel, LED
Op. rendszer -
Merevlemez 500 GB
Tömeg 2,6 kg

ASUS K611C-JX147D

Multimédia - 420 000 Ft
ACER ASPIRE 8942G-726G64Bn

Processzor Intel Core i7 720QM
Memória 6 GByte (max. 8 GByte)
Videovezérlő ATI Mobility Radeon HD 5850 1024MB
Megjelenítő 18,4", 1920×1080 pixel
Op. rendszer -
Merevlemez 640 Gbyte
Tömeg 4,6 kg

Acer Aspire 8942G-726G64Bn

Magyarország vezető motoros magazinja.
Keresse az újságárusoknál.

50-2300 cm³

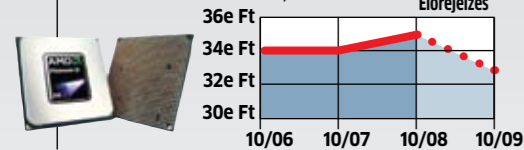
Minden, amit a motorokról tudni érdemes

CHIP ÁR-ELŐREJELZÉS

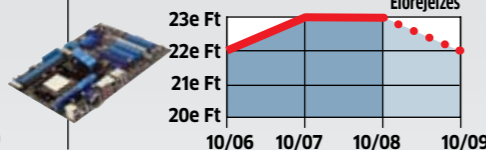
PROCESSZOR

AMD Phenom II X4 925, dobozos

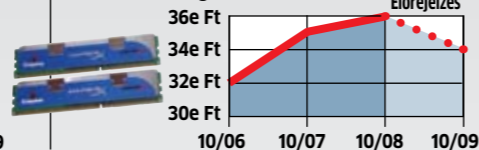
ALAPLAP

ASUS M4A785TD-V EVO

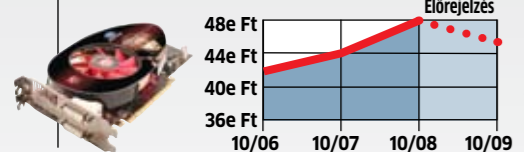
MEMÓRIA

2×2048 MB Kingston DDR3-1333 Mhz

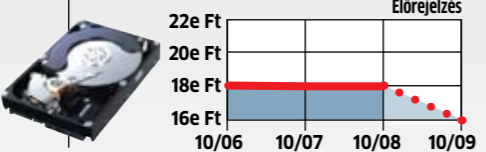
GRAFIKUS VEZÉRLŐ

Sapphire Radeon HD5770 1024MB

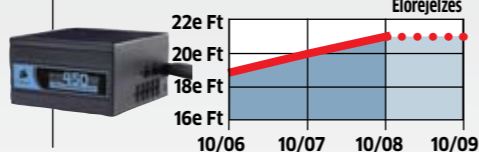
MEREVLEMEZ (3,5", SATA)

Samsung SpinPoint F3 (HD103SJ)

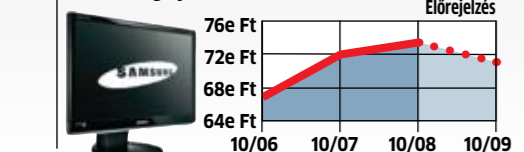
TÁPEGYSÉG

Corsair VX450

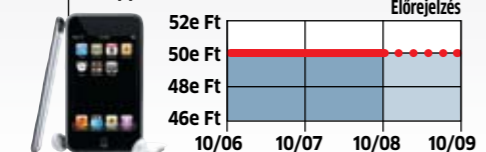
MONITOR (24" KÉPÁTLÓ)

Samsung SyncMaster 2494HM

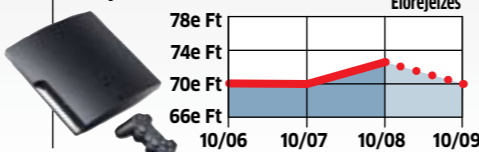
HORDOZHATÓ ZENEJÁTSZÓ

Apple iPod Touch 8GB

JÁTÉKKONZOL

Playstation 3 Slim 120GB

Az én világom.

MOTORREVU

Nagy teszt: USB 3.0-s készülékek

VÁSÁRLÁSI TANÁCSOK

Villámgyors és takarékos: megjelentek a piacon – és természetesen a CHIP tesztcentrumában is – az első készülékek USB 3.0 porttal. Alaplapok, merevlemezek és egy vadonatúj notebook mutatják, mit tud az új csatlófelület.

Videók a webről

GYAKORLAT

Streaming-kínálat a saját merevlemezünkön: hogyan tölthetünk le és menthetünk számítógépünkre gyorsan és egyszerűen minden online videót.

Minden új, minden jó?

WINDOWS 8 RIPORT

A Microsoft kutatólaboratóriumában már működnek a jövő technológiái. Bemutatjuk a Windows 8 legérdekesebb újdonságait: új BIOS kernel, böngésző.

Szeptember 22-től az újságárusoknál!

IMPRESSZUM

SZERKESZTŐSÉG

Főszerkesztő: Harangozó Csongor
csharangozo@motorpresse.hu

Olvasószerkesztő: Papp Hajnalka
hpapp@motorpresse.hu

Szerkesztők: Erdős Márton
merdos@motorpresse.hu
Győri Ferenc
fgyori@motorpresse.hu
Rosta Gábor
grosta@motorpresse.hu

Tesztlaborvezető: Harangozó Csongor
csharangozo@motorpresse.hu

Tervezőszerkesztő: Ulmer Jenő Gergely

Levélcím: 1590 Budapest, Pf. 279.

Telefon: 06-1-577-2600

Fax: 06-1-577-2690

Internet: www.chipmagazin.hu

Kiadó: Motor-Presse Budapest Lapkiadó Kft.
1113 Budapest, Nagyszőlős utca 11-15.

Ügyvezető igazgató

Motor-Presse International: Dr. Maike Schlegel

Ügyvezetők: Hannes Ludwig, Milan Bohatec

HIRDETÉSFELVÉTEL

Hirdetési igazgató: Székely Iván

Hirdetési koordinátor: Szőke Erika, 577-2637
eszoke@motorpresse.hu

Marketing és

online divízió igazgató: Gajdos Barna

TERJESZTÉS

Gajdos Barna, Törő István

Telefon: 577-2631, 577-2635

Fax: 577-2690

E-mail: mpb@motorpresse.hu,
itelfozetes@motorpresse.hu

Internet: www.itmediabolt.hu

TERJESZTÉSI ADATOK

MATESZ print-audit A CHIP magazint a Magyar Terjesztés-
Ellenőrző Szövetség (MATESZ) auditálja.

Terjeszti: Magyar Lapterjesztő Zrt.,
alternatív terjesztők

Előfizetésben terjeszti: Magyar Posta Zrt. Hírlap Üzletága

Megjelenik havonta,
egy szám ára: DVD-vel: 1 995 Ft

Előfizetési díjak:
1 éves: DVD-vel: 16 740 Ft
Fél éves: DVD-vel: 9 570 Ft

ELŐÁLLÍTÁS:

Nyomtatás: Infopress Group Hungary Zrt.

Cím: 2600 Vác, Nádas u. 6.

Felélős vezető: Lakatos Imre, vezérigazgató

© The Hungarian edition of the CHIP is a publication of Motor-Presse Budapest Lapkiadó Kft. licensed by Vogel Burda Holding GmbH, 80336 Munich/Germany. © Copyright of the trademark "CHIP" by Vogel Burda Holding GmbH, 80336 Munich/Germany. ISSN 0864-9421

A hirdetések körültekintő gondozását kötelességünknek érezzük, de tartalmukért felelősséget nem vállalunk. A közölt cikkek fordítása, utánnnyomása, sokszorosítása és adatrendszerben való tárolása kizárólag a kiadó engedélyével történhet. A megjelentetett cikkeket szabadalmi vagy más védettségre való tekintet nélkül használjuk fel.

Figyelemztetés!

Tisztelt Olvasónk! Tájékoztatjuk, hogy a kiadványunkhoz csatolt lemezmellékleteket ingyenesen biztosítjuk az Ön számára. A mellékleteket az elérhető és rendelkezésre álló technikai eszközökkel a kiadás előtt gondosan ellenőriztük, ennek ellenére tartalmazhatnak olyan vírusokat vagy programhibákat, melyek felismerésére és kiszűrésére az ellenőrzés során nincs lehetőség. Felhívjuk figyelmüket arra, hogy a kiadó kizárja a felelősséget bármilyen következményért, illetve kárért (beleértve többek között a felhasználói és üzleti tevékenység félbeszakadását, információk esetleges elvesztését, kieső jövedelmet stb.), amely a csatolt mellékletek használatából vagy használhatatlanságából ered.

Windows®. Korlátok nélküli élet.
Az ASUS a Windows 7 operációs rendszert ajánlja.

ASUS
Inspiring Innovation • Persistent Perfection

ASUS N SOROZAT

Halld az erőt Érezd az erőt

Az Asus és a Bang&Olufsen ICEpower® szakértői által közösen kifejlesztett exkluzív SonicMaster technológiával az Asus N73Jn notebook hihetetlenül tiszta, gazdag és telített hangzást nyújt, mely korábban notebookon elképzelhetetlen volt. Az Intel® Core™ i5 processzorral és Windows® 7 Home Premium operációs rendszerrel felszerelt modellben megtalálható a Super Hybrid Engine technológia, mely 7%-kal* megnöveli a notebook teljesítményét. Az USB 3.0 tízszer gyorsabb adatátviteli sebességet tesz lehetővé az USB 2.0 szabványnál, míg a Video Magic technológia segítségével a normál felbontású tartalmakat is 1080p felbontású full HD minőségben élvezhetjük.

Asus N sorozat Sonic Master technológiával. Felejthetetlen multimédiás élmény.

Hangolódj rá a Sonic Master-re: www.sonicmaster.asus.com

**Faster.
Smarter.**

*A modellről és a termékspecifikációtól függően eltérő lehet. Az ASUS fenntartja a jogot a termékspecifikációk bejelentés nélküli megváltoztatására. A jelenlegi hirdetésnek nincsenek szerződéses következményei. Az Intel, az Intel Logo, az Intel Inside, az Intel Core és a Core Inside az Intel Corporation Egyesült Államokban vagy más országokban bejegyzett védjegyei. További információért látogasson el a www.intel.com/go/rating weboldalra. A Microsoft, a Windows, és a Windows logók a Microsoft Corporation bejegyzett védjegyei. Az egyéb nevek és márkák mások tulajdonai lehetnek.

GO DIGITAL!

CHIP Magazin éves előfizetés

csak **16 740 Ft**

A megrendelés menete:

1. Keresse fel honlapunkat!
www.itmediabolt.hu
2. Töltse ki az online megrendelő lapot!

További információk:

+36 1 577 2615 és +36 1 577 2666
mpb@motorpresse.hu
www.chiponline.hu

(12 lapszám DVD-melléklettel)

Az akció a készlet erejéig illetve visszavonásig érvényes. A Kiadó fenntartja a vásárlási feltételek és árak megváltoztatásának jogát.

Az akció kizárólag új előfizetésekre érvényes! Ha Ön már rendelkezik aktív előfizetéssel, jelenlegi előfizetése meghosszabbítható a fenti akcióval.
Bővebb információ: +36 1 577 2600

motor
presse
budapest

SZEPTEMBER 10-TŐL
A MOZIKBAN

A KAPTÁR TÚLVILÁG

A DÉMON TESTET ÖLT **3D**-BEN

Látogass el az ESET honlapjára és nyerj
belépőt A kaptár – Túlvilág 3D
premier előtti vetítésére.
www.eset.hu/kikapcsolodas

